

Mass-media și drepturile copilului

O resursă pentru jurnaliști scrisă de jurnaliști

MediaWise Trust (PressWise)
38 Easton Business Centre,
Felix Rd, Bristol BS5 0HE, UK
Tel: +441179415889
Fax: +441179415848
Email: train@mediawise.org.uk web
www.mediawise.org.uk

UNICEF Moldova
Fondul Națiunilor Unite pentru Copii
Str. 31 August 1989, 131,
Chișinău, 2005
Tel: 22-00-34
Fax: 22-02-44
Email: chisinau@unicef.org
www.unicef.org

Mass-media și drepturile copilului

CUPRINS

Pagina	
4	Cum trebuie utilizat acest ghid
5	Profioniștii media și drepturile copilului
7	Prefață la ediția în limba română
8	Copiii cu dizabilități
10	Copiii și discriminarea
12	Copiii și familia
14	Copiii și munca
16	Copiii și conflictele armate
18	Sănătatea și bunăstarea copiilor
20	Identitatea copilului
22	Opinia copiilor și libertățile civile
24	Copiii în instituții rezidențiale
26	Copiii și mas-media
28	Copiii în mass-media
30	Educație
32	Copiii și crimele
34	Abuzul sexual și exploatarea copiilor
36	Responsabilitățile statului

Anexe

38	1. Convenția Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Copilului
46	2. Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului
48	3. Strategia Moldovei de Creștere Economică și Reducere a Sărăciei și Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului
50	4. O lume demnă pentru copii?
52	5. Recomandări ale Federației Internaționale a Jurnaliștilor
54	6. Recomandări ale Organizației Mondiale a Sănătății
55	7. Calendar al Națiunilor Unite
57	8. Adrese internaționale
65	9. Adrese naționale

Acest ghid a fost elaborat pentru a-i ajuta pe profesioniștii media care realizează subiecte despre copii să pună în valoare drepturile copilului și să încurajeze participarea copiilor și tinerilor în mass-media. Ghidul conține idei și provocări pentru jurnaliști și pentru toți cei care pledează pentru o abordare mai largă în mass-media a necesităților, problemelor, realizărilor și aspirațiilor copiilor.

Scopul publicației este de a genera o abordare responsabilă a copiilor în mass-media și un impact asupra comportamentului și deciziilor adulților în ceea ce privește viața copiilor. Ediția a fost elaborată în baza unor programe de instruire pentru jurnaliști din întreaga lume, cu suportul UNICEF și al Federației Internaționale a Jurnaliștilor.

La început comandat de UNICEF în 1999 pentru a marca cea de-a zecea aniversare a Convenției Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Copilului, acest ghid cuprinde experiența practicienilor din mass-media, fiind elaborat de MediaWise (în trecut, PressWise), organizație, cu sediul la Londra (Marea Britanie), care oferă consiliere, informație, cercetări și training în domeniul eticii mass-media.

Cercetare și dezvoltare

*Prima ediție: Mike Jempson & Denise Searie.
Ediția a doua: Charlotte Barry & Mike Jempson.*

MediaWise și UNICEF dețin drepturile de autor asupra acestui ghid. Materialele pot fi reproduse pentru traininguri, cu informarea surselor. [Datele de contact sunt prezentate pe prima copertă]

ISBN NUMBER: 0-9547620-3-7
Publicat în limba engleză: ianuarie 2005

*Apare în limba română cu sprijinul
Reprezentanței UNICEF în Moldova*

*Coordonator al ediției în limba română: Violeta Cojocaru,
coordonator pentru comunicare, UNICEF Moldova*

*Traducere și adaptare: Igor Guzun, lector superior universitar,
Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării, Universitatea
de Stat din Moldova*

Cum trebuie utilizat acest ghid

Profioniștii din mass-media sunt bine poziționați pentru a menține subiectul drepturilor copilului pe agenda de știri, cercetând atent eforturile de protecție a acestor drepturi și monitorizându-i îndeaproape pe cei care nu-și onorează angajamentele asumate în favoarea copiilor.

Acest ghid a fost elaborat pentru a consolida înțelegerea jurnaliștilor în domeniul drepturilor copilului și pentru a le sugera în ce mod acest subiect le poate genera informații și articole noi pentru presa scrisă și audiovizuală.

Ghidul formulează SUBIECTE axate pe articolele Convenției Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Copilului și include PAGINI DE VERIFICARE pentru a-i ajuta pe profesioniștii media să evalueze măsura în care propria lor practică se conformează acestora și cât de bine cunoaște industria media drepturile copilului.

Anexele includ o versiune scurtă a Convenției ONU și a obiectivelor formulate de Națiunile Unite pentru ameliorarea vieții copiilor, documente pe care marea majoritate a statelor lumii le-au semnat. De asemenea, urmează recomandări etice pentru profesioniștii media, un calendar ONU ce poate inspira articole și o listă de contacte internaționale ce vor oferi jurnaliștilor fapte, statistici, citate și consiliere.

Sperăm că acest ghid va fi o resursă utilă pentru promovarea unei abordări corecte și pozitive a copiilor oriunde în lume.

Lynn Geldof
Consilier Regional
pentru Comunicare, Biroul
UNICEF Europa Centrală și de
Est & Comunitatea Statelor Independente

Mike Jempson
Director
MediaWise Trust

Profesioniștii media și drepturile copilului

Jurnaliștii sunt liderii drepturilor omului. Publicul privește și ascultă lumea cu ochii și urechile lor și își exprimă opiniile prin vocea lor. Jurnaliștii atrag atenția asupra abuzurilor puterii și asupra violării drepturilor omului, deseori fiind supuși unor imense riscuri personale. Prin munca lor cotidiană, ei pot încuraja guvernele și organizațiile societății civile să opereze schimbări pentru a ameliora condiția umană.

Jurnaliștii, fotografi și autorii de programe prezintă deseori situația unor copii surprinși în circumstanțe pe care aceștia nu le pot controla, sau supuși abuzurilor ori exploatați de către adulți. Însă este la fel de important de a privi și celelalte evenimente – mai convenționale – din 'perspectiva copiilor'. De exemplu, o modalitate eficientă de evaluare a unor modificări operate în legislație sau în politicile fiscale o poate reprezenta răspunsul la întrebarea: această schimbare va aduce copiilor beneficii sau suferințe?

Maniera în care media prezintă sau, dimpotrivă, ignoră copiii poate influența deciziile care îi privesc și opiniile restului societății față de ei. De multe ori, mass-media îi descriu pe copii pur și simplu ca 'victime' tăcute sau ca 'inocenți' fermecători. Însă oferind copiilor și tinerilor posibilitatea de a vorbi despre ei înșiși – despre speranțele și fricile lor, despre propriile realizări și despre impactul pe care îl are comportamentul adulților asupra vieții lor – profesioniștii media pot reaminti publicului că și copiii merită a fi respectați ca ființe umane.

Convenția Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Copilului

Convenția Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Copilului formulează acțiunile pe care guvernele și cetățenii ar trebui să le realizeze pentru promovarea și protecția drepturilor umane indivizibile ale tuturor copiilor. Adoptată unanim de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 20 noiembrie 1989, Convenția a fost ratificată ulterior de toate guvernele țărilor lumii (cu excepția Somaliei și Statelor Unite ale Americii). Acest document universal este în vigoare în Republica Moldova din 25 februarie 1993.

Prin ratificarea Convenției, guvernele se angajează să asigure copiilor un mediu sigur și favorabil pentru creștere, oferindu-le acces la educație și asistență medicală de calitate și standarde bune de viață. Semnând Convenția Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Copilului, guvernele se obligă să protejeze copiii împotriva discriminării, exploatării și violenței sexuale și comerciale și să ofere asistență

specială copiilor și tinerilor fără părinți și refugiați. Guvernele de asemenea recunosc drepturile copilului la:

- exprimarea liberă a opiniei, în special, asupra oricăror decizii care îl privesc;
- libertatea de gândire, expresie, conștiință și religie;
- viață privată și dreptul la joc, odihnă și recreere;
- libertatea de asociere și libertatea de întrunire pașnică;
- acces la informație – în special, din partea guvernului și mass-media;
- libertatea de a căuta, de a primi și de a difuza informații și idei.

Convenția Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Copilului oferă și un cadru ce poate evalua eforturile fiecărui guvern pentru ameliorarea vieții copiilor. O dată la cinci ani guvernele trebuie să prezinte rapoarte asupra progreselor către Comitetul ONU pentru Drepturile Copilului.

Comitetul se reunește în prezența reprezentanților guvernului și ascultă opiniile exprimate de organizațiile non-guvernamentale (ONG), apoi formulează recomandări privind acțiunile pe care urmează să le realizeze fiecare țară pentru a-și onora obligațiunile.

Multe țări ale lumii au semnat de asemenea Protocoale Opționale la Convenția Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Copilului, care se referă la implicarea copiilor în conflictele armate, vânzarea de copii, prostituția copiilor și pornografia infantilă. Protocoalele au intrat în vigoare în debutul anului 2002 și solicită guvernelor să prezinte rapoarte separate despre propriile eforturi pentru combaterea acestor forme de exploatare. Mai recent, multe țări și-au exprimat disponibilitatea de a implementa Protocolul de la Palermo al Convenției Națiunilor Unite împotriva Crimei Organizate Transnaționale, semnat în decembrie 2000, care este un instrument legal pentru combaterea traficului de femei și copii.

Toate statele membre ale Națiunilor Unite au convenit să depună eforturi pentru îndeplinirea celor opt Obiective de Dezvoltare ale Mileniului care vor putea îmbunătăți situația copiilor în lume. Cel puțin 150 de țări au ratificat de asemenea Convenția Organizației Internaționale a Muncii nr. 182 privind interzicerea celor mai grave forme ale muncii copilului (inclusiv exploatarea sexuală), în vigoare din 2000. Între 2001 și 2010 comunitatea mondială va marca Deceniul Internațional pentru o Cultură a Păcii și Non-violenței față de Copiii Lumii; iar între 2003 și 2012 – Deceniul ONU pentru Alfabetizare: Educație pentru Toți. Aceste aspirații ar putea crea pentru jurnaliști ocazii potrivite pentru a explora realitățile și a realiza noi subiecte relevante. Investigațiile media reprezintă cele mai bune garanții pentru depunerea unor eforturi serioase care vor aduce schimbări reale în viața și bunăstarea copiilor.

Prefață la ediția în limba română

În cei cinci ani de la apariția primei versiuni în limba română a ghidului „Mass-media și drepturile copilului”, mass-media din Moldova, împreună cu UNICEF și alți parteneri, au reușit să aducă tinerii și copiii în paginile ziarelor și în emisiunile de radio și televiziune. Multe dintre problemele și succesele copiilor sunt subiect de discuții publice datorită acestui efort comun.

Pasul următor pe care îl putem face – iarăși împreună – este să oferim în mass-media spațiu pentru toți copiii și tinerii și, mai ales, pentru cei care au mai puține oportunități pentru aceasta. Publicația realizată de MediaWise Trust ne sugerează cum să o facem mai reușit, pentru ca relatările de presă să fie echilibrate și informate și să aducă în același timp beneficii pentru toți: pentru media, pentru public și pentru copii și tineri.

Un alt mesaj important al cărții, valabil ca și toate celelalte pentru realitățile de la noi, este că abordările senzaționale încurajează prejudecățile, iar jurnalismul este o profesie în care nu trebuie să existe loc pentru idei preconceptionale. A avea prejudecăți înseamnă, de exemplu, să știi că dizabilitățile nu sunt o maladie, dar să te comporți în timpul unui interviu cu o persoană cu dizabilități de parcă acestea ar fi contagioase.

Un bun profesionist media care realizează subiecte cu tineri și copii nu va stoarce lacrimi publicului, oricât de tristă ar fi situația protagoniștilor, și nici nu-i va face să plângă pe aceștia când le ia un interviu, iar ei au motive proprii să nu continue discuția.

Această publicație reprezintă un pretext potrivit pentru ca profesioniștii media încă o dată să se *aplice* asupra Convenției cu privire la Drepturile Copilului, *s-o aplice* și să-i îndemne și pe alții *s-o facă*.

Violeta Cojocaru

*Coordonator pentru comunicare,
UNICEF Moldova*

Copiii cu dizabilități

- Investigați statutul legal și social al copiilor cu dizabilități. Lipsa de oportunități egale se explică prin absența legilor cu privire la drepturile lor sau prin prejudecăți? Atitudinile și oportunitățile se schimbă în funcție de dizabilitate? Vorbiți cu acești copii și întrebați-i de unde vin prejudecățile. Ei v-ar putea ajuta să combateți miturile și relațiile eronate despre persoanele care sunt 'diferite', descriind propria lor experiență.
- Pot oare beneficia părinții unui copil cu dizabilități de consiliere, asistență financiară și suport practic? Sunt aceste servicii gratuite sau depind de veniturile familiei? Scrieți despre asociații de ajutorare și alte organizații pentru persoane cu dizabilități și familiile acestora.
- Mulți copii cu dizabilități nu-și realizează potențialul pentru că adulții consideră că aceștia nu-l au. Sunt sprijiniți copiii cu dizabilități? Sunt încurajați să participe în societatea civilă? Sunt consultați cu privire la nevoile lor speciale: educație, transport, acces în instituții publice, facilități pentru timpul liber, planificare urbană etc? Ce sprijin le este disponibil atunci când se confruntă cu practici discriminatorii?
- Copiii cu dizabilități se confruntă cu probleme practice din cauză că nevoile lor speciale sunt ignorate de proiectanți, constructori și fabricanți. Scrieți despre produsele și serviciile care rezultă dintr-un proces de colaborare cu proiectanții, în țara dumneavoastră sau undeva în lume. În ce mod autoritățile ameliorează accesul în edificii publice, transport public etc?
- Demascați tratamentele rele în instituții aplicate copiilor cu dizabilități – mai ales dacă acești copii nu au nici povești despre ele. Cine administrează aceste instituții și cum obțin finanțări? Relatați despre tehnicile pozitive de tratament și asistență în țara Dumneavoastră și oriunde în lume. Ce cred copiii despre ele?

Copiii cu dizabilități

> Subiectul Dumneavoastră se axează pe dizabilitatea tânărului sau pe personalitatea lui? Ați început relatarea cu menționarea dizabilității? Le-ați permis personajelor din articolul dumneavoastră să vorbească despre sine? I-ați întrebat pe copii dacă să scrieți despre dizabilitatea lor și în ce mod să o faceți? Dacă ați amintit despre dizabilitatea copilului, a fost într-adevăr relevant acest lucru? De exemplu, dacă un copil cu dizabilități ia parte la o campanie de pledoarie pentru acces într-o instituție, dizabilitățile lui ar putea fi relevante în acest context, nu însă și atunci când copilul participă la o acțiune de protest împotriva degradării habitatului natural sau la o campanie de colectare de fonduri pentru o cauză ce nu are vreo relație cu dizabilitățile lui.

> Cuvintele pe care le-am ales să le folosim într-un subiect despre persoanele cu dizabilități pot ajuta la schimbarea atitudinilor, comportamentelor și eliminarea practicilor discriminatorii SAU pot perpetua prejudecățile și ignoranța. Ați utilizat limbajul într-un sens negativ sau figurat, care ar putea lăsa loc pentru interpretări greșite sau ofensa persoanele cu dizabilități? Ați folosit o terminologie corectă, specifică, sau ați împrumutat termeni 'populari' ori stereotipuri ce s-ar putea dovedi ofensatoare ori lipsite de sensibilitate? Dacă aveți îndoieli, consultați un expert (inclusiv copiii cu dizabilități). Există o diferență între a atrage atenția asupra nedreptăților sociale pe care le înfruntă copiii cu dizabilități și utilizarea unui limbaj emotiv care trezește doar milă.

> Nu uitați, o dizabilitate poate fi cauzată de o maladie, însă ea nu este o maladie și dizabilitățile nu sunt contagioase. Copiii cu dificultăți de învățare nu sunt copii cu probleme mentale; dificultățile de scris și de citit pot avea mai multe forme; oamenii folosesc un scaun cu rotile din diferite motive: paralizia cerebrală, Sindromul Down, dislexia sau efectele ruzelei înseamnă lucruri diferite. Nu toți oamenii cu dizabilități sunt bolnavi cronici; mulți dintre ei nu se consideră victime neajutorate; unii consideră dizabilitatea ca pe un concept impus de o societate care nu poate răspunde la necesitățile tuturor cetățenilor săi.

Copiii și discriminarea

- Este discriminarea una din practicile comune din țara Dumneavoastră, de exemplu, discriminarea minorităților etnice? Cercetați cauzele și efectele acestora – în special, asupra copiilor. Oferiți copiilor care suferă din cauza discriminării oportunitatea de a povesti publicului în ce mod aceasta îi afectează și ce simt ei.
- Există vreo agenție guvernamentală sau non-guvernamentală care colectează și face publice informații despre copii în țara Dumneavoastră? Aceste informații difuzate includ și exemple de discriminare împotriva băieților / fetelor, săracilor / bogaților, locuitorilor satelor / orașelor, persoanelor apte fizic / persoanelor cu dizabilități, grupuri etnice etc?
- Recunoașterea drepturilor egale pentru toți se extinde și asupra fetelor și femeilor tinere, refugiaților, persoanelor fără cetățenie și imigranților? Cum sunt tratați copiii aparținând grupurilor minoritare de către serviciile de sănătate, educație sau oficiile forței de muncă? Cine creează atitudini de discriminare față de copii?
- Investigați prioritățile statului, sarcinile sau programele de acțiune pentru reducerea discriminării. Cum sunt monitorizate și cine le monitorizează? Scrieți despre activitățile agențiilor de stat care implementează politici non-discriminatorii și despre ONG-urile care lucrează pentru depășirea prejudecăților împotriva minorităților.
- Relatați despre măsurile adoptate de guvernul Dumneavoastră pentru asigurarea unei legislații, unor politici și servicii non-discriminatorii, inclusiv strategii pe care acestea le adoptă pentru soluționarea tuturor problemelor identificate de organizațiile non-guvernamentale, de exemplu, sau de Comitetul pentru Drepturile Copilului.
- Comunicați despre eforturile statului de sprijin pentru copii vulnerabili sau dezavantajați – copii săraci sau copii afectați de HIV/SIDA. Copiii recunosc oare faptul că aceste eforturi le schimbă viața?

Copiii și discriminarea

- > Jurnalismul este o profesie care abordează subiecte specifice și relatează fapte – însă adesea demersurile mass-media se bazează pe generalizări lipsite de dovezi. Ați căzut vreodată în această cursă sau ați contestat vreodată părerile care sugerează că doar copiii dintr-o anumită comunitate poartă întreaga responsabilitate pentru 'valul de crime' sau pentru deteriorarea stabilității sociale? Asemenea generalizări nu sunt decât rareori valabile și încurajează discriminarea împotriva minorităților.
- > Ați menționat originea etnică a copilului, rasa, religia sau dizabilitățile lui? A fost absolut relevant pentru subiect?
- > Aveți siguranța că termenii pe care i-ați utilizat cu referire la membrii grupurilor minoritare sau la fete și femei tinere, nu sunt insultători în mod gratuit ori perpetuează stereotipurile?
- > Ați făcut presupuneri despre proveniența culturală, etnică sau religioasă a copilului? Verificați-le înainte de a le publica.
- > Ați studiat vreodată publicațiile sau programele realizate de către grupuri etnice minoritare sau pentru acestea? Ați discutat vreodată cu jurnaliști care lucrează în domeniu?
- > Ați verificat exactitatea afirmațiilor făcute de grupări rasiste sau naționaliste? Ați solicitat – pentru a menține echilibrul – opinii ale persoanelor supuse unor atacuri ale acestor grupări? I-ați întrebat și pe copii?
- > Ați verificat suplimentar afirmațiile 'oficiale' despre copiii și tinerii de etnie romă făcute de alte grupuri minoritare etnice? Ați căutat să aduceți pe paginile ziarului opiniile și răspunsurile copiilor?
- > Subiectul Dumneavoastră despre copii infectați cu HIV sau care trăiesc cu SIDA este corect și se bazează pe fapte? Abordările speculative sau senzaționale încurajează prejudecățile și le perpetuează.

Copiii și familia

- Cum este definită prin lege 'familia' în țara Dumneavoastră? Include această definiție și familia extinsă sau doar nucleul familial? Codul cu privire la familie și procedurile de divorț sunt oare echitabile și asigură primatul interesului superior al copilului? Au copiii dreptul la cuvânt și opinie atunci când instanța sau autoritățile însărcinate cu asistența socială intervin în viața lor?
- Strategiile de supraviețuire adoptate de familiile monoparentale pot servi drept subiecte cu dimensiune umană foarte interesante dacă sunt tratate cu atenție și sensibilitate. Ele sunt de asemenea un barometru perfect pentru eficiența politicilor sociale, cum ar fi asigurarea asistenței pentru copii. Căutați modalități de a relata despre copiii care au crescut într-un mediu familial neconvențional, fără să-i expuneți riscului. Scrieți despre grupurile de presiune care încearcă să îmbunătățească starea de lucruri.
- Investigați situațiile în care adolescentele sunt însărcinate sau sunt mame. Cum se descurcă tinerele mame? Cum au reacționat familiile și prietenii lor? Ce cred tinerele mame despre influența pe care o va avea vârsta lor asupra vieții copiilor?
- A fost oare luat în considerare efectul privațiunii de libertate a părinților asupra copiilor? Mamele pot lua cu ele copilașii în închisoare? Prezentați informații despre impactul privațiunii de libertate a mamelor asupra propriilor copii. Scrieți despre campaniile pentru ameliorarea condițiilor de detenție.
- Cum tratează statul solicitările familiilor care doresc să intre în țară sau să plece? Relatați despre eforturile familiilor de a rămâne reunite când se confruntă cu amenințarea de a fi separate de circumstanțe sau birocrație. Întrebați-i pe copii despre sentimentele și experiențele lor.

Copiii și familia

> Subiectul Dumneavoastră îi ajută pe oameni să înțeleagă efectul noilor politici guvernamentale asupra familiilor? Oferiți informații care vor deschide posibilități pentru ca cetățenii să acorde asistență copiilor care au nevoie de îngrijire și protecție sau pentru ca acești copii să obțină sprijinul necesar de la stat sau de la organizații non-guvernamentale?

> Relatarea Dvs ajută la înțelegerea modului în care funcționează sistemul legal în domeniul familiei? De exemplu, atunci când relați despre procedurile judiciare de divorț în care sunt implicați copiii, subiectul Dvs explică în mod clar ce drepturi are copilul atunci când este stabilită pensia alimentară sau când instanța decide cu care dintre părinți va locui?

> Este oare relatarea Dvs despre o confruntare pentru custodie bazată pe fapte și exactă? Ați evitat să menționați numele copilului sau să folosiți imagini care exploatează emoțiile copiilor? Dacă reportajul Dvs consemnează un scandal provocat de divorțul unor celebriități, ați luat în considerare și consecințele pe care le poate avea acest articol asupra copiilor lor? Ați discutat aceasta cu părinții și avocații implicați în proces?

> Când scrieți despre copiii aflați în instituții publice – într-o casă de copii, instituție rezidențială, familie adoptivă sau în 'îngrijire temporară' – ați verificat recomandările și regulamentele cu privire la identificarea persoanei și ați aflat dacă este posibil ca acești copii să-și vadă părinții dacă doresc? Ați întrebat copiii și ați inclus în articol opiniile lor ori de câte ori a fost posibil?

> Atunci când copiii nu se află în situația de a-și exprima liber opinia, ați urmat procedurile pentru obținerea permisiunii de a discuta cu acești copii și tineri? Dreptul lor de a-și exprima opinia este respectat de către autorități?

Copiii și munca

- Scrieți articole despre eforturile sau eșecurile statului de a proteja copiii împotriva exploatării economice: campanii de informare, cadru de reglementare și inspectarea locurilor de muncă, educație, instruire etc. Guvernul Dumneavoastră a ratificat Convențiile Organizației Internaționale a Muncii nr. 29 (1930) sau nr. 138 (1973) cu privire la munca copiilor, sau nr. 182 (2000) privind interzicerea celor mai grave forme ale muncii copilului, precum munca forțată, sclavia și exploatarea sexuală în scopuri comerciale?
- Investigați formele ascunse ale muncii copiilor: fabrici secrete, muncă forțată, prostituție, fete ținute departe de școală pentru munci casnice. Vorbiți cu acești copii care muncesc, însă protejați identitatea lor. Câte ore lucrează ei? Cum sunt plătiți? Muncesc pentru că vor și sunt liberi să plece sau să se aranjeze? Oficialitățile îi vizitează ca să verifice condițiile de muncă? Ce fac sindicatele?
- Verificați proveniența mărfurilor din principalele magazine. Știe oare managerul unde și în ce condiții au fost produse? Dacă au fost produse prin munca copiilor, aflați ce cred despre aceasta cumpărătorii, mai ales copiii.
- Unele familii sunt ajutate de copii să obțină venituri pentru gospodărie sau să mențină afacerile familiei. Sunt copiii exploatați sau munca reprezintă o parte vitală a economiilor din familie? Câte ore lucrează copiii? Au vreo alegere? Sunt ținuți la munci casnice și nu frecventează școala?
- Dreptul la joc al copilului include libertatea de a explora idei, de a-și folosi imaginația, a-și dezvolta talentele și de a se afla în relație cu alții. Articolele și fotografiile despre succesele sportive și activitățile artistice ale copiilor sunt distractive și pot inspira. Dar la fel de interesante pentru public și, în plus, implică responsabilitatea acestuia pentru siguranța condițiilor de joc sunt subiectele despre lipsa de terenuri publice pentru joc, sau despre vânzarea acestora pentru a obține venituri pentru sectorul public, ori despre accidente provocate de echipamentele de joc periculoase.

Copiii și munca

> V-ați gândit vreodată direct la implicațiile unei vârste minime oficiale pentru muncă? Ați pus în calcul și consecințele pe termen lung, pentru copii și pentru societate, ale excluderii unor copii de la oportunitățile de educație sau ale exploatării lor din motive de vârstă, înălțime, gen sau îndemânare?

> Ați scris despre cazuri de urmărire judiciară a angajatorilor care folosesc munca unor copii sau despre pedepsele aplicate pentru condițiile de muncă inadecvate oferite tinerilor? Ați solicitat statistici cu privire la accidente sau decese printre copiii care muncesc?

> V-ați gândit la modalitățile sigure de a include în relatări Dumneavoastră opiniile sau vocile copiilor care muncesc?

> Ați atras atenția asupra celor mai evidente forme ale muncii copiilor – vânzători în stradă, spălători de mașini sau lustruitori de pantofi, curieri etc. – și ați aflat de ce muncesc, pentru cine lucrează și cum sunt plătiți? Subiectul Dvs menționează pericolele la care sunt supuși acești copii și identifică persoanele care îi obligă să muncească și îi exploatează?

> Ați solicitat comentariul ONG-urilor (inclusiv al sindicatelor) în calitate de surse pentru relatări despre exploatarea comercială? Acestea v-ar putea ajuta să identificați contacte internaționale utile sau agenții și publicații care ar putea să cumpere articolele Dvs.

> Relatarea Dvs evidențiază diferența dintre terenurile de joc sigure și capabile să dezvolte imaginația și terenurile de joc și facilitățile de timp liber periculoase? Ați accentuat importanța întreținerii și supravegherii corespunzătoare a acestora? Ați explicat ce s-ar putea întâmpla dacă un copil suferă un accident pe un teren de joc? Ați întrebat celebriți din lumea sportului sau spectacolului despre experiențele lor de joc pe vremea când erau copii?

Copiii și conflictele armate

- Axați-vă relatările pe efectele conflictelor armate asupra copiilor – amenințări directe asupra vieții, sănătății psihologice și fizice, dezvoltării personale, precum și pe efectele indirecte asupra serviciilor pentru copii și familiile lor. Scrieți despre alte riscuri la care sunt supuși copiii – de la închiderea școlilor pe o perioadă mai lungă până la traumele provocate de atacurile aeriene etc. – și modalitățile prin care aceștia pot fi ajutați și protejați. Informați despre rezistența lor în timpul atacurilor. Adăugați perspectivă umană la contextul politic.
- Mulți copii sunt uciși sau mutilați de mine anti-persoană. Care este atitudinea guvernului Dumneavoastră față de producerea și plasarea minelor de sol? Scrieți despre procesele de înlăturare a minelor și despre asistența acordată celor răniți sau traumatizați.
- Care sunt acțiunile imediate după încheierea războiului pentru a ajuta copiii: tratament al rănilor / traumelor; repatriere / reunire a familiilor; aprovizionarea orfelinatelor / școlilor? Oare copiii primesc o parte satisfăcătoare din resurse? În ce măsură sunt afectați copiii de strategiile de reparație (despăgubire) sau de sancțiunile economice? Vorbiți cu copiii refugiați, persoanele deplasate intern și copiii rămași orfani în urma conflictului.
- Au fost fetele și femeile tinere violate sau supuse altor forme de abuz sexual de către militarii din trupele adverse sau de soldații și milițiile aliate? Câte au devenit însărcinate după aceasta sau au contractat infecții cu transmitere sexuală? Ce acțiuni au fost realizate pentru a le ajuta și a le acorda asistență? Sunt stigmatizate aceste fete și femei tinere?
- Ce obligații și-a asumat guvernul Dvs în favoarea copiilor în situații de post-conflict (Înaltul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați; Convenția a 4-a de la Geneva și Protocoalele sale; Principiile de la Cape Town, 1997)? Există recrutare militară a tinerilor sub vârsta de 18 ani? Sunt instruiți și educați militarii, polițiștii și angajații serviciilor de urgență pentru a proteja copiii? Care sunt riscurile pentru copii ale potențialilor inamici atunci când apare un conflict?

Copiii și conflictele armate

> Ați relatat despre modul în care țara Dumneavoastră (sau țara în care ați realizat subiectul) protejează copiii împotriva impactului produs de război sau de efectele acestuia – inclusiv despre aprovizionarea spitalelor, orfelinatelor și școlilor, precum și despre serviciile de consiliere?

> Ați analizat cât se poate de exact și obiectiv informația pe care ați colectat-o în timpul conflictului? Aveți grijă să nu Vă asociați 'fabricii de zvonuri' care începe să funcționeze odată cu primul foc de armă.

> Întrebați-vă dacă reportajul Dvs se bazează în primul rând pe zvonuri, mai ales despre 'copiii soldați'? Ați verificat dacă imaginile reprezentând copii soldați (înarmați) sunt trucate sau aranjate în scopuri de propagandă – supunându-i astfel unui risc suplimentar?

> Subiectul Dvs include într-adevăr experiența reală a unui tânăr implicat în conflict? Oferind unui copil oportunitatea de a-și exprima opinia, creați o relație umană cu cititorii / spectatorii / ascultătorii Dvs, însă în același timp nu trebuie să uitați că în primul rând contează siguranța copilului, deci, protejați identitatea copilului.

> Fiți prudenți în mod deosebit atunci când folosiți imagini ale unor copii surprinși în timpul conflictului – acestea pot avea consecințe asupra lor: asasinări, stigmatizare sau discriminare. Protejați identitatea persoanelor care au fost martorii unor atrocități și a persoanelor care vor putea depune mărturie în procesele ulterioare asupra crimelor de război.

> Acolo unde este necesar, încercați să Vă asigurați că tinerii și copiii – ale căror experiențe încercați să le comunicați lumii – sunt tratați cu respectul cuvenit ființelor umane. Identificați aceste persoane și plasați-le într-un context unde este posibil; însă respectați dorința lor de a rămâne anonime. Evitați transformarea copiilor în 'icoane ale suferinței'.

Sănătatea și bunăstarea copiilor

- Urmăriți rapoartele și statisticile oficiale cu privire la sănătatea copilului în țara dumneavoastră. De exemplu, rata mortalității la naștere, decesele copiilor până la cinci ani, prevalența unor maladii ale copiilor care pot fi prevenite, precum tuberculoza și diareea. Solicitați comentarii unor experți recunoscuți. Căutați exemple de discriminare în statistici.
- Investigați subiectul epidemiilor care afectează copiii și cauzele acestora, inclusiv problemele de mediu și impactul / capacitatea de răspuns a serviciilor publice de sănătate. Există programe de imunizare extinse? Cum funcționează sistemul public de asistență medicală pentru copii? Comparați nivelul de finanțare al acestuia cu alte servicii publice.
- Exploatați curiozitatea și interesul publicului pentru a examina modul în care funcționează serviciile de pediatrie și asistență maternală. Există o incidență înaltă a complicațiilor la naștere? Cât de eficiente și cât de prietenoase sunt serviciile pentru copii? Investigații dacă sunt disponibile pentru copii tratamentele avansate, precum transplanturile de măduvă osoasă pentru leucemie. Există liste de așteptare lungi pentru intervenții chirurgicale esențiale?
- Ce tratament este disponibil pentru copiii cu HIV/SIDA și cum se acomodează ei? Ce sisteme de asistență există? Investigați eficiența campaniilor de educație pentru sănătate prin care copiii sunt ajutați să adopte decizii informate despre viața lor, în special, despre alimentație și comportamentul lor sexual.
- Anchetati mediul în care copiii trăiesc, învață și se joacă. Ce acțiuni au fost realizate (în școli, de exemplu) pentru a-i face mai conștienți cu privire la modul de viață sănătos (alimentație, medicamente, poluare, recreere, siguranță la trafic, comportament sexual, fumat, sport)?

Sănătatea și bunăstarea copiilor

- > Este subiectul Dumneavoastră bine documentat și exact? Subiectele de sănătate, realizate într-o cheie alarmantă, pot face mai mult rău decât bine, încurajând, de exemplu, neîncrederea nejustificată atât față de profesioniștii din sectorul sanitar, cât și față de mass-media – creând chiar panică printre cetățeni.
- > Ați aplicat recomandările Organizației Mondiale a Sănătății pentru jurnaliștii care relatează despre sănătate (Anexa 6).
- > Relatarea Dvs va ajuta oamenii să înțeleagă mai bine bolile copilăriei, măsurile de prevenție și procedurile de tratament? Ați identificat surse de informare și consiliere privind chestiuni specifice în materie de sănătate, atunci când scrieți știri asociate cu medicina și sănătatea?
- > Informația obținută de la autorități este suficientă și sigură? Subiectul Dvs îi ajută pe oameni să înțeleagă rapoartele și statisticile cu privire la sănătatea copilului?
- > Dacă urmăriți ca tinerii să conștientizeze pericolul HIV/SIDA, ați inclus în subiectul Dvs mărturiile lor despre deciziile pe care le iau, bazate pe informații exacte despre 'sexul protejat', utilizarea seringilor de unică folosință și alte măsuri de prevenție?
- > Articolul Dvs încurajează înțelegerea sau incită prejudecățile despre maladii și condiții de viață (precum HIV/SIDA)? O relatare echilibrată și bine informată poate crea presiuni asupra autorităților ca să ofere cel mai bun tratament posibil persoanelor care îl solicită.

Identitatea copilului

- Realizați un subiect analitic despre legislația cu privire la naționalitate din țara Dumneavoastră și impactul acesteia asupra copiilor. Când și în ce mod poate copilul lua decizii autonome în ceea ce privește naționalitatea pe care o preferă? Cum primește un nume la naștere? Ce înseamnă numele lui? Ce dosare oficiale există despre viața lui și pot oare avea copiii și părinții acces la aceste dosare? În ce circumstanțe ei pot corecta erorile sau schimba numele?
- Investigați sistemul formal și informal de adopții și plasament. Acest sistem protejează sau discriminează copiii după criteriul de naționalitate, identitate etnică sau religioasă? Examinați drepturile și identificați problemele orfanilor, persoanelor deplasate intern, copiilor adoptați sau aflați în plasament familial. Beneficiază ei de dreptul de acces la întreaga informație disponibilă despre originea lor? Își pot identifica părinții – prin teste genetice sau prin alte mijloace? Pot să vorbească deschis cu mass-media?
- În ce măsură se pot bucura copiii de cultura, religia și limba lor preferată? Școlile minorităților sunt recunoscute și finanțate de stat? Cum funcționează și prin ce se deosebesc de celelalte? Copiii merg la aceste școli pentru că au ales singuri sau din cauza presiunii exercitată de comunitate? Se pot face transferuri de la o școală obișnuită la o școală a minorităților și invers?
- Relatați în mod obiectiv despre grupurile existente care își propun să reconstruiască identitățile supuse riscurilor de diluare sau dispariție. Ce impact au acestea asupra copiilor implicați și ce rol joacă copiii în ele?
- Investigați activitatea organizațiilor străine care încearcă să atragă tinerii din culturile locale. Cum se justifică ele? Cum sunt finanțate?

Identitatea copilului

- > Cum ați prezentat identitatea copilului în subiectul Dumneavoastră? V-ați consultat cu copiii și părinții lor în legătură cu modul în care ei doresc să fie descriși?
- > A fost corectă și echidistantă relatarea Dvs despre copiii sau părinții lor care au intrat în conflict cu statul în ceea ce privește identitatea lor – cum ar fi dreptul de a alege religia sau dreptul de a-și proteja valorile culturale?
- > Atunci când consemnați afirmații despre intențiile politice ale grupurilor culturale sau minoritare, ați ținut cont de opiniile și motivele tuturor părților implicate, în special, de impactul acestei controversă asupra vieții copiilor vizati? Realizarea subiectelor din perspectiva copiilor are putea fi o modalitate revelatoare pentru examinarea unor astfel de teme delicate.
- > Subiectul Dvs are șanse să încurajeze discriminarea ori să incite la ură, sau mai degrabă va genera înțelegere și toleranță între diferite grupuri etnice, culturale sau religioase? Relatarea Dvs lucrează pentru interesul superior al copilului – siguranța și securitatea lui? Este relatarea prezentată rațional și echilibrat?
- > Când produceți subiecte despre copiii aparținând grupurilor minoritare în propria lor limbă, ce eforturi ați depus pentru a Vă asigura că ei pot înțelege ceea ce se spune despre ei? De exemplu, folosiți traduceri / subtitrare, faceți schimb de materiale cu publicațiile care apar în 'limba maternă'.

Opinia copiilor și libertățile civile

- Includeți copiii și tinerii atunci când solicitați opinii despre politicile guvernamentale la nivel local și național. Faceți publice opiniile lor, mai ales despre proiecte în domeniul bunăstării, educației sau infrastructurii care îi afectează direct pe termen scurt. Încurajați-i să-și spună opiniile despre planurile de viitor.
- Investigați accesul copiilor la informație, inclusiv motivele restricției de acces la anumite materiale. Cât de accesibile sunt pentru copii filmele, publicațiile sau jocurile ce conțin scene de violență sau cele care promovează sexualitatea în mod explicit? Care este punctul în care dorința de a proteja copiii de pericole se transformă într-o cenzură nejustificată?
- Programă școlară include cetățenia? În ce mod funcționează procesul politic? Cum își pot exercita copiii dreptul la opinie – de exemplu, realizând publicații proprii, producând filme, utilizând Internetul, scriind jurnale personale, organizând alegeri după modelul adulților etc?
- Aflați ce se întâmplă cu tinerii care refuză să se conformeze serviciului militar obligatoriu sau altor forme de serviciu public. Pot oare tinerii cu vârste sub 18 ani să se opună conștient acestora?
- Investigați dreptul copilului la libertatea de asociere și dreptul la libertatea de întrunire pașnică. Scrieți despre modul în care copiii își exercită aceste drepturi. Asigurați-vă că ei pot vorbi în nume propriu.
- Realizați subiecte despre cluburi pentru copii și tineri sau alte asociații ale lor, în special, dacă ele sunt conduse de copii și tineri. Cum și de ce au fost create? Cum funcționează? Cum sunt finanțate? Cu ce dificultăți se confruntă?

Opinia copiilor și libertățile civile

- > Articolul / programul Dumneavoastră îi ajută pe copii să-și exprime opiniile și să-i contacteze pe alți copii pentru a face schimb de idei, interese și aspirații?
- > Subiectul Dvs exploatează vulnerabilitatea copiilor sau încearcă să le impună valori și atitudini pe care nu le înțelege?
- > Articolul / programul Dvs ilustrează diversitatea culturală a copiilor – prin intermediul unor comentatori / prezentatori sau cu ocazia unor competiții sau evenimente sponsorizate, de exemplu?
- > În articolul / programul Dvs au fost citate persoane (inclusiv copii și tineri) care promovează drepturile și opiniile copiilor?
- > Ați scris despre copiii care organizează evenimente, activități și structuri pentru ei înșiși – inclusiv consilii școlare, grupuri de copii ai străzii, sindicate și grupuri de acțiune, precum și cluburi de artă, sport și timp liber sau asociații (comerciale / artistice)?
- > Atunci când realizați un reportaj despre protestele copiilor, V-ați asigurat că nu expuneți copiii riscurilor de a fi arestați, de a li se aplica tratamente violente sau alte forme de represalii?
- > Ați relatat despre impactul pe care l-au avut vocile copiilor – de exemplu, sprijinul oferit, schimbările pe care le-au realizat, reacțiile persoanelor publice? Ați vizitat paginile Internet unde copiii își exprimă propriile opinii (de exemplu, www.unicef.org/voy)?

Copiii în instituții rezidențiale

- Ce acțiuni sunt realizate pentru ameliorarea condițiilor din instituțiile în care copiii trăiesc și studiază? Se poate vorbi despre o tendință de creare a unor instituții mai mici, mai prietenoase? Cum este instruit și monitorizat personalul? Este interzisă pedeapsa corporală și această interdicție este aplicată în practică? Cum este controlat și prevenit abuzul în casele de copii? Au copiii la îndemână un mijloc sigur de a face reclamații și a-și exprima îngrijorările despre toate aspectele vieții lor? Există sisteme independente și eficiente de investigație și urmărire?
- Câți copii se află în instituții rezidențiale și de ce? Cât de sigure sunt statisticile? Câți copii au fost adoptați și câți se află în plasament? Mulți dintre aceștia evadează? Ce se întâmplă cu ei după ce cresc și părăsesc instituțiile rezidențiale (perspective de studii și angajare în muncă, speranță de viață)? Vorbiți cu cei care s-au aflat în sistemul rezidențial? Cum a influențat această experiență viețile lor? Cum pot fi, în opinia lor, îmbunătățite lucrurile?
- Ce acțiuni au fost întreprinse în țara Dumneavoastră pentru a încuraja adopțiile și plasamentul? Sunt luate în considerare opiniile și drepturile copilului? Există copii cu dizabilități adoptați / aflați în plasament care locuiesc împreună cu copii apti fizic? Subiectele media pot ajuta la ameliorarea sistemelor și la conștientizarea problemei, mai ales în situația în care informația este limitată sau atunci când publicul o tratează cu neîncredere.
- Este reglementat sau monitorizat transferul copiilor în altă țară pentru adopție? Ce pot alege copiii? Cum sunt protejați împotriva abuzului și exploatării? Sunt copiii care au părăsit instituțiile dispuși să vorbească despre viața lor nouă? Părinții care și-au înscris copilul într-o instituție rezidențială pentru adopție își regretă decizia? Au fost cumva înșelați? Au fost capabili să mențină contacte cu copilul lor?

Copiii în instituții rezidențiale

> Subiectul Dumneavoastră ajută la înțelegerea modului în care funcționează sistemul rezidențial? Este clar ce drepturi trebuie să revendice de la sistem copiii (și părinții lor)?

> Ați făcut suficiente investigații pentru a stabili de ce și cum au ajuns copiii în instituțiile rezidențiale? Dacă un copil a fost abandonat și / sau a recurs la crimă, nu este neapărat greșeala lui.

> Ați prezentat și 'unghiuri' pozitive pentru a evita riscul de a înstrăina publicul de la condiția copiilor abandonați și de a perpetua stereotipurile negative? Relatarea Dvs identifică sau protejează copiii aflați în situații de risc, abandonându-i în brațele antipatiei publicului?

> Ați scris și despre oportunitățile pentru copiii aflați în instituții de a se asocia unor cluburi și de a stabili relații cu alți copii și tineri? Relatarea pozitivă despre șansele copiilor din instituții de a se integra în societate poate contribui la diminuarea ignoranței și prejudecăților.

> Ați făcut tot ce a fost în puterile Dvs pentru a-i prezenta în mass-media pe copiii aflați în instituții și pentru a le oferi cuvântul?

> Ați inclus informații despre organizații care acordă asistență pentru copiii și tinerii care se confruntă cu dificultăți acasă și în instituții? Există asociații specializate în domeniul asistenței pentru copiii care cresc separați de părinții lor biologici? Ați verificat credibilitatea grupurilor care revendică faptul că acordă sprijin pentru copiii care își caută părinții și rudele?

Copiii și mas-media

- Vizitați școli / licee / centre pentru tineri ca să vorbiți copiilor și tinerilor despre munca Dumneavoastră. Întrebați-i dacă împărtășesc opinia multor copii din lume cărora le displace modul în care sunt reprezentați în mass-media și de către mass-media:
 - să fie tratați ca niște jucării sau să fie încurajați să 'evolueze' ca animalele dresate la circ, recitând poezii etc;
 - să fie folosiți doar pentru imagini 'drăguțe' sau, dimpotrivă, jalnice pentru a obține reacții emoționale;
 - să fie prezentați ca niște ignoranți sau să fie tratați cu superioritate, ori adulții vorbesc în locul lor deși copiii cunosc subiectul și ar putea vorbi la fel de bine;
 - să fie tratați ca grup și nu ca persoane; deseori cuvintele 'adolescenți' sau 'tineri' sunt folosite cu nuanță negativă și denotă o problemă sau o categorie care deranjează.*

* **SURSA: A intervieva copiii: ghid pentru jurnaliști și alți profesioniști** (titlu în limba engleză: 'Interviewing Children: a guide for journalists and others'), autori Sarah McCrum & Lotte Hughes, Save the Children UK, 1998, ISBN 1 89912071 8.

- Discutați cu tineri și copii care provin din grupuri sociale și etnice diferite. Ei pot fi surse excelente pentru subiectele Dvs, oferindu-vă opinii proaspete și teme care îi afectează direct: educație, sănătate, joc, cultură, politică, neglijare și alte forme de abuz.
- Monitorizați activitatea Ministrului pentru Tineret / Avocatului Copilului din țara Dvs. Au tinerii și copiii sentimentul că acesta îi reprezintă competent, suficient? Contactați organizații non-guvernamentale care ar putea facilita întâlniri cu tineri și copii care au experiențe interesante de povestit - nu uitați însă că fiecare dintre aceste asociații își promovează propriile agende și proiecte.
- Urmăriți modul în care copiii folosesc imaginile și tehnologiile informației, Internetul, discuțiile pe calculator, telefoanele mobile etc. Știu ei oare cum să se protejeze împotriva materialelor periculoase, nocive? S-au confruntat vreodată cu abordări nepotrivite sau propuneri indecente din partea adulților sau societăților comerciale?

Copiii și mass-media

> Profesioniștii media au obligația de a respecta drepturile umane ale copiilor atunci când relatează despre copii și când îi prezintă. Ar face față oare unei examinări din această perspectivă modul în care ați colectat informația (Vezi Anexa 5).

> Ați abordat subiectul Dumneavoastră cu o idee fixă despre modul în care ați doriți să răspundă copiii? Ați dat dreptate cuvintelor și opiniilor pe care le-au exprimat copiii – se vor recunoaște aceștia în reportajul pe care îl publicați sau ideile lor au fost reinterpretate din perspectiva unui adult?

> Atunci când realizați un interviu cu un copil:

— V-ați asigurat că se simte confortabil și nu este constrâns de nimic?

— Ați acordat timp suficient pentru a explica propriile intenții?

— Ați obținut acceptul lor pentru a le folosi numele și pentru a le publica imaginea?

— V-ați asigurat că ei știu cum să Vă contacteze și să obțină un exemplar al relatării Dvs după ce a fost publicată sau difuzată?

> Ați evaluat riscul la care ar putea fi supus copilul odată cu folosirea numelui sau imaginii lui și ați discutat subiectul împreună cu copilul, părinții lui sau tutorii, precum și cu colegii din redacție?

> Ați folosit aceleași proceduri de verificare pe care le utilizați în cazul adulților care Vă sunt surse, înainte de a publica acuzații sau afirmații formulate de copii?

> A făcut publicația / programul Dvs demersuri pentru a acorda sprijin în condiții de siguranță / confidențial sau consiliere pentru copiii implicați în subiecte vizând sănătatea lor, abuzul fizic sau sexual, exploatarea comercială sau alte forme de activitate criminală?

Copiii în mass-media

- Mass-media influențează în mod semnificativ viețile tuturor oamenilor. Profesioniștii media pot contribui la ameliorarea cunoștințelor despre puterea media ale copiilor și adulților, explicând cum funcționează mass-media și cum să interpreteze mesajele lansate de presă.
- Este importantă planificarea atentă a implicării copiilor în toate formele de producție media, astfel încât fiecare copil să înțeleagă ce poate și ce nu poate să facă. Dacă redacția / compania / asociația Dumneavoastră dorește să încurajeze contribuțiile copiilor, aceasta ar trebui să desemneze un consilier specialist / corespondent / editor pentru copii pentru a formula regulile în domeniu: practici sigure de lucru și sisteme de monitorizare; instruirea responsabililor; prezentarea formală a 'tinerilor jurnaliști'; și recomandările cu privire la controlul editorial control. Cooptarea din rândurile cluburilor de tineri jurnaliști a celor care posedă competențe de utilizare a tehnologiilor de comunicare este un excelent punct de început.
- Dacă tinerii și copiii sunt prezenți în cadrul redacțiilor, editorul trebuie să obțină acceptul scris al părinților / tutorilor și să dispună de facilități adecvate pentru însoțitori, prim ajutor de urgență, timp pentru pauze și odihnă, gustări și transport sigur la serviciu și acasă.
- Familiarizați tinerii cu tehnicile de bază ale jurnalismului și cu reglementările pentru producția media. Oferiți-le competența de a decide singuri ce subiecte să abordeze.
- Cum puteți contribui personal sau împreună cu redacția / compania / asociația Dvs la Ziua Internațională a Emisiunilor pentru Copii (International Children's Day of Broadcasting, ICDB), marcată în fiecare an, în cea de-a doua duminică a lunii decembrie, la inițiativa UNICEF. Detalii despre ICDB și alte activități media și idei ale tinerilor ('Media Activities and Good Ideas by, with and for Children', MAGIC) în întreaga lume pot fi obținute la adresa www.unicef.org/magic. Aici pot fi accesate conexiuni cu o rețea globală a profesioniștilor media și tinerilor realizatori media și cu Rețeaua Media a Tinerilor din Europa și Asia Centrală.

Copiii în mass-media

- > Ați luat în considerație – Dumneavoastră personal sau redacția / compania / asociația Dvs – riscurile fizice și psihologice ale implicării copiilor în proiecte media? Elaborați proceduri, coduri de conduită și sisteme de monitorizare pentru a proteja copiii împotriva pericolelor atunci când lucrează cu Dvs – desemnați persoane responsabile și identificați măsuri de asigurare a sănătății și de siguranță a muncii.
- > Aveți certitudinea că proiectul Dvs nu exploatează copiii în scopuri comerciale?
- > Au fost organizate suficiente acțiuni de planificare și instruire pentru personal și pentru copii, pentru a vă asigura că și copiii înțeleg ce pot și ce nu pot face? Cunoșc ei oare reglementările în domeniul mass-media? Au un profesor / mentor / instructor / expert de la care să obțină o consiliere specializată?
- > Pentru a evita supărările, confuzia și așteptările false, ați negociat împreună cu copii reguli clare despre măsura în care puteți exercita controlul editorial? Sunt oare responsabilii realiști vizavi de ceea ce pot realiza copiii și ceea ce ar putea să facă în continuare?
- > Ce sisteme de evaluare sunt aplicate pentru ca tinerii să obțină reacția de răspuns la munca lor? Au fost întrebați ce gândesc și ce cred? Au fost informați despre reacțiile audienței?
- > Ați auzit despre 'The Radio Manifesto', un document elaborat de tineri realizatori radio din întreaga lume? (*Vedeți www.worldradioforum.org*). Știați că o dată la trei ani este organizat un Summit Mondial Media pentru Copii și Adolescenți? (*Vedeți www.childrensmediasummit.com*). Cunoașteți amănunte despre World Association of Newspapers Young Reader Programmes? (*Vedeți www.wan-press.org*).

Educație

- Cercetați dimensiunea reală a oportunităților egale pentru toți copiii în cadrul sistemului de educație: de exemplu, pentru băieți și fete; rural și urban; persoane cu dizabilități și membri ai comunităților minoritare.
- Pot oare elevii influența regulile și procedurile disciplinare prin intermediul consiliilor școlare sau ale consiliilor locale ale tinerilor? Pot copiii să aleagă ce lecții să frecventeze? Aflați dacă și în ce mod părinții pot influența curricula și serviciile de educație. Ce rol dețin aceștia în administrarea școlilor?
- Comparați diferitele tipuri de instituții școlare – pre-școlare, primare și secundare, de stat și private. Există și copii care nu frecventează școala din cauza plăților prea mari pentru serviciile de educație?
- Examinați raportul dintre numărul de profesori și copii. Cât de mult contează dimensiunea clasei? Ce resurse sunt disponibile pentru profesori? Au copiii acces la echipament modern? Investigați siguranța edificiilor în care se află școlile.
- Sunt permise abordările 'alternative' ale educației? Cum sunt metodele de predare, prezența, disciplina și reușita acestor abordări 'alternative' în comparație cu cele din școlile obișnuite?
- Cum soluționează școlile problema copiilor 'neascultători'? Pedepsele sunt corecte sau aspre? Mai folosesc profesorii pedepsele corporale? Au oare copiii excluși sau exmatriculați din școală dreptul de contestare? Ce se întâmplă cu acești copii și cu aceste contestații mai departe? Cum rezolvă școlile problema violenței? Se poate vorbi despre problema violenței împotriva profesorilor? Dacă se poate, care sunt cauzele?

Educație

> Vă este familiar modul în care funcționează serviciile de educație din țara Dumneavoastră? Înțelegeți problemele curente, modificările sau inițiativele pozitive din sistemul de educație, după ce ați vizitat instituții de educație?

> Dispune publicația sau compania Dvs de o unitate de specialist pentru educație? Cine produce materialul publicat sau difuzat - reporteri specializați, profesioniști în educație, profesori? Cum sunt încurajați copiii și tinerii să contribuie?

> Subiectele Dvs consacrate educației includ perspectiva elevilor, la fel ca și pe cea a diriginților și managerilor? Cum obțineți comentarii ale părinților, directorilor de școală, profesorilor de clasă și ale asociațiilor acestora?

> V-ați asigurat că elevii sunt conștienți de faptul că ar putea fi citați și ați verificat ca subiectul Dvs să nu le cauzeze probleme pe care nu le-au bănuțit?

> Ce puteți face pentru a-i ajuta pe copii să înțeleagă rolul media în societate? S-a gândit compania Dvs la modalități de producere a informației în forme accesibile care i-ar putea atrage pe copii și chiar să-i sprijine pe profesorii în munca lor?

> Cum folosește Internetul organizația media pe care o reprezentați? Investigați utilizarea de către copii a rețelei www (world wide web)? Compania Dvs produce materiale pe care copiii vor dori să le acceseze electronic? A luat în considerare modalitățile pozitive de implicare a tinerilor în realizarea știrilor, relatarea evenimentelor curente și producției media pentru dezvoltarea unei relații interactive cu instituțiile școlare?

Copiii și crimele

- Mențineți subiectele despre copii și crime în perspectivă. Tinerii sunt mai degrabă victime decât autori ai crimelor. Evidențiați istoriile umane din spatele statisticilor. Atenționați copiii asupra procedurilor prin care ei înșiși se pot proteja împotriva pericolelor.
- Legislația tratează copiii și tinerii în mod diferit decât adulții? Cum sunt priviți și percepuți tinerii victime ale crimelor? Cum sunt protejate și monitorizate drepturile tinerilor infractori / suspecti? Există judecători, avocați, polițiști și gardieni instruiți în domeniul drepturilor copilului? Copiii sunt crezuți mai ușor sau mai greu decât adulții?
- În ce mod copiii percep poliția? Cum poliția tratează copiii, în special, copiii fără adăpost și copiii arestați?
- Investigați restricțiile pentru relatările de presă despre copiii aflați în sistemul de justiție: procese de judecată, detenție și asistență post-detentie? Sunt acestea potrivite? Există prevederi legale pentru a împiedica dezvăluirea numelor copiilor acuzați de încălcarea legii?
- Sistemul de justiție se axează pe reabilitare sau pedeapsă? Mai este utilizată pedeapsa corporală în instituții ori ca sentință pentru crimă? Realizați o anchetă despre numărul și condițiile copiilor aflați în toate formele de asistență socială și arest penal. Sunt sentințele de arest folosite doar în ultima instanță? Serviciile de probațiune și reabilitare pentru copii sunt adecvate și eficiente?
- Investigați subiectul utilizării de droguri și solvenți de către copii. De ce ei consumă droguri? Este ușor să obții droguri periculoase? Acești copii sunt stigmatizați ca infractori sau sunt ajutați prin intermediul terapiei și reabilitării? Sunt consultați asupra stilului și conținutului programelor de educație anti-drog și al serviciilor de reabilitare?

Copiii și crimele

> Comportamentul violent și antisocial al copiilor este determinat inevitabil de violența adulților și atitudinile lor față de acestea. Relatarea Dumneavoastră sugerează că infractorii tineri merită mai puține drepturi decât alți oameni?

> Cum ați evitat utilizarea inutilă a numelor și imaginilor tinerilor infractori? Identificarea gratuită i-ar putea plasa în fața unui risc suplimentar, încurajând un fel de celebritate, de exemplu, și reducând șansele lor de recuperare. În plus, aceasta este o încălcare a drepturilor lor.

> V-ați asigurat că acei copii care fac subiectul unor acuzații ale publicului sau autorităților beneficiază de oportunitatea de a răspunde? Nu este corectă presupunerea că unii copii sunt implicați în activități criminale doar pentru că sunt fără adăpost.

> Ați urmărit în continuare cazurile pe care le-ați relatat despre arestarea sau acuzarea unor copii? Sunt ei în siguranță? Dacă se află în arest, care sunt condițiile? Sunt deținuți împreună cu alți copii sau împreună cu adulții? Beneficiază de servicii adecvate, precum asistență legală și consiliere?

> Reportajul Dvs despre droguri și abuzul de droguri este exact și susținut de probe științifice? Relatarea falsă sau senzaționalistă nu ajută la elaborarea unor strategii sensibile pentru acordare de asistență consumatorilor de droguri sau pentru condamnarea traficantilor de droguri. Ați realizat cercetări asupra persoanelor care furnizează droguri copiilor? Mulți oameni au încredere în mass-media atunci când beneficiază de informații esențiale – ați luat în considerare prezentarea unor informații clare, bazate pe fapte, pentru copii și părinți cu privire la efectele diverse ale diferitelor droguri, de exemplu, sau cu privire la proceduri de tratament?

Abuzul sexual și exploatarea copiilor

- Scrieți despre educația sexuală și despre legislația în domeniul activității sexuale cu implicarea copiilor. Care este vârsta ce permite copiilor să accepte raporturi sexuale?
- Investigați subiectul abuzului sexual și exploatării copiilor, precum și tabu-urile existente vizavi de acestea. Folosiți dovezi provenind din alte țări despre dimensiunea fenomenului de abuz sexual în familii. Informațiile colectate și publicate sunt exacte? Pot oare toți copiii (inclusiv cei cu dizabilități și cei deținuți) să depună în siguranță plângeri despre abuzul din familie, școală sau instituție? Cum sunt instruiți polițiștii, asistenții sociali, profesorii și angajații din domeniul sănătății să examineze contestațiile? În ce măsură este asigurată confidențialitatea, protecția, asistența și consilierea pentru copii?
- Reprezintă o infracțiune producerea, difuzarea sau posesia de produse ale pornografiei infantile? Anchetati eficiența măsurilor de prevenire a abuzului și prostituției copiilor, precum și a protecției copiilor împotriva pornografiei, liniilor telefonice erotice și pornografiei pe Internet.
- Relatați despre procedurile legale inițiate după depunerea unor asemenea plângeri. Copiii martori beneficiază de protecție și sprijin? Sunt tratați drept infractori sau hărțuiți prin procese de investigație? Pot fi oare cetățenii sau rezidenții pedepsiți ori expatriați în alte țări pentru abuz sau exploatare a copiilor?
- Realizați reportaje de investigație despre abuzul sexual al copiilor, folosind tehnici de securitate personală și beneficiind de suport profesional, aplicate atât copiilor, cât și reporterilor. Siguranța copiilor exploatați în scopuri comerciale sau în familie trebuie să fie maximă.
- Comerțul cu călători a început să pună în lumina publicului abuzul sexual de către turiști. Țara Dvs aplică pedepse cetățenilor care au supus abuzului copii în alte țări?

Abuzul sexual și exploatarea copiilor

> Este oare subiectul Dumneavoastră despre abuzul sexual sau exploatarea sexuală în scopuri comerciale a copiilor deosebit de exact? A fost exagerată 'valoarea de șoc' a relatării – deși demască activitatea criminală sau neglijența oficialilor?

> Ați portretizat copiii supuși abuzului sau exploatați ca victime, infractori sau ființe umane cu drepturi și demnitate? A fost posibil și potrivit să le oferiți copiilor spațiu ca să vorbească ei înșiși? Ați dezvăluit din neatenție în cuvinte și imagini identitatea copilului supus abuzului? Relatarea Dvs oferă informație asupra modului în care poate fi obținut acces la copii vulnerabili?

> Au acceptat copiii să fie fotografiați? Ați obținut și consimțământul unui responsabil adult? A fost prezentă persoana adultă? Imaginile pe care le folosiți pentru a ilustra reportajul Dvs prezintă copilul din perspectivă sexuală sau lasă impresia că acest copil este un participant voluntar la acțiunea de abuz sau exploatare? Ce aranjamente ați făcut pentru a vă asigura că imaginile copiilor nu vor fi utilizate într-un mod impropriu?

> Relatarea Dvs prezintă farmecele 'turismului sexual', pornografiei sau oricărei alte forme de exploatare a copilului? Sunteți sigur că subiectul Dvs nu va fi plasat într-un context sexual explicit sau împreună cu un material ce promovează serviciile sexuale?

> Care este impactul probabil al reportajului publicat despre copiii implicați? Există sisteme de sprijin pentru a-i proteja? Există linii telefonice de asistență confidențială care să ofere răspunsuri persoanelor care doresc să declare alte exemple de abuz sau exploatare? Ce elemente de suport există pentru reporterii care ar putea fi traumatizați de realizarea unor astfel de subiecte?

Responsabilitățile statului

- Cum implementează guvernul Dumneavoastră Convenția cu privire la Drepturile Copilului? S-a conformat exigențelor de a publica principiile și prevederile Convenției? Guvernul se află în întârziere în ceea ce privește prezentarea rapoartelor sale către Comitetul pentru Drepturile Copilului de la Geneva? Dacă da, care sunt motivele? A fost organizată vreo consultare publică?
- Observațiile Comitetului pentru Drepturile Copilului au fost făcute publice? Ce acțiuni sunt planificate ca răspuns la observațiile Comitetului? Când va fi prezentat următorul Raport? Aflați amănunte despre activitatea Comitetului. Realizați un interviu cu reprezentantul regiunii Dvs.
- Intervievați responsabili care monitorizează implementarea Convenției în țara Dvs. Provocați-i să Vă vorbească despre progrese (sau lipsa acestora). Întrebați copiii la ce întrebări ar dori ei să obțină răspunsuri. Solicitați pledoarii oficiale pentru politici în favoarea copiilor sau acțiuni în probleme specifice care afectează copiii.
- În ce mod a implicat guvernul Dvs organizațiile non-guvernamentale în eforturile sale de ameliorare a vieții copiilor? Au prezentat acest organizații propriile rapoarte către Comitetul pentru Protecția Drepturilor Copilului? Cât de exacte sunt dovezile pe care le-au colectat? Contrazic acestea afirmațiile guvernului?
- Relatați despre campaniile din țara Dvs în favoare unei vieți mai bune a copiilor. Ce părere au copiii despre ele? Comparați viețile loc acum cu experiențele din copilărie ale părinților acestora.

Responsabilitățile statului

- > Subiectele Dumneavoastră contribuie la o mai bună înțelegere de către public a drepturilor copilului și a rolului politicilor guvernamentale în promovarea și protecția acestora?
- > Jurnaliștii sunt plasați într-o poziție ideală pentru a cere acțiuni guvernamentale de onorare a obligațiilor internaționale ale acestuia. Ar putea iniția programul / publicația Dvs campanii de conștientizare a Convenției în rândurile publicului și politicienilor?
- > Ați discutat cu experți, cu promotori ai drepturilor copilului și cu copiii înșiși pentru a Vă informa despre problemele cu care se confruntă copiii din țara Dvs?
- > Ați solicitat explicații autorităților locale și centrale cu privire la insuficiența sau lipsa de servicii pentru copii și de apărare a drepturilor acestora?
- > Ați oferit spațiu pentru ca vocile copiilor să fie auzite de guvern și societatea civilă?
- > Ați verificat revendicările organizațiilor non-guvernamentale și ați consemnat reușitele și insuccesele acestora?
- > Ați evaluat modalitățile de cooperare între instituția media pe care o reprezentați și organizații non-guvernamentale care oferă informații și recomandări pentru publicul care reacționează la subiectele Dvs?

ANEXA 1

Sumar al Convenției Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Copilului realizat de jurnaliști

Preambulul reamintește principiile fundamentale ale Națiunilor Unite - în special, spiritul păcii, demnității, toleranței, libertății, egalității și solidarității – și prevederile unor tratate și declarații relevante în domeniul drepturilor omului.

Convenția nu include nici o mențiune specifică pentru responsabilitatea jurnaliștilor, însă în calitatea lor de câine de pază pentru public profesioniștii media au de jucat un rol special atunci când guvernele ignoră obligațiunile lor în favoarea copiilor.

1. Definiția copilului

Orice ființă umană sub vârsta de 18 ani, cu excepția cazurilor în care legea aplicabilă copilului stabilește limita majoratului sub această vârstă.

2. Non-discriminare

Toate drepturile se aplică tuturor copiilor fără excepție, iar statul este obligat să protejeze copiii împotriva oricărei forme de discriminare. Statul nu trebuie să violeze nici un drept și este obligat să realizeze acțiuni pozitive pentru promovarea tuturor drepturilor pentru toți copiii.

3. Interesul superior al copilului

Toate acțiunile care vizează copilul trebuie realizate în interesul superior al acestuia. Statul trebuie

să asigure protecția și îngrijirea necesare atunci când părinții sau reprezentanții săi legali nu o pot face.

4. Implementarea drepturilor

Statul este obligat să pună în aplicare drepturile recunoscute în Convenție.

5. Îndrumarea și orientarea familială și asigurarea capacităților de dezvoltare ale copilului

Statul are datoria de a respecta drepturile și responsabilitățile părinților sau ale membrilor familiei extinse de a asigura de o manieră corespunzătoare capacităților în continuă

dezvoltare ale copilului, îndrumarea și orientarea necesare în exercitarea de către copil a drepturilor sale.

6. Supraviețuire și dezvoltare

Copilul are un drept inerent la viață și statul trebuie să asigure la maximum supraviețuirea și dezvoltarea copilului.

7. Nume și naționalitate

Fiecare copil are, prin naștere, dreptul la un nume și dreptul de a dobândi o cetățenie.

8. Păstrarea identității copilului

Statul este obligat să protejeze și, dacă este necesar, să restabilească bazele identității copilului (nume, naționalitate și relațiile familiale).

9. Separarea de părinți

Copiii au dreptul să locuiască împreună cu copiii săi, cu excepția cazului în care aceasta este incompatibil cu interesul lui superior; să mențină contactul cu părinții dacă a fost separat de unul sau de ambii; și dreptul de a fi informat de către stat despre

situația părinților dacă separarea a rezultat din măsuri luate de stat.

10. Reunificarea familiei

Copiii și părinții lor au dreptul de a părăsi orice stat și de a intra în propria lor țară pentru a-și reunifica sau a-și menține relația copil / părinte.

11. Transfer ilicit și împiedicare a reîntoarcerii

Statul este obligat să încerce să prevină și să remedieze răpirea sau reținerea copilului într-o altă țară de către un părinte sau o terță parte.

12. Opinia copilului

Copilul are dreptul să-și exprime liber opinia asupra oricărei probleme care îl privește, opiniile copilului urmând să fie luate în considerare ținându-se seama de vârsta sa și de gradul său de maturitate.

13. Libertatea de exprimare

Copiii au dreptul la libertatea de exprimare; acest drept cuprinde libertatea de a căuta, de a primi și de a difuza informații și idei de orice natură, indiferent de

frontiere, sub formă orală, scrisă, tipărită sau artistică ori prin orice alte mijloace, la alegerea copilului, cu excepția cazurilor în care acestea violează drepturile altora.

14. Libertatea de gândire, de conștiință și religie

Copilul are dreptul la libertatea de gândire, de gândire, de conștiință și religie, subiect al îndrumării corespunzătoare a părinților și al legislației naționale.

15. Libertatea de asociere

Copilul are dreptul la libertatea de asociere și la libertatea de întrunire pașnică, cu excepția cazurilor în care acestea violează drepturile altora.

16. Protecția vieții private

Copiii au dreptul de a fi protejați împotriva imixtiunilor arbitrare sau ilegale în viața lor privată, în familia lor, în domiciliul ori în corespondența lor, precum și nici unui fel de atac ilegal la onoarea și reputația sa.

17. Acces la informații adecvate

Mass-media are datoria de a difuza copiilor informații care urmăresc promovarea bunăstării lor sociale, morale, educaționale și culturale, care respectă formația lor culturală. Statul trebuie să adopte măsuri pentru a încuraja publicarea și difuzarea unor materiale în beneficiul copiilor și pentru a proteja copiii împotriva informațiilor care dăunează bunăstării lor.

18. Responsabilități ale părinților

Ambii părinți au responsabilități comune pentru creșterea și dezvoltarea copilului și statul va acorda ajutor părinților în exercitarea acestor responsabilități ale lor.

19. Protecție împotriva abuzului și neglijenței

Statul este obligat să protejeze copiii împotriva tuturor formelor de violență fizică sau emoțională exercitată de părinți sau de reprezentanții lor legali și să adopte programe de prevenție și tratament în acest sens.

20. Protecția copiilor fără familie

Statul este obligat să asigure protecție specială copilului

lipsit de mediul său familial și să-i ofere protecție adecvată prin plasament familial sau, în caz de necesitate, plasament instituțional, ținând cont de formația culturală a copilului.

21. Adopția

În țările în care adopția este recunoscută și / sau autorizată, aceasta trebuie făcută în interesul superior al copilului, cu toate măsurile necesare și cu autorizarea oficialităților sau organelor competente.

22. Copii refugiați

Copiii refugiați sau cei care solicită statutul de refugiat trebuie să beneficieze de protecția specială și statul este obligat să coopereze cu organizații competente care asigură asemenea protecție și asistență.

23. Copii cu dizabilități

Copiii cu dizabilități au dreptul la asistență specială, educație și instruire care le va garanta demnitatea, le va favoriza

autonomia și le va facilita participare activă la viața comunității.

24. Sănătate și servicii de sănătate

Copilul are dreptul la cea mai bună stare de sănătate posibilă și la acces la sănătate și servicii medicale, cu accent special pe asistența sanitară primară și de prevenție, educație de sănătate publică și reducerea mortalității infantile. Statul este obligat să elimine practicile tradiționale periculoase sănătății copilului. În acest context, este necesară fortificarea cooperării internaționale pentru asigurarea acestui drept.

25. Revizuirea periodică a plasamentului

Un copil care a fost plasat de autoritatea competentă pentru a beneficia de asistență, protecție sau tratament are dreptul la evaluarea cu regularitate a tuturor aspectelor acestui plasament.

26. Asistență socială

Copiii au dreptul de a beneficia de asistență socială.

27. Standarde de viață

Copiii au dreptul să beneficieze de standarde de viață adecvate. Asigurarea acestora este responsabilitatea primară a părinților, iar datoria statului este de a ajuta părinții să valorifice această responsabilitate. Statul poate oferi în caz de nevoie asistență materială și poate solicita recuperarea pensiei alimentare pentru copil de la părinții săi sau de la alte persoane care sunt responsabile din punct de vedere financiar pentru acesta.

28. Educație

Copilul are dreptul la educație, iar statul are datoria de a asigura învățământul primar obligatoriu și gratuit pentru toți. Administrarea disciplinei școlare va răspunde demnității umane a copilului. Va fi necesară o cooperare internațională pentru asigurarea acestui drept.

29. Scopurile educației

Statul trebuie să recunoască faptul că educația va urmări dezvoltarea plină a personalității, a vocațiilor și a aptitudinilor mentale și fizice ale copilului, pregătirea copilului pentru o viață activă ca adult, într-un spirit de înțelegere, de pace, de toleranță, de egalitate între sexe și prietenie între toate popoarele și grupurile etnice, naționale și religioase și cu persoanele de origine autohtonă.

30. Copii ai minorităților ori având origine autohtonă

Copiii comunităților minoritare sau având origine autohtonă au dreptul să beneficieze de propria cultură și să practice propria religie și limbă.

31. Odihnă, vacanță, activități recreative și participare la viața culturală

Copiii au dreptul la odihnă și la vacanță, dreptul de a practica activități recreative și de a participa la viața culturală și artistică.

32. Copiii și munca

Statul este obligat să protejeze copiii împotriva

angajării la vreo muncă ce comportă un risc pentru sănătatea, educația sau dezvoltarea lor și să fixeze o vârstă minimă de angajare, adoptând reglementări cu privire la orele și la condițiile de muncă.

33. Abuzul de droguri

Copilul are dreptul la protecție împotriva folosirii de stupefiante și substanțe psihotrope și împotriva implicării în producerea și distribuirea acestora.

34. Exploatarea sexuală

Copilul are dreptul la protecție împotriva exploatării și abuzului sexual, inclusiv împotriva prostituției și implicării în pornografie.

35. Vânzare, trafic și răpire

Statul este obligat să depună toate eforturile pentru a preveni vânzarea, traficul și răpirea copiilor.

36. Alte forme de exploatare

Copilul are dreptul la

protecție împotriva oricărei forme de exploatare care nu a fost menționată în Articolele 32-35.

37. Tortura și privațiunea de libertate

Tortura, pedepsele sau tratamentele crude, pedeapsa capitală și închisoarea pe viață sunt interzise. Arestul și orice formă de restrângere a libertății nu vor fi decât o măsură extremă și cât mai scurt posibil. Copiii au dreptul la un tratament uman, de a fi separat de adulți, de a menține contactul cu familia și de a avea acces la asistență juridică sau la orice altă asistență.

38. Conflicte armate

Statele au obligația de a respecta și de a asigura respectul pentru regulile dreptului umanitar internațional menite să garanteze protecția copilului. Copiii cu vârstă sub 15 ani nu vor participa

direct la ostilități și nu vor fi recrutați în forțele armate. Toți copiii afectați de conflictul armat vor beneficia de protecție și de îngrijire.

39. Recuperare fizică și psihologică

Statul este obligat să asigure copiii afectați de un conflict armat, tortură, neglijență, maltratare sau exploatare asistență pentru recuperarea și reintegrarea lor socială.

40. Administrarea justiției juvenile

Copiii acuzați sau cu privire la care s-a dovedit că au comis o încălcare a legii penale au dreptul la un tratament conform cu drepturile lor umane, în particular, de a beneficia de toate aspectele procesului legal, inclusiv asistență juridică sau orice altă asistență în vederea formulării și susținerii apărărilor lor. Trebuie evitată, ori de câte ori este posibil și recomandabil, recurgerea la procedura judiciară și la plasamentul în instituții.

41. Respect pentru standardele existente

Nici o dispoziție a Convenției nu aduce

atingere prevederilor mai favorabile pentru realizarea drepturilor copilului care pot figura în legislația națională sau în dreptul internațional în vigoare pentru statul respectiv.

42-54. Diseminarea și implementarea Convenției

- Statul este obligat să facă larg cunoscute adulților și copiilor principiile și dispozițiile Convenției.

- Statele desemnează un Comitet pentru Drepturile Copilului format din 10 experți, care examinează rapoartele prezentate de statele părți ale Convenției la doi ani de la ratificare și în continuare, la fiecare cinci ani.

- Statele asigură difuzarea pe scară largă a propriilor rapoarte pe teritoriul lor.

- Comitetul poate recomanda Adunării Generale a Națiunilor Unite să ceară Secretarului General să dispună efectuarea, în numele Comitetului, a unor studii asupra problemelor specifice care afectează drepturile copilului și să facă sugestii și recomandări de ordin general.

- Pentru a stimula implementarea Convenției și pentru a încuraja cooperarea internațională, agenții precum Organizația Internațională a Muncii (ILO), Organizația Mondială a Sănătății (OMS), Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură (UNESCO) și Fondul Națiunilor Unite pentru Copii (UNICEF) sunt încurajate să acorde consiliere Comitetului și li se permite să asiste la reuniunile acestuia.

- Agențiile pot prezenta Comitetului informații corecte și pot fi solicitate să acorde consultanță cu privire la implementarea eficientă a Convenției, împreună cu alte instituții recunoscute ca fiind competente – inclusiv alte agenții ale Națiunilor Unite și organizații non-guvernamentale cu statut consultativ în cadrul Națiunilor Unite.

TEXTE INTEGRALE

Convenția Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Copilului în limba română:
http://www.unicef.org/magics/media/documents/CRC_romanian_language_version.pdf

Convenția Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Copilului în limba engleză: www.ohchr.org/english/law/crc.htm

În iulie 2005, Convenția era disponibilă în 48 de limbi la adresa:
<http://www.unicef.org/magics/briefing/uncorc.htm>

Protocolul Opțional cu privire la prostituția copiilor și pornografia infantilă:
www.ohchr.org/english/law/crc-sale.htm

Protocolul Opțional cu privire la implicarea copiilor în conflicte armate: www.ohchr.org/english/law/crc-conflict.htm
Protocolul de la Palermo împotriva traficului:
www.ohchr.org/english/law/protocoltraffic.htm

ANEXA 2

Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului

Toate cele 191 de state membre ale Națiunilor Unite au adoptat opt Obiective de Dezvoltare ale Mileniului, care sunt inspirate inclusiv din Convenția ONU cu privire la Drepturile Copilului. Evaluarea progreselor față de sarcinile pe care și le-au asumat țările poate reprezenta un pretext reușit pentru subiecte interesante și informative. Națiunile Unite fac publice detalii privind modul în care realizările pot fi măsurate în fiecare țară.

1. Eradicarea sărăciei extreme și a foamei

- Reducerea cu jumătate, către anul 2015, a populației mondiale cu un venit inferior unui dolar pe zi și a populației mondiale care suferă de foame.

2. Asigurarea educației primare pentru toți

- A oferi, către anul 2015, tuturor copiilor, băieți și fete, mijloacele necesare pentru a încheia un ciclu complet de studii primare.

3. Promovarea egalității dintre genuri și afirmarea femeii

- Eliminarea discriminării dintre genuri din învățământul primar și secundar, preferabil, până în 2005 și la toate nivelele, până în 2015.

4. Reducerea mortalității infantile

- Diminuarea cu două treimi, între 1990 și 2015, a ratei mortalității copiilor cu vârstă până la cinci ani.

5. Ameliorarea sănătății materne

- Reducerea cu trei pătrimi, între 1990 și 2015, a ratei mortalității materne.

6. Combaterea HIV/SIDA, a malariei și a altor maladii

- Stoparea răspândirii HIV/SIDA și retragerea tendinței actuale și reducerea incidenței malariei și altor maladii majore, către anul 2015.

7. Asigurarea unui mediu durabil

- Integrarea principiilor dezvoltării durabile în politicile și programele naționale și reducerea pierderilor de resurse ale mediului;
- Reducerea cu jumătate a numărului de persoane care nu au un acces durabil la apă potabilă sigură, către anul 2015;
- Realizarea unor îmbunătățiri semnificative în viața a cel puțin 100 de milioane de locuitori din zonele suburbane, către anul 2020.

8. Crearea unui parteneriat global pentru dezvoltare

- Continuarea aplicării unui sistem comercial și financiar multilateral deschis, bazat pe reguli, previzibil și non-discriminatoriu. Aceasta presupune un angajament în favoarea bunei guvernări, dezvoltării și luptei contra sărăciei, atât la nivel național, cât și la nivel internațional;
- Abordarea necesităților particulare ale țărilor mai puțin dezvoltate. Realizarea obiectivului presupune crearea de condiții pentru circulația exporturilor acestora, aplicarea unui program de diminuare a datoriei țărilor sărace cu cele mai mari datorii, anularea datoriilor bilaterale față de creanțele oficiale și oferirea unei asistențe oficiale pentru dezvoltare mai mari țărilor care demonstrează voința lor în lupta contra sărăciei;
- Abordarea necesităților speciale ale țărilor în curs de dezvoltare fără ieșire la mare sau situate pe insule mici;
- Abordarea globală a problemei datoriei țărilor în curs de dezvoltare prin măsuri de ordin național și internațional pentru diminuarea datoriei lor pe termen lung;
- În cooperare cu țările în curs de dezvoltate, crearea de locuri de muncă decente și productive pentru tineri;
- În cooperare cu industria farmaceutică, asigurarea accesului la medicamente esențiale disponibile în țările în curs de dezvoltare;
- În cooperare cu sectorul privat, obținerea de beneficii din noile tehnologii, în particular din tehnologiile de informare și comunicare.

[Vedeți www.un.md/mdg, www.un.org/millenniumgoals,
http://millenniumindicators.un.org/unsd/mi/mi_goals.asp]

Resurse: „Millennium Development Goals: They are about children”, UNICEF, New York, May 2003,
www.unicef.org/publications/pub_mdg_en.pdf

„Tinerii din Moldova: Soluția pentru Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului”, http://www.un.md/mdg/toolkit/tineri_onu_n2.pdf

ANEXA 3

Strategia Moldovei de Creștere Economică și Reducere a Sărăciei și Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului

Obiectivele și prioritățile pe termen mediu și pe termen lung ale Strategiei Moldovei de Creștere Economică și Reducere a Sărăciei sunt strâns corelate cu Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului, ajustate la realitățile Republicii Moldova, precum și cu indicatorii ce reflectă realizarea acestora către anii 2006, 2010 și 2015.

Reducerea cu mai mult de două ori, în perioada 2002-2015, a numărului de oameni cu un venit zilnic sub 2,15 dolari SUA (conform Parității puterii de cumpărare):

- de la 39,8% în anul 2002 până la 28,0% în 2006, la 23,0% în 2010 și la 18,0% în 2015.

Asigurarea, pentru toți copiii, a posibilităților de frecvență a gimnaziului:

- majorarea ratei încadrării nete în învățământul gimnazial de la 88,0% în anul 2002 până la 88,9% în 2006, la 93,8% în 2010 și la 100% în 2015.

Reducerea, în perioada 2002-2015, cu mai mult de două ori a ratei mortalității copiilor cu vârstă până la cinci ani:

- diminuarea ratei mortalității copiilor cu vârstă până la cinci ani de la 18,3 (la 1000 de copii) în anul 2002 până la 15,0 în 2006, la 11,9 în 2010 și la 8,4 în 2015;
- diminuarea ratei mortalității infantile de la 14,7 (la 1000 de născuți-vii) în anul 2002 până la 12,1 în 2006, la 9,6 în 2010 și la 6,3 în 2015;
- creșterea ponderii copiilor cu vârstă până la doi ani vaccinați împotriva rujeolei de la 99,2% în anul 2002 până la 100% începând cu 2006.

Reducerea, în perioada 2002-2015, cu mai mult de două ori a ratei mortalității materne:

- micșorarea ratei mortalității materne de la 28,0 (la 100 000 de nașteri) în anul 2002 până la 23,0 în 2006, la 21,0 în 2010 și la 13,3 în 2015;
- asistarea tuturor nașterilor de către un personal medical calificat, începând cu 2006 (actualmente – 99%).

Stoparea, către anul 2015, a răspândirii și demararea procesului de reducere a incidenței HIV/SIDA:

- reducerea incidenței HIV/SIDA de la 4,66 (la 100 000 de locuitori) în anul 2002 până la 4,0 în 2006, la 3,5 în 2010 și la 3,2 în 2015;
- reducerea incidenței HIV printre populația cu vârstă între 15-24 de ani de la 6,0 în anul 2002 până la 4,9 în 2006, la 4,2 în 2010 și la 4,0 în 2015.

Stoparea, către anul 2015, a răspândirii și demararea procesului de reducere a incidenței tuberculozei și a malariei:

- reducerea ratei mortalității cauzate de tuberculoză de la 15,8 (la 100 000 de locuitori) în anul 2002 până la 12,0 în 2010 și la 7,0 în 2015.

Integrarea principiilor dezvoltării durabile în politicile și programele țării și reducerea pierderilor de resurse naturale:

- creșterea ponderii terenurilor acoperite cu păduri de la 10,3% în anul 2002 până la 11,0% în 2006, la 12,1% în 2010 și la 13,2% în 2015;
- creșterea ponderii ariilor naturale protejate în vederea conservării diversității biologice de la 1,96% în anul 2002 până la 2,1% în 2006, la 2,2% în 2010 și la 2,4 % în 2015.

Reducerea în jumătate, către anul 2015, a numărului de oameni fără acces stabil la sursele de apă îmbunătățite:

- majorarea ponderii populației cu acces stabil la sursele de apă îmbunătățite de la 38,5% în anul 2002 până la 47,7% în 2006, la 57,0% în 2010 și la 68,5% în 2015.
- creșterea ponderii populației cu acces la sistemele de salubritate îmbunătățite de la 40,0% în anul 2001 până la 56,0% în 2006, la 73,3% în 2010 și la 90,0% în 2015.

Resurse: Strategia de Creștere Economică și Reducere a Sărăciei, www.scers.md

„SCERS pentru toți. Strategia de Creștere Economică și Reducere a Sărăciei într-o ediție pentru toată lumea”, Chișinău, 2004, http://www.scers.md/files/SCERS_pentru_toti.pdf

ANEXA 4

O lume demnă pentru copii?

Sesiunea Specială a Adunării Generale ONU din 2002 a adoptat o Declarație, care asigură un standard adecvat pentru a măsura politicile și realizările guvernelor și ale altor actori vizând bunăstarea copiilor.

1. Să acordăm prioritate copiilor

În toate acțiunile vizând copiii, interesul superior al acestora trebuie să fie principalul considerent.

2. Să eradicăm sărăcia: să investim în copii

Reafirmăm angajamentul nostru de a pune capăt sărăciei pe durata unei singure generații, uniți în convingerea că investiția în copii și respectarea drepturilor lor se numără printre modalitățile cele mai eficiente de eradicare a sărăciei. Trebuie întreprinse, fără întârziere, acțiuni pentru eliminarea celor mai grave forme de exploatare prin muncă a copiilor.

3. Să nu excludem nici un copil

Orice copil este născut liber și egal în demnitate și drepturi; prin urmare, trebuie să înceteze toate formele de discriminare care îi afectează pe copii.

4. Să avem grijă de toți copiii

Copiii trebuie să aibă parte de un start cât mai bun în viață. Supraviețuirea, protecția, creșterea și dezvoltarea lor în condiții de sănătate și beneficiind de alimentație adecvată reprezintă însăși esența dezvoltării umane. Vom depune eforturi concertate pentru combaterea bolilor infecțioase, vom aborda cauzele majore ale malnutriției și vom încuraja creșterea copiilor într-un mediu sigur în care își vor putea păstra sănătatea fizică, abilitatea mentală, siguranța afectivă, competența socială și capacitatea de învățare.

5. Să-i educăm pe toți copiii

Toți copiii trebuie să aibă acces și să încheie un ciclu de învățământ primar, care trebuie să fie gratuit, obligatoriu și de bună calitate, ca premisă a unui învățământ de bază inclusiv. Vor trebui eliminate inegalitățile gender în învățământul primar și secundar.

6. Să-i protejăm pe copii împotriva abuzului și exploatării

Copiii trebuie să fie protejați față de orice acte de violență, abuz, exploatare și discriminare, precum și de toate formele de terorism și luare de ostatici.

7. Să-i protejăm pe copii împotriva războiului

Copiii trebuie să fie protejați de ororile conflictelor armate. Trebuie să fie protejați și copiii aflați sub ocupație străină, în conformitate cu prevederile dreptului umanitar internațional.

8. Să combatem HIV/SIDA

Copiii și familiile acestora trebuie să fie protejați de efectul distrugător al virusului imunodeficienței umane / al sindromului imunodeficienței dobândite (HIV/SIDA).

9. Să-i ascultăm pe copii și să le asigurăm participarea

Copiii și adolescenții sunt cetățeni care dispun de capacitatea de a contribui la construirea unui viitor mai bun pentru toți. Trebuie să respectăm dreptul copiilor de a se exprima și de a participa la soluționarea tuturor problemelor care îi privesc, în funcție de vârsta și maturitatea lor.

10. Să protejăm Pământul pentru copii

Este necesar să ne protejăm mediul natural, cu diversitatea sa de forme de viață, frumuseți și resurse, care toate contribuie la îmbunătățirea calității vieții pentru generațiile prezente și viitoare. Vom oferi tot ajutorul necesar pentru a-i proteja pe copii și pentru a reduce la minim impactul catastrofelor naturale și al degradării mediului înconjurător asupra acestora.

[Vedeți www.unicef.org/specialsession/wfoc/index.html]

ANEXA 5

Recomandări și principii cu privire la relatarea despre copii, formulate de Federația Internațională a Jurnaliștilor

Toți jurnaliștii și profesioniștii media au datoria de a menține cele mai înalte standarde etice și profesionale și de a promova în cadrul industriei diseminarea cât mai largă posibil a informațiilor despre Convenția Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Copilului (UNCRC) și despre implicările acesteia pentru exercitarea unui jurnalism independent.

Organizațiile media trebuie să țină cont de încălcarea drepturilor copilului și de subiectele legate de siguranța, viața privată, securitatea copilului, educația lui, sănătatea și bunăstarea socială, precum și de toate formele de exploatare drept repere importante pentru investigații și dezbateri publice. Copiii au un drept absolut la viață privată, singurele excepții fiind cele formulate explicit de aceste recomandări și principii.

Activitatea de jurnalism care vine în contact cu viețile și bunăstarea copiilor ar trebui să țină cont întotdeauna de situația vulnerabilă a copiilor.

Jurnaliștii și organizațiile media trebuie să lupte pentru menținerea celor mai înalte standarde de conduită la realizarea subiectelor ce vizează copiii și, în special, trebuie:

- **să tindă** spre standarde de excelență în ceea ce privește exactitatea și sensibilitatea atunci când abordează teme cu implicarea copiilor;
- **să evite** difuzarea și publicarea în spațiul media al copiilor a unor informații și imagini care sunt dăunătoare pentru ei;
- **să evite** utilizarea de stereotipuri și prezentări senzaționaliste pentru a promova produsul jurnalistic ce implică tineri și copii;

- **să țină cont** cu grijă de consecințele publicării oricărui material ce vizează copiii și să minimalizeze daunele provocate copiilor;
- **să vegheze** împotriva identificării vizuale sau de altă natură a copiilor, cu excepția cazurilor în care interesul public este evident;
- **să ofere** copiilor, atunci când este posibil, dreptul de acces la media pentru a-și exprima opiniile, fără a fi influențați în nici un fel;
- **să asigure** verificarea independentă a informației oferite de copii, acordând o atenție deosebită asigurării faptului că verificarea se va desfășura fără a-i supune vreunui risc pe copiii care au furnizat informațiile;
- **să evite** utilizarea imaginilor cu conținut sexual al copiilor;
- **să folosească** metode corecte, deschise și simple pentru a obține imagini și, atunci când este posibil, acestea să fie obținute conștient și cu acceptul copilului sau al unui adult responsabil, tutore sau asistent social;
- **să verifice** credibilitatea oricărei organizații care pretinde că vorbește în numele copiilor sau le prezintă interesele;
- **să nu plătească** copiilor, părinților ori tutorilor copiilor pentru materialul referitor la bunăstarea copilului, cu excepția cazului în care aceasta este într-adevăr în interesul copilului.

Jurnaliștii trebuie să supună examenului critic rapoartele și afirmațiile guvernelor referitoare la implementarea Convenției Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Copilului în țările respective. Mass-media nu trebuie să considere și să prezinte condițiile copiilor numai ca pe niște evenimente, ci să relateze în mod continuu despre procesul care a condus sau conduce la apariția acestor evenimente.

Document lansat la Recife, Brazilia, în mai 1998, și adoptat de către Congresul IFJ din Seul, 2001.

UNICEF a elaborat propriile Principii Etice în relatarea despre copii:

www.unicef.org/media/media_tools_guidelines.html

Versiunea în limba română a Principiilor Etice UNICEF în relatarea despre copii poate fi citită în cartea „OMUL, MAI ALES. Ghid de bune practici în domeniul Jurnalismului pentru Dezvoltare Umană”

http://www.usm.md/jurn/doc_pdf/guzun_rom.pdf

http://www.centrulmedia.md/index_files/Jurnalism_rom.pdf

http://www.usm.md/jurn/doc_pdf/guzun_rus.pdf

ANEXA 6

Recomandări ale Rețelei Europene de Comunicare în domeniul Sănătății pentru profesioniștii media ce abordează subiecte de sănătate

Elaborată în 1998 de către PressWise (MediaWise) și dezvoltată apoi timp de peste doi ani în cadrul unor consultări cu practicieni în domeniul comunicării pentru sănătate, jurnaliști și IFJ, versiunea finală a fost adoptată în 2000 de către Rețeaua Europeană de Comunicare în domeniul Sănătății a Organizației Mondiale a Sănătății ca ghid de bune practici.

1. În primul rând, nu provocați daune. Drepturile omului și beneficiul public sunt valorile supreme.
2. Fiți exacti. Verificați faptele și sursele de care dispuneți, chiar dacă sunteți amenințați de închiderea ediției.
3. Nu creați speranțe false. Fiți atenți în special când relațați despre 'medicamente miraculoase' sau 'pericole de sănătate' potențiale.
4. Fiți atent la interesele mascate. Întrebați-vă 'cine beneficiază cel mai mult de acest subiect?'
5. Respingeți stimulentele personale. Anunțați întotdeauna în mod clar dacă materialul este publicat în rezultatul unei sponsorizări.
6. Nu divulgați niciodată sursa de informații confidențiale.
7. Respectați întotdeauna viața privată a bolnavilor, a persoanelor cu dizabilități și a familiilor acestora. Fiți conștienți de consecințele relatării. Rețineți că persoanele care ar putea fi bolnave sau cu dizabilități – în special copiii – au vieți pe care le trăiesc în continuare după ce media își pierde interesul.
9. Nu interveniți niciodată în durerea personală. Respectați sentimentele oamenilor aflați în doliu, mai ales când este vorba de dezastre. Evitați, pe cât este posibil, prim-planurile și imaginile televizate ale victimelor și familiilor acestora.
10. Dacă aveți îndoieli, renunțați la subiect.

ANEXA 7

Calendar al Națiunilor Unite

Este întotdeauna util să aveți la îndemână cărți sau agende care să vă ofere idei pentru subiecte. Această selecție de evenimente internaționale oferă câteva sugestii. Există însă mult mai multe evenimente și aniversări naționale, culturale și religioase care pot fi abordate din 'perspectiva copiilor'.

Martie

- 8 Ziua Internațională a Femeilor
- 21 Ziua Internațională pentru Eliminarea Discriminării Rasiale
- 22 Ziua Mondială a Apei
- 24 Ziua Mondială de Luptă împotriva Tuberculozei

Aprilie

- 7 Ziua Mondială a Sănătății

Mai

- 3 Ziua Mondială a Libertății Presei
- 31 Ziua Mondială anti-Tutun

Iunie

- 4 Ziua Internațională a Copiilor Victime ale Agresiunii
- 12 Ziua Mondială de Eliminare a Muncii Copiilor
- 20 Ziua Mondială a Refugiaților
- 26 Ziua Internațională de Combatere a Consumului și Traficului Illicit de Droguri
- 26 Ziua Internațională pentru Sprijinirea Victimelor Torturii

August

- 9 Ziua Internațională a Populațiilor Indigene
- 12 Ziua Internațională a Tinerilor
- 23 Ziua Internațională de Comemorare a Abolirii Comerțului cu Robi

Septembrie

- 8 Ziua Internațională a Alfabetizării
- 16 Ziua Internațională pentru Protejarea Stratului de Ozon
- 21 Ziua Internațională a Păcii

Octombrie

- 1 Ziua Internațională a Vârstnicilor
- 5 Ziua Mondială a Învățătorului
- 16 Ziua Mondială a Alimentației
- 24 Ziua Națiunilor Unite

Noiembrie

- 16 Ziua Internațională a Toleranței
- 20 Ziua Universală a Copiilor
- 25 Ziua Internațională pentru Eliminarea Violenței împotriva Femeilor

Decembrie

- 1 Ziua Mondială anti-SIDA
- 2 Ziua Internațională pentru Abolirea Sclaviei
- 3 Ziua Internațională a Persoanelor cu Dizabilități
- 5 Ziua Internațională a Voluntarilor
Ziua Internațională a Emisiunilor pentru Copii
- 10 Ziua Drepturilor Omului
- 18 Ziua Internațională a Migrantilor
- 29 Ziua Internațională pentru Diversitate Biologică

ANEXA 8

Adrese internaționale

Multe dintre aceste organizații au birouri naționale și filiale locale în fiecare țară.

1. Organizații consacrate drepturilor copilului

Amnesty International

99-119 Rosebery Avenue, London, EC1R4RE, UK
tel +44 20 7814 6200
fax +442078331510
email amnestyls@amnesty.org
web www.amnesfy.org

Anti-Slavery International

Thomas Clarkson House, The Stable Yard, Broomgrove Road, London SW9 9TL, UK
tel +44 20 7501 8920
fax +442077384110
email info@antislavery.org web www.antislavery.org

Centre for the Study of Children, Youth and Media

Institute of Education, London University, 20 Bedford Way, London WC1HOAL, UK
tel +442076126515
fax +442076126177
email d.buckingham@ioe.ac.uk
web www.ccsonline.org.uk/mediacentre/main.html

ChildHope

Lector Court, 151 Farringdon Road, London EC1 3AF, UK
tel +44 207 833 0868
fax +44 207 833 2500 email chuk@gn.apc.org web www.childhopeuk.org

Children and Armed Conflict Unit

Human Rights Centre, Essex University, Wivenhoe Park, Colchester, CO4 3SQ, UK
tel +441206873483
fax +44 1206 874 026
email armedcon@essex.ac.uk
web www.essex.ac.uk/A/armedcon

Children's Express Worldwide

Exmouth House, 3-11 Pine Street, London EC1ROJH.UK
tel +44 207 833 2577
fax +44 207 278 7722
email enquiries@childrens-express.org
web www.childrens-express.org

**Childwatch International
Research Network**
P.O. Box 1132 Blindern, N-0317
Oslo, Norway
tel +47 22854350
fax +47 22 85 50 28
email childwatch@uio.no web
www.childwatch.uio.no

**Coalition to Stop the Use of
Child Soldiers**
2nd floor, 2-12 Pentonville Road,
London, N1 9FP, UK
tel +442077132761
fax +442077132794
email info@child-soldiers.org
web www.child-soldiers.org

**Committee on the Rights of
the Child**
c/o Office of the United Nations
High Commissioner for Human
Rights, 8-14 Avenue de la Paix,
1211 Geneva 2, Switzerland
tel +41229179000
fax +41229179022
email crc@ohchr.org web
www.unhcr.ch/html/menu2/6/crc

Concerned for Working Children
303/2 L B Shastri Nagar,
Vimanapura Post, Bangalore
560017, Kamataka, India

tel +91805234611
fax +91 80 52 34 258
email civc@pobox.com
web www.workingchild.org

**Defence for Children
International**
Ruede Varembe 1, CH-1211
Geneva 20, Switzerland
tel +41 22 734 05 58
fax +41227401145
email dc-hq@pingnet.ch
web
www.defence-for-children.org

Early Childhood Unit
UNESCO, 7 Place de Fontenoy,
75352 Paris, 07 SP France
tel +330145680812
fax +33 01 45 68 56 27 email
secretariat@unesco.org web
[www.unesco.org/
education/educprog/ecf](http://www.unesco.org/education/educprog/ecf)

Education International
5, Bd du Roi Albert II (8th floor),
B-1210 Brussels, Belgium
tel +3222240611
fax + 32 2 224 0606
email headoffice@ei-ie.org
web www.ei-ie.org

**End Child Prostitution, Child
Pornography and the Trafficking
of Children for Sexual Purposes
(ECPAT) International**

328 Phaya Thai Road, Bangkok
10400, Thailand

tel +6622153388

fax **+6622158272**

email info@ecpat.net

web www.ecpaf.nef

**European Council for Refugees
and Exiles**

103 Worship Street, London, EC2A
2DF, UK

tel **+44 207 377 7556**

fax **+44 207 377 7586**

email ecre@ecre.org

web www.ecre.org

EveryChild

4 Bath Place, Rivington St, London,
EC2A3DR, UK

tel **+44 207 749 2468**

fax **+44 207 729 8339**

email paul.dimmick@everychild.org.uk

web www.everychild.org.uk

Human Rights Internet

8 York Street, Suite 302,
Ottawa, Ontario K1N 5S6 Canada

tel +16137897407

fax +16137897414 email

hri@hri.ca web

www.hri.ca

Human Rights

Watch-Children's Rights

Project

350 Fifth Avenue, 34th Floor, New
York 10118-3299, USA

tel +12122904700

fax +12127361300 email

hrwnyc@hrw.org web

www.hrw.org/children

**International Centre of Films for
Children and Young People**

3774 St-Denis, Bureau 200,
Montreal QC, Canada H2W2M1

tel +15142849388

fax +1514284-0168

email info@cifej.com web

www.cifej.com

**International Committee of the
Red Cross (ICRC)**

Public Information Centre, 19
Avenue de la Paix, CH 1202,
Geneva, Switzerland

tel +41 22 734 60 01

fax +41 22 733 20 57

email press.gva@icrc.org

web www.icrc.org

International Confederation of Free Trade Unions (ICFTU)
5 Boulevard du Roi Albert II, Bte 1,
1210-Brussels, Belgium
tel +3222240211
fax +3222015815 email
internetpo@icftu.org web
www.icftu.org

International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies
PO Box 372, CH-1211 Geneva 19,
Switzerland
tel +41 22 730 4222
fax +41 22 733 0395
email secretariat@ifrc.org
web www.ifrc.org

International Programme on the Elimination of Child Labour (IPEC)
International Labour Organisation,
4, Route des Morillons, CH-1211
Geneva 22, Switzerland
tel +41 227998181
fax +41 22 799 8771
email ipecc@ilo.org web
www.ilo.org/public

Save the Children Alliance
2nd Floor, Cambridge House,
100 Cambridge Grove, London,
W6 OLE, UK
tel +44 208 748 2554

fax +44 208 237 8000
email burkhard@save-children-alliance.org
web www.savethechildren.net

International Society for the Prevention of Child Abuse and Neglect (ISPCAN)
25 W.560 Geneva Road, Suite
L2C, Carol Stream, IL 60188, USA
tel +1 630221 1311
fax +16302211313 email
ISPCAN@ispcan.org web
www.ispcan.org

International Youth Foundation
32 South Side, Suite 500,
Baltimore, MD21202, USA
tel +14109511500
fax +14103471188
email youth@iyfnet.org
web www.iyfnet.org

Medzasi (First Children's Embassy in the World)
Str. 'Kosta Novakovikj' 22a,
1000 Skopje, Macedonia
tel +3892465316
fax +389 2 46 39 00
email first@childrensembassy.org.mk
web www.childrensembassy.org.mk

**Minority Rights Group
International**
379 Brixton Road, London,
SW9 7DE, UK
tel +44 207 978 9498
fax +44 207 738 6265
email [minority.rights@
mrgmail.org](mailto:minority.rights@mrgmail.org)
web www.minontyrights.org

Street Kids International
38 Camden Street, Suite 201,
Toronto M5V 1V1, Canada
tel +14165048994
fax +14165048977
email ski@streetkids.org
web www.streetkids.org

Terre des Homme
Ruppenkampstrasse 11 a, D-49084
Osnabruck, Germany
tel +495417101-0
fax +49 541 7072 33
email info@tdh.de
web www.fctf.cfe

**United Nations Children's Fund
(UNICEF)**
3 United Nations Plaza,
New York NY 10017, USA
tel +1 212 326 7000
fax +1 212 887 7465
email netmaster@unicef.org
web [www.unicef.org/media/
media_fastfacts.html](http://www.unicef.org/media/media_fastfacts.html)

**UNICEF Innocenti Research
Centre on Children's Rights**
Piazza SS. Annunziata 12
50122 Florence Italy
tel +39 055 20 330
fax +39055244817
email florence@unicef.org
web www.unicef-icdc.org

**United Nations High
Commissioner for Human Rights
(UNHCHR)**
8-14 Avenue de la Paix, 1211
Geneva 2, Switzerland
tel +41229179000
email 1503@ohchr.org web
www.ohchr.org

War Child International
5-8 Anglers Lane, London NWS
3DG, UK
tel +442079169276
fax +442079169280 email
info@warchild.org.uk web
www.warchild.org

**World Bank- Early Child
Development**
1818 H Street, NW Washington,
DC 20433, USA
tel +12024731000
fax +1 202 477 6391
web [www.worldbank.org/
children](http://www.worldbank.org/children)

World Health Organization

Avenue Appia 20, 1211 Geneva 2,
Switzerland
tel +41 22791 21 11
fax +41 22791 31 11
email info@who.int
web www.who.int

World Tourism Organisation

Capitan Haya 42, E-28020
Madrid, Spain
tel +34915678165
fax +34915678219
email omt@world-tourism.org
web www.world-tourism.org

2. Organizații Media**Articolul 19**

6-8 Amwell Street, London EC1R
1UQ, UK
tel +44 207 278 9292
fax + 44207 278 7660
email info@article19.org
web www.article19.org

Committee to Protect Journalists

330 7th Avenue, 11th Floor, New
York YK 10001, USA
tel +12124651004
fax +1 212 465 9568
email info@cpj.org
web www.cpj.org

European Broadcasting Union

Ancienne Route 17A, CH-1218
Grand-Saconnex, Geneva,
Switzerland
tel +41227172111
fax + 41 22 747 4000
email ebu@ebu.ch
web www.ebu.ch

INDEX on Censorship

6-8 Amwell Street, London, EC1R
1UQ, UK
tel +442072782313
fax +442072781878
email contact@indexon-censorship.org
web www.indexonline.org

**Federația Internațională a
Jurnaliștilor**

IPC-Residence Palace, Bloc
C, RuedelaLoi 155,8-1040
Brussels, Belgium

tel +32 2 235 22 00

fax +3222352219

email ifj@ifj.org

web www.ifj.org

MediaWise Trust (în trecut,
PressWise)

38 Easton Business Centre,
Felix Rd, Bristol BS5 OHE, UK

tel +441179415889

fax +441179415848

email train@mediawise.org.uk

web www.mediawise.org.uk

**Young People's Media Network
in Europe and Central Asia
(YPMN)**

c/o European Centre for Media
Competence, Bergstrasse 8, D-
45770 Marl, Germany

tel +49 2365 502480

fax +491212512521981

email cschuepp@unicef.org

3. Pagini Web

Advocates for Youth

US-based information service;
section on youth sexuality
[www.advocatesforyouth.org/
glbtq.htm](http://www.advocatesforyouth.org/glbtc.htm)

**BOES-Children's Rights
Across the World**

Multi-lingual links to children's
rights and development
organisations. www.boes.org

Child Helpline International

www.childhelplineinternational.org

Children's House

Links to child welfare experts.
www.child-abuse.com/childhouse

**Children's Rights Information
Network**

www.crin.org

**Dart Centre for Journalism and
Trauma Europe**

www.dartcentre.org/europe

**Defence for Children
International**

www.defence-for-children.org

European Union (EU)-Youth Programme

Multi-lingual youth information about European Union
http://eunopa.eu.int/comm/youth/index_en.html

Every Child

International charity working in Eastern Europe, Balkans and Caucasus www.everychild.org.uk

Human Rights Watch

www.hrw.org

International News Safety Institute

NGO for protection of journalists
www.neivssafefy.com

Internet Watch

Combating sexual exploitation of children via the internet
www.iwf.org.uk

Internews Network

Non-profit organization supporting independent media in emerging democracies. www.intemews.org

Media Activities and Good Ideas by, with and for Children (MAGIC)

www.unicef.org/magic

NGOs concerned with children and youth

www.ngo.org/links/index.htm

Safer Internet Programme

European Union initiative on internet safety issues
www.saferinternet.org/index.asp

World Radio Forum

www.worldradioforum.org

Youth Guardian Services

Internet-based support for homosexual or transgender young people www.youth-guard.org

ANEXA 9

Adrese naționale

UNICEF Moldova

Str. 31 August 1989, 131, Chișinău, 2005
tel 22-00-34
fax 22-02-44
email chisinau@unicef.org
www.unicef.org

Centrul Media pentru Tineri

Str. Drumul Viilor, 30/2, Chișinău, 2021
tel/fax 73-14-52
email centrulmedia@yahoo.com
www.centrulmedia.md

Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării, Universitatea de Stat din Moldova

Str. Alexei Mateevici, 60, Blocul Central,
Chișinău, 2012
tel 57-76-03
tel/fax 57-76.01
www.usm.md/jurn

Centrul Național de Resurse pentru Tineri

Str. Serghei Lazo, 15,
Chișinău, 2004
tel/fax 23-28-87,
238891
email cnrt@youth.md
www.youth.md

Centrul Independent de Jurnalism

Str. Șciusev, 53, Chișinău,
2012
tel 22-75-39, 21-36-52
tel/fax 22-66-81
www.ijc.iatp.md

Mass-media și drepturile copilului

O resursă pentru jurnaliști scrisă de jurnaliști

MediaWise Trust (PressWise)
38 Easton Business Centre,
Felix Rd, Bristol BS5 0HE, UK
Tel: +441179415889
Fax: +441179415848
Email: train@mediawise.org.uk web
www.mediawise.org.uk

UNICEF Moldova
Fondul Națiunilor Unite pentru Copii
Str. 31 August 1989, 131,
Chișinău, 2005
Tel: 22-00-34
Fax: 22-02-44
Email: chisinau@unicef.org
www.unicef.org

Mass-media și drepturile copilului

CUPRINS

Pagina	
4	Cum trebuie utilizat acest ghid
5	Profioniștii media și drepturile copilului
7	Prefață la ediția în limba română
8	Copiii cu dizabilități
10	Copiii și discriminarea
12	Copiii și familia
14	Copiii și munca
16	Copiii și conflictele armate
18	Sănătatea și bunăstarea copiilor
20	Identitatea copilului
22	Opinia copiilor și libertățile civile
24	Copiii în instituții rezidențiale
26	Copiii și mas-media
28	Copiii în mass-media
30	Educație
32	Copiii și crimele
34	Abuzul sexual și exploatarea copiilor
36	Responsabilitățile statului

Anexe

38	1. Convenția Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Copilului
46	2. Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului
48	3. Strategia Moldovei de Creștere Economică și Reducere a Sărăciei și Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului
50	4. O lume demnă pentru copii?
52	5. Recomandări ale Federației Internaționale a Jurnaliștilor
54	6. Recomandări ale Organizației Mondiale a Sănătății
55	7. Calendar al Națiunilor Unite
57	8. Adrese internaționale
65	9. Adrese naționale

Acest ghid a fost elaborat pentru a-i ajuta pe profesioniștii media care realizează subiecte despre copii să pună în valoare drepturile copilului și să încurajeze participarea copiilor și tinerilor în mass-media. Ghidul conține idei și provocări pentru jurnaliști și pentru toți cei care pledează pentru o abordare mai largă în mass-media a necesităților, problemelor, realizărilor și aspirațiilor copiilor.

Scopul publicației este de a genera o abordare responsabilă a copiilor în mass-media și un impact asupra comportamentului și deciziilor adulților în ceea ce privește viața copiilor. Ediția a fost elaborată în baza unor programe de instruire pentru jurnaliști din întreaga lume, cu suportul UNICEF și al Federației Internaționale a Jurnaliștilor.

La început comandat de UNICEF în 1999 pentru a marca cea de-a zecea aniversare a Convenției Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Copilului, acest ghid cuprinde experiența practicienilor din mass-media, fiind elaborat de MediaWise (în trecut, PressWise), organizație, cu sediul la Londra (Marea Britanie), care oferă consiliere, informație, cercetări și training în domeniul eticii mass-media.

Cercetare și dezvoltare

*Prima ediție: Mike Jempson & Denise Searie.
Ediția a doua: Charlotte Barry & Mike Jempson.*

MediaWise și UNICEF dețin drepturile de autor asupra acestui ghid. Materialele pot fi reproduse pentru traininguri, cu informarea surselor. [Datele de contact sunt prezentate pe prima copertă]

ISBN NUMBER: 0-9547620-3-7
Publicat în limba engleză: ianuarie 2005

*Apare în limba română cu sprijinul
Reprezentanței UNICEF în Moldova*

*Coordonator al ediției în limba română: Violeta Cojocaru,
coordonator pentru comunicare, UNICEF Moldova*

*Traducere și adaptare: Igor Guzun, lector superior universitar,
Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării, Universitatea
de Stat din Moldova*

Cum trebuie utilizat acest ghid

Profioniștii din mass-media sunt bine poziționați pentru a menține subiectul drepturilor copilului pe agenda de știri, cercetând atent eforturile de protecție a acestor drepturi și monitorizându-i îndeaproape pe cei care nu-și onorează angajamentele asumate în favoarea copiilor.

Acest ghid a fost elaborat pentru a consolida înțelegerea jurnaliștilor în domeniul drepturilor copilului și pentru a le sugera în ce mod acest subiect le poate genera informații și articole noi pentru presa scrisă și audiovizuală.

Ghidul formulează SUBIECTE axate pe articolele Convenției Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Copilului și include PAGINI DE VERIFICARE pentru a-i ajuta pe profesioniștii media să evalueze măsura în care propria lor practică se conformează acestora și cât de bine cunoaște industria media drepturile copilului.

Anexele includ o versiune scurtă a Convenției ONU și a obiectivelor formulate de Națiunile Unite pentru ameliorarea vieții copiilor, documente pe care marea majoritate a statelor lumii le-au semnat. De asemenea, urmează recomandări etice pentru profesioniștii media, un calendar ONU ce poate inspira articole și o listă de contacte internaționale ce vor oferi jurnaliștilor fapte, statistici, citate și consiliere.

Sperăm că acest ghid va fi o resursă utilă pentru promovarea unei abordări corecte și pozitive a copiilor oriunde în lume.

Lynn Geldof
Consilier Regional
pentru Comunicare, Biroul
UNICEF Europa Centrală și de
Est & Comunitatea Statelor Independente

Mike Jempson
Director
MediaWise Trust

Profesioniștii media și drepturile copilului

Jurnaliștii sunt liderii drepturilor omului. Publicul privește și ascultă lumea cu ochii și urechile lor și își exprimă opiniile prin vocea lor. Jurnaliștii atrag atenția asupra abuzurilor puterii și asupra violării drepturilor omului, deseori fiind supuși unor imense riscuri personale. Prin munca lor cotidiană, ei pot încuraja guvernele și organizațiile societății civile să opereze schimbări pentru a ameliora condiția umană.

Jurnaliștii, fotografiile și autorii de programe prezintă deseori situația unor copii surprinși în circumstanțe pe care aceștia nu le pot controla, sau supuși abuzurilor ori exploatați de către adulți. Însă este la fel de important de a privi și celelalte evenimente – mai convenționale – din 'perspectiva copiilor'. De exemplu, o modalitate eficientă de evaluare a unor modificări operate în legislație sau în politicile fiscale o poate reprezenta răspunsul la întrebarea: această schimbare va aduce copiilor beneficii sau suferințe?

Maniera în care media prezintă sau, dimpotrivă, ignoră copiii poate influența deciziile care îi privesc și opiniile restului societății față de ei. De multe ori, mass-media îi descrie pe copii pur și simplu ca 'victime' tăcute sau ca 'inocenți' fermecători. Însă oferind copiilor și tinerilor posibilitatea de a vorbi despre ei înșiși – despre speranțele și fricile lor, despre propriile realizări și despre impactul pe care îl are comportamentul adulților asupra vieții lor – profesioniștii media pot reaminti publicului că și copiii merită a fi respectați ca ființe umane.

Convenția Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Copilului

Convenția Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Copilului formulează acțiunile pe care guvernele și cetățenii ar trebui să le realizeze pentru promovarea și protecția drepturilor umane indivizibile ale tuturor copiilor. Adoptată unanim de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 20 noiembrie 1989, Convenția a fost ratificată ulterior de toate guvernele țărilor lumii (cu excepția Somaliei și Statelor Unite ale Americii). Acest document universal este în vigoare în Republica Moldova din 25 februarie 1993.

Prin ratificarea Convenției, guvernele se angajează să asigure copiilor un mediu sigur și favorabil pentru creștere, oferindu-le acces la educație și asistență medicală de calitate și standarde bune de viață. Semnând Convenția Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Copilului, guvernele se obligă să protejeze copiii împotriva discriminării, exploatării și violenței sexuale și comerciale și să ofere asistență

specială copiilor și tinerilor fără părinți și refugiați. Guvernele de asemenea recunosc drepturile copilului la:

- exprimarea liberă a opiniei, în special, asupra oricăror decizii care îl privesc;
- libertatea de gândire, expresie, conștiință și religie;
- viață privată și dreptul la joc, odihnă și recreere;
- libertatea de asociere și libertatea de întrunire pașnică;
- acces la informație – în special, din partea guvernului și mass-media;
- libertatea de a căuta, de a primi și de a difuza informații și idei.

Convenția Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Copilului oferă și un cadru ce poate evalua eforturile fiecărui guvern pentru ameliorarea vieții copiilor. O dată la cinci ani guvernele trebuie să prezinte rapoarte asupra progreselor către Comitetul ONU pentru Drepturile Copilului.

Comitetul se reunește în prezența reprezentanților guvernului și ascultă opiniile exprimate de organizațiile non-guvernamentale (ONG), apoi formulează recomandări privind acțiunile pe care urmează să le realizeze fiecare țară pentru a-și onora obligațiunile.

Multe țări ale lumii au semnat de asemenea Protocoale Opționale la Convenția Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Copilului, care se referă la implicarea copiilor în conflictele armate, vânzarea de copii, prostituția copiilor și pornografia infantilă. Protocoalele au intrat în vigoare în debutul anului 2002 și solicită guvernelor să prezinte rapoarte separate despre propriile eforturi pentru combaterea acestor forme de exploatare. Mai recent, multe țări și-au exprimat disponibilitatea de a implementa Protocolul de la Palermo al Convenției Națiunilor Unite împotriva Crimei Organizate Transnaționale, semnat în decembrie 2000, care este un instrument legal pentru combaterea traficului de femei și copii.

Toate statele membre ale Națiunilor Unite au convenit să depună eforturi pentru îndeplinirea celor opt Obiective de Dezvoltare ale Mileniului care vor putea îmbunătăți situația copiilor în lume. Cel puțin 150 de țări au ratificat de asemenea Convenția Organizației Internaționale a Muncii nr. 182 privind interzicerea celor mai grave forme ale muncii copilului (inclusiv exploatarea sexuală), în vigoare din 2000. Între 2001 și 2010 comunitatea mondială va marca Deceniul Internațional pentru o Cultură a Păcii și Non-violenței față de Copiii Lumii; iar între 2003 și 2012 – Deceniul ONU pentru Alfabetizare: Educație pentru Toți. Aceste aspirații ar putea crea pentru jurnaliști ocazii potrivite pentru a explora realitățile și a realiza noi subiecte relevante. Investigațiile media reprezintă cele mai bune garanții pentru depunerea unor eforturi serioase care vor aduce schimbări reale în viața și bunăstarea copiilor.

Prefață la ediția în limba română

În cei cinci ani de la apariția primei versiuni în limba română a ghidului „Mass-media și drepturile copilului”, mass-media din Moldova, împreună cu UNICEF și alți parteneri, au reușit să aducă tinerii și copiii în paginile ziarelor și în emisiunile de radio și televiziune. Multe dintre problemele și succesele copiilor sunt subiect de discuții publice datorită acestui efort comun.

Pasul următor pe care îl putem face – iarăși împreună – este să oferim în mass-media spațiu pentru toți copiii și tinerii și, mai ales, pentru cei care au mai puține oportunități pentru aceasta. Publicația realizată de MediaWise Trust ne sugerează cum să o facem mai reușit, pentru ca relatările de presă să fie echilibrate și informate și să aducă în același timp beneficii pentru toți: pentru media, pentru public și pentru copii și tineri.

Un alt mesaj important al cărții, valabil ca și toate celelalte pentru realitățile de la noi, este că abordările senzaționale încurajează prejudecățile, iar jurnalismul este o profesie în care nu trebuie să existe loc pentru idei preconcepute. A avea prejudecăți înseamnă, de exemplu, să știi că dizabilitățile nu sunt o maladie, dar să te comporți în timpul unui interviu cu o persoană cu dizabilități de parcă acestea ar fi contagioase.

Un bun profesionist media care realizează subiecte cu tineri și copii nu va stoarce lacrimi publicului, oricât de tristă ar fi situația protagoniștilor, și nici nu-i va face să plângă pe aceștia când le ia un interviu, iar ei au motive proprii să nu continue discuția.

Această publicație reprezintă un pretext potrivit pentru ca profesioniștii media încă o dată să se *aplice* asupra Convenției cu privire la Drepturile Copilului, *s-o aplice* și să-i îndemne și pe alții *s-o facă*.

Violeta Cojocaru

*Coordonator pentru comunicare,
UNICEF Moldova*

Copiii cu dizabilități

- Investigați statutul legal și social al copiilor cu dizabilități. Lipsa de oportunități egale se explică prin absența legilor cu privire la drepturile lor sau prin prejudecăți? Atitudinile și oportunitățile se schimbă în funcție de dizabilitate? Vorbiți cu acești copii și întrebați-i de unde vin prejudecățile. Ei v-ar putea ajuta să combateți miturile și relațiile eronate despre persoanele care sunt 'diferite', descriind propria lor experiență.
- Pot oare beneficia părinții unui copil cu dizabilități de consiliere, asistență financiară și suport practic? Sunt aceste servicii gratuite sau depind de veniturile familiei? Scrieți despre asociații de ajutorare și alte organizații pentru persoane cu dizabilități și familiile acestora.
- Mulți copii cu dizabilități nu-și realizează potențialul pentru că adulții consideră că aceștia nu-l au. Sunt sprijiniți copiii cu dizabilități? Sunt încurajați să participe în societatea civilă? Sunt consultați cu privire la nevoile lor speciale: educație, transport, acces în instituții publice, facilități pentru timpul liber, planificare urbană etc? Ce sprijin le este disponibil atunci când se confruntă cu practici discriminatorii?
- Copiii cu dizabilități se confruntă cu probleme practice din cauză că nevoile lor speciale sunt ignorate de proiectanți, constructori și fabricanți. Scrieți despre produsele și serviciile care rezultă dintr-un proces de colaborare cu proiectanții, în țara dumneavoastră sau undeva în lume. În ce mod autoritățile ameliorează accesul în edificii publice, transport public etc?
- Demascați tratamentele rele în instituții aplicate copiilor cu dizabilități – mai ales dacă acești copii nu au nici povești despre ele. Cine administrează aceste instituții și cum obțin finanțări? Relatați despre tehnicile pozitive de tratament și asistență în țara Dumneavoastră și oriunde în lume. Ce cred copiii despre ele?

Copiii cu dizabilități

> Subiectul Dumneavoastră se axează pe dizabilitatea tânărului sau pe personalitatea lui? Ați început relatarea cu menționarea dizabilității? Le-ați permis personajelor din articolul dumneavoastră să vorbească despre sine? I-ați întrebat pe copii dacă să scrieți despre dizabilitatea lor și în ce mod să o faceți? Dacă ați amintit despre dizabilitatea copilului, a fost într-adevăr relevant acest lucru? De exemplu, dacă un copil cu dizabilități ia parte la o campanie de pladoarie pentru acces într-o instituție, dizabilitățile lui ar putea fi relevante în acest context, nu însă și atunci când copilul participă la o acțiune de protest împotriva degradării habitatului natural sau la o campanie de colectare de fonduri pentru o cauză ce nu are vreo relație cu dizabilitățile lui.

> Cuvintele pe care le-am ales să le folosim într-un subiect despre persoanele cu dizabilități pot ajuta la schimbarea atitudinilor, comportamentelor și eliminarea practicilor discriminatorii SAU pot perpetua prejudecățile și ignoranța. Ați utilizat limbajul într-un sens negativ sau figurat, care ar putea lăsa loc pentru interpretări greșite sau ofensa persoanele cu dizabilități? Ați folosit o terminologie corectă, specifică, sau ați împrumutat termeni 'populari' ori stereotipuri ce s-ar putea dovedi ofensatoare ori lipsite de sensibilitate? Dacă aveți îndoieli, consultați un expert (inclusiv copiii cu dizabilități). Există o diferență între a atrage atenția asupra nedreptăților sociale pe care le înfruntă copiii cu dizabilități și utilizarea unui limbaj emotiv care trezește doar milă.

> Nu uitați, o dizabilitate poate fi cauzată de o maladie, însă ea nu este o maladie și dizabilitățile nu sunt contagioase. Copiii cu dificultăți de învățare nu sunt copii cu probleme mentale; dificultățile de scris și de citit pot avea mai multe forme; oamenii folosesc un scaun cu rotile din diferite motive: paralizia cerebrală, Sindromul Down, dislexia sau efectele ruzelei înseamnă lucruri diferite. Nu toți oamenii cu dizabilități sunt bolnavi cronici; mulți dintre ei nu se consideră victime neajutorate; unii consideră dizabilitatea ca pe un concept impus de o societate care nu poate răspunde la necesitățile tuturor cetățenilor săi.

Copiii și discriminarea

- Este discriminarea una din practicile comune din țara Dumneavoastră, de exemplu, discriminarea minorităților etnice? Cercetați cauzele și efectele acestora – în special, asupra copiilor. Oferiți copiilor care suferă din cauza discriminării oportunitatea de a povesti publicului în ce mod aceasta îi afectează și ce simt ei.
- Există vreo agenție guvernamentală sau non-guvernamentală care colectează și face publice informații despre copii în țara Dumneavoastră? Aceste informații difuzate includ și exemple de discriminare împotriva băieților / fetelor, săracilor / bogaților, locuitorilor satelor / orașelor, persoanelor apte fizic / persoanelor cu dizabilități, grupuri etnice etc?
- Recunoașterea drepturilor egale pentru toți se extinde și asupra fetelor și femeilor tinere, refugiaților, persoanelor fără cetățenie și imigranților? Cum sunt tratați copiii aparținând grupurilor minoritare de către serviciile de sănătate, educație sau oficiile forței de muncă? Cine creează atitudini de discriminare față de copii?
- Investigați prioritățile statului, sarcinile sau programele de acțiune pentru reducerea discriminării. Cum sunt monitorizate și cine le monitorizează? Scrieți despre activitățile agențiilor de stat care implementează politici non-discriminatorii și despre ONG-urile care lucrează pentru depășirea prejudecăților împotriva minorităților.
- Relatați despre măsurile adoptate de guvernul Dumneavoastră pentru asigurarea unei legislații, unor politici și servicii non-discriminatorii, inclusiv strategii pe care acestea le adoptă pentru soluționarea tuturor problemelor identificate de organizațiile non-guvernamentale, de exemplu, sau de Comitetul pentru Drepturile Copilului.
- Comunicați despre eforturile statului de sprijin pentru copiii vulnerabili sau dezavantajați – copii săraci sau copii afectați de HIV/SIDA. Copiii recunosc oare faptul că aceste eforturi le schimbă viața?

Copiii și discriminarea

> Jurnalismul este o profesie care abordează subiecte specifice și relatează fapte – însă adesea demersurile mass-media se bazează pe generalizări lipsite de dovezi. Ați căzut vreodată în această cursă sau ați contestat vreodată părerile care sugerează că doar copiii dintr-o anumită comunitate poartă întreaga responsabilitate pentru 'valul de crime' sau pentru deteriorarea stabilității sociale? Asemenea generalizări nu sunt decât rareori valabile și încurajează discriminarea împotriva minorităților.

> Ați menționat originea etnică a copilului, rasa, religia sau dizabilitățile lui? A fost absolut relevant pentru subiect?

> Aveți siguranța că termenii pe care i-ați utilizat cu referire la membrii grupurilor minoritare sau la fete și femei tinere, nu sunt insultători în mod gratuit ori perpetuează stereotipurile?

> Ați făcut presupuneri despre proveniența culturală, etnică sau religioasă a copilului? Verificați-le înainte de a le publica.

> Ați studiat vreodată publicațiile sau programele realizate de către grupuri etnice minoritare sau pentru acestea? Ați discutat vreodată cu jurnaliști care lucrează în domeniu?

> Ați verificat exactitatea afirmațiilor făcute de grupări rasiste sau naționaliste? Ați solicitat – pentru a menține echilibrul – opinii ale persoanelor supuse unor atacuri ale acestor grupări? I-ați întrebat și pe copii?

> Ați verificat suplimentar afirmațiile 'oficiale' despre copiii și tinerii de etnie romă făcute de alte grupuri minoritare etnice? Ați căutat să aduceți pe paginile ziarului opiniile și răspunsurile copiilor?

> Subiectul Dumneavoastră despre copii infectați cu HIV sau care trăiesc cu SIDA este corect și se bazează pe fapte? Abordările speculative sau senzaționale încurajează prejudecățile și le perpetuează.

Copiii și familia

- Cum este definită prin lege 'familia' în țara Dumneavoastră? Include această definiție și familia extinsă sau doar nucleul familial? Codul cu privire la familie și procedurile de divorț sunt oare echitabile și asigură primatul interesului superior al copilului? Au copiii dreptul la cuvânt și opinie atunci când instanța sau autoritățile însărcinate cu asistența socială intervin în viața lor?
- Strategiile de supraviețuire adoptate de familiile monoparentale pot servi drept subiecte cu dimensiune umană foarte interesante dacă sunt tratate cu atenție și sensibilitate. Ele sunt de asemenea un barometru perfect pentru eficiența politicilor sociale, cum ar fi asigurarea asistenței pentru copii. Căutați modalități de a relata despre copiii care au crescut într-un mediu familial neconvențional, fără să-i expuneți riscului. Scrieți despre grupurile de presiune care încearcă să îmbunătățească starea de lucruri.
- Investigați situațiile în care adolescentele sunt însărcinate sau sunt mame. Cum se descurcă tinerele mame? Cum au reacționat familiile și prietenii lor? Ce cred tinerele mame despre influența pe care o va avea vârsta lor asupra vieții copiilor?
- A fost oare luat în considerare efectul privațiunii de libertate a părinților asupra copiilor? Mamele pot lua cu ele copilașii în închisoare? Prezentați informații despre impactul privațiunii de libertate a mamelor asupra propriilor copii. Scrieți despre campaniile pentru ameliorarea condițiilor de detenție.
- Cum tratează statul solicitările familiilor care doresc să intre în țară sau să plece? Relatați despre eforturile familiilor de a rămâne reunite când se confruntă cu amenințarea de a fi separate de circumstanțe sau birocrație. Întrebați-i pe copii despre sentimentele și experiențele lor.

Copiii și familia

> Subiectul Dumneavoastră îi ajută pe oameni să înțeleagă efectul noilor politici guvernamentale asupra familiilor? Oferiți informații care vor deschide posibilități pentru ca cetățenii să acorde asistență copiilor care au nevoie de îngrijire și protecție sau pentru ca acești copii să obțină sprijinul necesar de la stat sau de la organizații non-guvernamentale?

> Relatarea Dvs ajută la înțelegerea modului în care funcționează sistemul legal în domeniul familiei? De exemplu, atunci când relați despre procedurile judiciare de divorț în care sunt implicați copiii, subiectul Dvs explică în mod clar ce drepturi are copilul atunci când este stabilită pensia alimentară sau când instanța decide cu care dintre părinți va locui?

> Este oare relatarea Dvs despre o confruntare pentru custodie bazată pe fapte și exactă? Ați evitat să menționați numele copilului sau să folosiți imagini care exploatează emoțiile copiilor? Dacă reportajul Dvs consemnează un scandal provocat de divorțul unor celebriități, ați luat în considerare și consecințele pe care le poate avea acest articol asupra copiilor lor? Ați discutat aceasta cu părinții și avocații implicați în proces?

> Când scrieți despre copiii aflați în instituții publice – într-o casă de copii, instituție rezidențială, familie adoptivă sau în 'îngrijire temporară' – ați verificat recomandările și regulamentele cu privire la identificarea persoanei și ați aflat dacă este posibil ca acești copii să-și vadă părinții dacă doresc? Ați întrebat copiii și ați inclus în articol opiniile lor ori de câte ori a fost posibil?

> Atunci când copiii nu se află în situația de a-și exprima liber opinia, ați urmat procedurile pentru obținerea permisiunii de a discuta cu acești copii și tineri? Dreptul lor de a-și exprima opinia este respectat de către autorități?

Copiii și munca

- Scrieți articole despre eforturile sau eșecurile statului de a proteja copiii împotriva exploatării economice: campanii de informare, cadru de reglementare și inspectarea locurilor de muncă, educație, instruire etc. Guvernul Dumneavoastră a ratificat Convențiile Organizației Internaționale a Muncii nr. 29 (1930) sau nr. 138 (1973) cu privire la munca copiilor, sau nr. 182 (2000) privind interzicerea celor mai grave forme ale muncii copilului, precum munca forțată, sclavia și exploatarea sexuală în scopuri comerciale?
- Investigați formele ascunse ale muncii copiilor: fabrici secrete, muncă forțată, prostituție, fete ținute departe de școală pentru munci casnice. Vorbiți cu acești copii care muncesc, însă protejați identitatea lor. Câte ore lucrează ei? Cum sunt plătiți? Muncesc pentru că vor și sunt liberi să plece sau să se aranjeze? Oficialitățile îi vizitează ca să verifice condițiile de muncă? Ce fac sindicatele?
- Verificați proveniența mărfurilor din principalele magazine. Știe oare managerul unde și în ce condiții au fost produse? Dacă au fost produse prin munca copiilor, aflați ce cred despre aceasta cumpărătorii, mai ales copiii.
- Unele familii sunt ajutate de copii să obțină venituri pentru gospodărie sau să mențină afacerile familiei. Sunt copiii exploatați sau munca reprezintă o parte vitală a economiilor din familie? Câte ore lucrează copiii? Au vreo alegere? Sunt ținuți la munci casnice și nu frecventează școala?
- Dreptul la joc al copilului include libertatea de a explora idei, de a-și folosi imaginația, a-și dezvolta talentele și de a se afla în relație cu alții. Articolele și fotografiile despre succesele sportive și activitățile artistice ale copiilor sunt distractive și pot inspira. Dar la fel de interesante pentru public și, în plus, implică responsabilitatea acestuia pentru siguranța condițiilor de joc sunt subiectele despre lipsa de terenuri publice pentru joc, sau despre vânzarea acestora pentru a obține venituri pentru sectorul public, ori despre accidente provocate de echipamentele de joc periculoase.

Copiii și munca

> V-ați gândit vreodată direct la implicațiile unei vârste minime oficiale pentru muncă? Ați pus în calcul și consecințele pe termen lung, pentru copii și pentru societate, ale excluderii unor copii de la oportunitățile de educație sau ale exploatării lor din motive de vârstă, înălțime, gen sau îndemănare?

> Ați scris despre cazuri de urmărire judiciară a angajatorilor care folosesc munca unor copii sau despre pedepsele aplicate pentru condițiile de muncă inadecvate oferite tinerilor? Ați solicitat statistici cu privire la accidente sau decese printre copiii care muncesc?

> V-ați gândit la modalitățile sigure de a include în relatările Dumneavoastră opiniile sau vocile copiilor care muncesc?

> Ați atras atenția asupra celor mai evidente forme ale muncii copiilor – vânzători în stradă, spălători de mașini sau lustruitori de pantofi, curieri etc. – și ați aflat de ce muncesc, pentru cine lucrează și cum sunt plătiți? Subiectul Dvs menționează pericolele la care sunt supuși acești copii și identifică persoanele care îi obligă să muncească și îi exploatează?

> Ați solicitat comentariul ONG-urilor (inclusiv al sindicatelor) în calitate de surse pentru relatările despre exploatarea comercială? Acestea v-ar putea ajuta să identificați contacte internaționale utile sau agenții și publicații care ar putea să cumpere articolele Dvs.

> Relatarea Dvs evidențiază diferența dintre terenurile de joc sigure și capabile să dezvolte imaginația și terenurile de joc și facilitățile de timp liber periculoase? Ați accentuat importanța întreținerii și supravegherii corespunzătoare a acestora? Ați explicat ce s-ar putea întâmpla dacă un copil suferă un accident pe un teren de joc? Ați întrebat celebriți din lumea sportului sau spectacolului despre experiențele lor de joc pe vremea când erau copii?

Copiii și conflictele armate

- Axați-vă relatările pe efectele conflictelor armate asupra copiilor – amenințări directe asupra vieții, sănătății psihologice și fizice, dezvoltării personale, precum și pe efectele indirecte asupra serviciilor pentru copii și familiile lor. Scrieți despre alte riscuri la care sunt supuși copiii – de la închiderea școlilor pe o perioadă mai lungă până la traumele provocate de atacurile aeriene etc. – și modalitățile prin care aceștia pot fi ajutați și protejați. Informați despre rezistența lor în timpul atacurilor. Adăugați perspectivă umană la contextul politic.
- Mulți copii sunt uciși sau mutilați de mine anti-persoană. Care este atitudinea guvernului Dumneavoastră față de producerea și plasarea minelor de sol? Scrieți despre procesele de înlăturare a minelor și despre asistența acordată celor răniți sau traumatizați.
- Care sunt acțiunile imediate după încheierea războiului pentru a ajuta copiii: tratament al rănilor / traumelor; repatriere / reunire a familiilor; aprovizionarea orfelinatelor / școlilor? Oare copiii primesc o parte satisfăcătoare din resurse? În ce măsură sunt afectați copiii de strategiile de reparație (despăgubire) sau de sancțiunile economice? Vorbiți cu copiii refugiați, persoanele deplasate intern și copiii rămași orfani în urma conflictului.
- Au fost fetele și femeile tinere violate sau supuse altor forme de abuz sexual de către militarii din trupele adverse sau de soldații și milițiile aliate? Câte au devenit însărcinate după aceasta sau au contractat infecții cu transmitere sexuală? Ce acțiuni au fost realizate pentru a le ajuta și a le acorda asistență? Sunt stigmatizate aceste fete și femei tinere?
- Ce obligații și-a asumat guvernul Dvs în favoarea copiilor în situații de post-conflict (Înaltul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați; Convenția a 4-a de la Geneva și Protocoalele sale; Principiile de la Cape Town, 1997)? Există recrutare militară a tinerilor sub vârsta de 18 ani? Sunt instruiți și educați militarii, polițiștii și angajații serviciilor de urgență pentru a proteja copiii? Care sunt riscurile pentru copii ale potențialilor inamici atunci când apare un conflict?

Copiii și conflictele armate

> Ați relatat despre modul în care țara Dumneavoastră (sau țara în care ați realizat subiectul) protejează copiii împotriva impactului produs de război sau de efectele acestuia – inclusiv despre aprovizionarea spitalelor, orfelinatelor și școlilor, precum și despre serviciile de consiliere?

> Ați analizat cât se poate de exact și obiectiv informația pe care ați colectat-o în timpul conflictului? Aveți grijă să nu Vă asociați 'fabricii de zvonuri' care începe să funcționeze odată cu primul foc de armă.

> Întrebați-vă dacă reportajul Dvs se bazează în primul rând pe zvonuri, mai ales despre 'copiii soldați'? Ați verificat dacă imaginile reprezentând copii soldați (înarmați) sunt trucate sau aranjate în scopuri de propagandă – supunându-i astfel unui risc suplimentar?

> Subiectul Dvs include într-adevăr experiența reală a unui tânăr implicat în conflict? Oferind unui copil oportunitatea de a-și exprima opinia, creați o relație umană cu cititorii / spectatorii / ascultătorii Dvs, însă în același timp nu trebuie să uitați că în primul rând contează siguranța copilului, deci, protejați identitatea copilului.

> Fiți prudenți în mod deosebit atunci când folosiți imagini ale unor copii surprinși în timpul conflictului – acestea pot avea consecințe asupra lor: asasinări, stigmatizare sau discriminare. Protejați identitatea persoanelor care au fost martorii unor atrocități și a persoanelor care vor putea depune mărturie în procesele ulterioare asupra crimelor de război.

> Acolo unde este necesar, încercați să Vă asigurați că tinerii și copiii – ale căror experiențe încercați să le comunicați lumii – sunt tratați cu respectul cuvenit ființelor umane. Identificați aceste persoane și plasați-le într-un context unde este posibil; însă respectați dorința lor de a rămâne anonime. Evitați transformarea copiilor în 'icoane ale suferinței'.

Sănătatea și bunăstarea copiilor

- Urmăriți rapoartele și statisticile oficiale cu privire la sănătatea copilului în țara dumneavoastră. De exemplu, rata mortalității la naștere, decesele copiilor până la cinci ani, prevalența unor maladii ale copiilor care pot fi prevenite, precum tuberculoza și diareea. Solicitați comentarii unor experți recunoscuți. Căutați exemple de discriminare în statistici.
- Investigați subiectul epidemiilor care afectează copiii și cauzele acestora, inclusiv problemele de mediu și impactul / capacitatea de răspuns a serviciilor publice de sănătate. Există programe de imunizare extinse? Cum funcționează sistemul public de asistență medicală pentru copii? Comparați nivelul de finanțare al acestuia cu alte servicii publice.
- Exploatați curiozitatea și interesul publicului pentru a examina modul în care funcționează serviciile de pediatrie și asistență maternală. Există o incidență înaltă a complicațiilor la naștere? Cât de eficiente și cât de prietenoase sunt serviciile pentru copii? Investigații dacă sunt disponibile pentru copii tratamentele avansate, precum transplanturile de măduvă osoasă pentru leucemie. Există liste de așteptare lungi pentru intervenții chirurgicale esențiale?
- Ce tratament este disponibil pentru copiii cu HIV/SIDA și cum se acomodează ei? Ce sisteme de asistență există? Investigați eficiența campaniilor de educație pentru sănătate prin care copiii sunt ajutați să adopte decizii informate despre viața lor, în special, despre alimentație și comportamentul lor sexual.
- Anchetati mediul în care copiii trăiesc, învață și se joacă. Ce acțiuni au fost realizate (în școli, de exemplu) pentru a-i face mai conștienți cu privire la modul de viață sănătos (alimentație, medicamente, poluare, recreere, siguranță la trafic, comportament sexual, fumat, sport)?

Sănătatea și bunăstarea copiilor

- > Este subiectul Dumneavoastră bine documentat și exact? Subiectele de sănătate, realizate într-o cheie alarmantă, pot face mai mult rău decât bine, încurajând, de exemplu, neîncrederea nejustificată atât față de profesioniștii din sectorul sanitar, cât și față de mass-media – creând chiar panică printre cetățeni.
- > Ați aplicat recomandările Organizației Mondiale a Sănătății pentru jurnaliștii care relatează despre sănătate (Anexa 6).
- > Relatarea Dvs va ajuta oamenii să înțeleagă mai bine bolile copilăriei, măsurile de prevenție și procedurile de tratament? Ați identificat surse de informare și consiliere privind chestiuni specifice în materie de sănătate, atunci când scrieți știri asociate cu medicina și sănătatea?
- > Informația obținută de la autorități este suficientă și sigură? Subiectul Dvs îi ajută pe oameni să înțeleagă rapoartele și statisticile cu privire la sănătatea copilului?
- > Dacă urmăriți ca tinerii să conștientizeze pericolul HIV/SIDA, ați inclus în subiectul Dvs mărturiile lor despre deciziile pe care le iau, bazate pe informații exacte despre 'sexul protejat', utilizarea seringilor de unică folosință și alte măsuri de prevenție?
- > Articolul Dvs încurajează înțelegerea sau incită prejudecățile despre maladii și condiții de viață (precum HIV/SIDA)? O relatare echilibrată și bine informată poate crea presiuni asupra autorităților ca să ofere cel mai bun tratament posibil persoanelor care îl solicită.

Identitatea copilului

- Realizați un subiect analitic despre legislația cu privire la naționalitate din țara Dumneavoastră și impactul acesteia asupra copiilor. Când și în ce mod poate copilul lua decizii autonome în ceea ce privește naționalitatea pe care o preferă? Cum primește un nume la naștere? Ce înseamnă numele lui? Ce dosare oficiale există despre viața lui și pot oare avea copiii și părinții acces la aceste dosare? În ce circumstanțe ei pot corecta erorile sau schimba numele?
- Investigați sistemul formal și informal de adopții și plasament. Acest sistem protejează sau discriminează copiii după criteriul de naționalitate, identitate etnică sau religioasă? Examinați drepturile și identificați problemele orfanilor, persoanelor deplasate intern, copiilor adoptați sau aflați în plasament familial. Beneficiază ei de dreptul de acces la întreaga informație disponibilă despre originea lor? Își pot identifica părinții – prin teste genetice sau prin alte mijloace? Pot să vorbească deschis cu mass-media?
- În ce măsură se pot bucura copiii de cultura, religia și limba lor preferată? Școlile minorităților sunt recunoscute și finanțate de stat? Cum funcționează și prin ce se deosebesc de celelalte? Copiii merg la aceste școli pentru că au ales singuri sau din cauza presiunii exercitată de comunitate? Se pot face transferuri de la o școală obișnuită la o școală a minorităților și invers?
- Relatați în mod obiectiv despre grupurile existente care își propun să reconstruiască identitățile supuse riscurilor de diluare sau dispariție. Ce impact au acestea asupra copiilor implicați și ce rol joacă copiii în ele?
- Investigați activitatea organizațiilor străine care încearcă să atragă tinerii din culturile locale. Cum se justifică ele? Cum sunt finanțate?

Identitatea copilului

- > Cum ați prezentat identitatea copilului în subiectul Dumneavoastră? V-ați consultat cu copiii și părinții lor în legătură cu modul în care ei doresc să fie descriși?
- > A fost corectă și echidistantă relatarea Dvs despre copiii sau părinții lor care au intrat în conflict cu statul în ceea ce privește identitatea lor – cum ar fi dreptul de a alege religia sau dreptul de a-și proteja valorile culturale?
- > Atunci când consemnați afirmații despre intențiile politice ale grupurilor culturale sau minoritare, ați ținut cont de opiniile și motivele tuturor părților implicate, în special, de impactul acestei controversă asupra vieții copiilor vizati? Realizarea subiectelor din perspectiva copiilor are putea fi o modalitate revelatoare pentru examinarea unor astfel de teme delicate.
- > Subiectul Dvs are șanse să încurajeze discriminarea ori să incite la ură, sau mai degrabă va genera înțelegere și toleranță între diferite grupuri etnice, culturale sau religioase? Relatarea Dvs lucrează pentru interesul superior al copilului – siguranța și securitatea lui? Este relatarea prezentată rațional și echilibrat?
- > Când produceți subiecte despre copiii aparținând grupurilor minoritare în propria lor limbă, ce eforturi ați depus pentru a Vă asigura că ei pot înțelege ceea ce se spune despre ei? De exemplu, folosiți traduceri / subtitrare, faceți schimb de materiale cu publicațiile care apar în 'limba maternă'.

Opinia copiilor și libertățile civile

- Includeți copiii și tinerii atunci când solicitați opinii despre politicile guvernamentale la nivel local și național. Faceți publice opiniile lor, mai ales despre proiecte în domeniul bunăstării, educației sau infrastructurii care îi afectează direct pe termen scurt. Încurajați-i să-și spună opiniile despre planurile de viitor.
- Investigați accesul copiilor la informație, inclusiv motivele restricției de acces la anumite materiale. Cât de accesibile sunt pentru copii filmele, publicațiile sau jocurile ce conțin scene de violență sau cele care promovează sexualitatea în mod explicit? Care este punctul în care dorința de a proteja copiii de pericole se transformă într-o cenzură nejustificată?
- Programă școlară include cetățenia? În ce mod funcționează procesul politic? Cum își pot exercita copiii dreptul la opinie – de exemplu, realizând publicații proprii, producând filme, utilizând Internetul, scriind jurnale personale, organizând alegeri după modelul adulților etc?
- Aflați ce se întâmplă cu tinerii care refuză să se conformeze serviciului militar obligatoriu sau altor forme de serviciu public. Pot oare tinerii cu vârste sub 18 ani să se opună conștient acestora?
- Investigați dreptul copilului la libertatea de asociere și dreptul la libertatea de întrunire pașnică. Scrieți despre modul în care copiii își exercită aceste drepturi. Asigurați-vă că ei pot vorbi în nume propriu.
- Realizați subiecte despre cluburi pentru copii și tineri sau alte asociații ale lor, în special, dacă ele sunt conduse de copii și tineri. Cum și de ce au fost create? Cum funcționează? Cum sunt finanțate? Cu ce dificultăți se confruntă?

Opinia copiilor și libertățile civile

- > Articolul / programul Dumneavoastră îi ajută pe copii să-și exprime opiniile și să-i contacteze pe alți copii pentru a face schimb de idei, interese și aspirații?
- > Subiectul Dvs exploatează vulnerabilitatea copiilor sau încearcă să le impună valori și atitudini pe care nu le înțelege?
- > Articolul / programul Dvs ilustrează diversitatea culturală a copiilor – prin intermediul unor comentatori / prezentatori sau cu ocazia unor competiții sau evenimente sponsorizate, de exemplu?
- > În articolul / programul Dvs au fost citate persoane (inclusiv copii și tineri) care promovează drepturile și opiniile copiilor?
- > Ați scris despre copiii care organizează evenimente, activități și structuri pentru ei înșiși – inclusiv consilii școlare, grupuri de copii ai străzii, sindicate și grupuri de acțiune, precum și cluburi de artă, sport și timp liber sau asociații (comerciale / artistice)?
- > Atunci când realizați un reportaj despre protestele copiilor, V-ați asigurat că nu expuneți copiii riscurilor de a fi arestați, de a li se aplica tratamente violente sau alte forme de represalii?
- > Ați relatat despre impactul pe care l-au avut vocile copiilor – de exemplu, sprijinul oferit, schimbările pe care le-au realizat, reacțiile persoanelor publice? Ați vizitat paginile Internet unde copiii își exprimă propriile opinii (de exemplu, www.unicef.org/voy)?

Copiii în instituții rezidențiale

- Ce acțiuni sunt realizate pentru ameliorarea condițiilor din instituțiile în care copiii trăiesc și studiază? Se poate vorbi despre o tendință de creare a unor instituții mai mici, mai prietenoase? Cum este instruit și monitorizat personalul? Este interzisă pedeapsa corporală și această interdicție este aplicată în practică? Cum este controlat și prevenit abuzul în casele de copii? Au copiii la îndemână un mijloc sigur de a face reclamații și a-și exprima îngrijorările despre toate aspectele vieții lor? Există sisteme independente și eficiente de investigație și urmărire?
- Câți copii se află în instituții rezidențiale și de ce? Cât de sigure sunt statisticile? Câți copii au fost adoptați și câți se află în plasament? Mulți dintre aceștia evadează? Ce se întâmplă cu ei după ce cresc și părăsesc instituțiile rezidențiale (perspective de studii și angajare în muncă, speranță de viață)? Vorbiți cu cei care s-au aflat în sistemul rezidențial? Cum a influențat această experiență viețile lor? Cum pot fi, în opinia lor, îmbunătățite lucrurile?
- Ce acțiuni au fost întreprinse în țara Dumneavoastră pentru a încuraja adopțiile și plasamentul? Sunt luate în considerare opiniile și drepturile copilului? Există copii cu dizabilități adoptați / aflați în plasament care locuiesc împreună cu copii apti fizic? Subiectele media pot ajuta la ameliorarea sistemelor și la conștientizarea problemei, mai ales în situația în care informația este limitată sau atunci când publicul o tratează cu neîncredere.
- Este reglementat sau monitorizat transferul copiilor în altă țară pentru adopție? Ce pot alege copiii? Cum sunt protejați împotriva abuzului și exploatării? Sunt copiii care au părăsit instituțiile dispuși să vorbească despre viața lor nouă? Părinții care și-au înscris copilul într-o instituție rezidențială pentru adopție își regretă decizia? Au fost cumva înșelați? Au fost capabili să mențină contacte cu copilul lor?

Copiii în instituții rezidențiale

> Subiectul Dumneavoastră ajută la înțelegerea modului în care funcționează sistemul rezidențial? Este clar ce drepturi trebuie să revendice de la sistem copiii (și părinții lor)?

> Ați făcut suficiente investigații pentru a stabili de ce și cum au ajuns copiii în instituțiile rezidențiale? Dacă un copil a fost abandonat și / sau a recurs la crimă, nu este neapărat greșeala lui.

> Ați prezentat și 'unghiuri' pozitive pentru a evita riscul de a înstrăina publicul de la condiția copiilor abandonați și de a perpetua stereotipurile negative? Relatarea Dvs identifică sau protejează copiii aflați în situații de risc, abandonându-i în brațele antipatiei publicului?

> Ați scris și despre oportunitățile pentru copiii aflați în instituții de a se asocia unor cluburi și de a stabili relații cu alți copii și tineri? Relatarea pozitivă despre șansele copiilor din instituții de a se integra în societate poate contribui la diminuarea ignoranței și prejudecăților.

> Ați făcut tot ce a fost în puterile Dvs pentru a-i prezenta în mass-media pe copiii aflați în instituții și pentru a le oferi cuvântul?

> Ați inclus informații despre organizații care acordă asistență pentru copiii și tinerii care se confruntă cu dificultăți acasă și în instituții? Există asociații specializate în domeniul asistenței pentru copiii care cresc separați de părinții lor biologici? Ați verificat credibilitatea grupurilor care revendică faptul că acordă sprijin pentru copiii care își caută părinții și rudele?

Copiii și mas-media

- Vizitați școli / licee / centre pentru tineri ca să vorbiți copiilor și tinerilor despre munca Dumneavoastră. Întrebați-i dacă împărtășesc opinia multor copii din lume cărora le displace modul în care sunt reprezentați în mass-media și de către mass-media:
 - să fie tratați ca niște jucării sau să fie încurajați să 'evolueze' ca animalele dresate la circ, recitând poezii etc;
 - să fie folosiți doar pentru imagini 'drăguțe' sau, dimpotrivă, jalnice pentru a obține reacții emoționale;
 - să fie prezentați ca niște ignoranți sau să fie tratați cu superioritate, ori adulții vorbesc în locul lor deși copiii cunosc subiectul și ar putea vorbi la fel de bine;
 - să fie tratați ca grup și nu ca persoane; deseori cuvintele 'adolescenți' sau 'tineri' sunt folosite cu nuanță negativă și denotă o problemă sau o categorie care deranjează.*

* **SURSA: A intervieva copiii: ghid pentru jurnaliști și alți profesioniști** (titlu în limba engleză: 'Interviewing Children: a guide for journalists and others'), autori Sarah McCrum & Lotte Hughes, Save the Children UK, 1998, ISBN 1 89912071 8.

- Discutați cu tineri și copii care provin din grupuri sociale și etnice diferite. Ei pot fi surse excelente pentru subiectele Dvs, oferindu-vă opinii proaspete și teme care îi afectează direct: educație, sănătate, joc, cultură, politică, neglijare și alte forme de abuz.
- Monitorizați activitatea Ministrului pentru Tineret / Avocatului Copilului din țara Dvs. Au tinerii și copiii sentimentul că acesta îi reprezintă competent, suficient? Contactați organizații non-guvernamentale care ar putea facilita întâlniri cu tineri și copii care au experiențe interesante de povestit - nu uitați însă că fiecare dintre aceste asociații își promovează propriile agende și proiecte.
- Urmăriți modul în care copiii folosesc imaginile și tehnologiile informației, Internetul, discuțiile pe calculator, telefoanele mobile etc. Știu ei oare cum să se protejeze împotriva materialelor periculoase, nocive? S-au confruntat vreodată cu abordări nepotrivite sau propuneri indecente din partea adulților sau societăților comerciale?

Copiii și mass-media

> Profesioniștii media au obligația de a respecta drepturile umane ale copiilor atunci când relatează despre copii și când îi prezintă. Ar face față oare unei examinări din această perspectivă modul în care ați colectat informația (Vezi Anexa 5).

> Ați abordat subiectul Dumneavoastră cu o idee fixă despre modul în care ați doriți să răspundă copiii? Ați dat dreptate cuvintelor și opiniilor pe care le-au exprimat copiii – se vor recunoaște aceștia în reportajul pe care îl publicați sau ideile lor au fost reinterpredate din perspectiva unui adult?

> Atunci când realizați un interviu cu un copil:

— V-ați asigurat că se simte confortabil și nu este constrâns de nimic?

— Ați acordat timp suficient pentru a explica propriile intenții?

— Ați obținut acceptul lor pentru a le folosi numele și pentru a le publica imaginea?

— V-ați asigurat că ei știu cum să Vă contacteze și să obțină un exemplar al relatării Dvs după ce a fost publicată sau difuzată?

> Ați evaluat riscul la care ar putea fi supus copilul odată cu folosirea numelui sau imaginii lui și ați discutat subiectul împreună cu copilul, părinții lui sau tutorii, precum și cu colegii din redacție?

> Ați folosit aceleași proceduri de verificare pe care le utilizați în cazul adulților care Vă sunt surse, înainte de a publica acuzații sau afirmații formulate de copii?

> A făcut publicația / programul Dvs demersuri pentru a acorda sprijin în condiții de siguranță / confidențial sau consiliere pentru copiii implicați în subiecte vizând sănătatea lor, abuzul fizic sau sexual, exploatarea comercială sau alte forme de activitate criminală?

Copiii în mass-media

- Mass-media influențează în mod semnificativ viețile tuturor oamenilor. Profesioniștii media pot contribui la ameliorarea cunoștințelor despre puterea media ale copiilor și adulților, explicând cum funcționează mass-media și cum să interpreteze mesajele lansate de presă.
- Este importantă planificarea atentă a implicării copiilor în toate formele de producție media, astfel încât fiecare copil să înțeleagă ce poate și ce nu poate să facă. Dacă redacția / compania / asociația Dumneavoastră dorește să încurajeze contribuțiile copiilor, aceasta ar trebui să desemneze un consilier specialist / corespondent / editor pentru copii pentru a formula regulile în domeniu: practici sigure de lucru și sisteme de monitorizare; instruirea responsabililor; prezentarea formală a 'tinerilor jurnaliști'; și recomandările cu privire la controlul editorial control. Cooptarea din rândurile cluburilor de tineri jurnaliști a celor care posedă competențe de utilizare a tehnologiilor de comunicare este un excelent punct de început.
- Dacă tinerii și copiii sunt prezenți în cadrul redacțiilor, editorul trebuie să obțină acceptul scris al părinților / tutorilor și să dispună de facilități adecvate pentru însoțitori, prim ajutor de urgență, timp pentru pauze și odihnă, gustări și transport sigur la serviciu și acasă.
- Familiarizați tinerii cu tehnicile de bază ale jurnalismului și cu reglementările pentru producția media. Oferiți-le competența de a decide singuri ce subiecte să abordeze.
- Cum puteți contribui personal sau împreună cu redacția / compania / asociația Dvs la Ziua Internațională a Emisiunilor pentru Copii (International Children's Day of Broadcasting, ICDB), marcată în fiecare an, în cea de-a doua duminică a lunii decembrie, la inițiativa UNICEF. Detalii despre ICDB și alte activități media și idei ale tinerilor ('Media Activities and Good Ideas by, with and for Children', MAGIC) în întreaga lume pot fi obținute la adresa www.unicef.org/magic. Aici pot fi accesate conexiuni cu o rețea globală a profesioniștilor media și tinerilor realizatori media și cu Rețeaua Media a Tinerilor din Europa și Asia Centrală.

Copiii în mass-media

- > Ați luat în considerație – Dumneavoastră personal sau redacția / compania / asociația Dvs – riscurile fizice și psihologice ale implicării copiilor în proiecte media? Elaborați proceduri, coduri de conduită și sisteme de monitorizare pentru a proteja copiii împotriva pericolelor atunci când lucrează cu Dvs – desemnați persoane responsabile și identificați măsuri de asigurare a sănătății și de siguranță a muncii.
- > Aveți certitudinea că proiectul Dvs nu exploatează copiii în scopuri comerciale?
- > Au fost organizate suficiente acțiuni de planificare și instruire pentru personal și pentru copii, pentru a vă asigura că și copiii înțeleg ce pot și ce nu pot face? Cunoșc ei oare reglementările în domeniul mass-media? Au un profesor / mentor / instructor / expert de la care să obțină o consiliere specializată?
- > Pentru a evita supărările, confuzia și așteptările false, ați negociat împreună cu copii reguli clare despre măsura în care puteți exercita controlul editorial? Sunt oare responsabilii realiști vizavi de ceea ce pot realiza copiii și ceea ce ar putea să facă în continuare?
- > Ce sisteme de evaluare sunt aplicate pentru ca tinerii să obțină reacția de răspuns la munca lor? Au fost întrebați ce gândesc și ce cred? Au fost informați despre reacțiile audienței?
- > Ați auzit despre 'The Radio Manifesto', un document elaborat de tineri realizatori radio din întreaga lume? (*Vedeți www.worldradioforum.org*). Știați că o dată la trei ani este organizat un Summit Mondial Media pentru Copii și Adolescenți? (*Vedeți www.childrensmediasummit.com*). Cunoașteți amănunte despre World Association of Newspapers Young Reader Programmes? (*Vedeți www.wan-press.org*).

Educație

- Cercetați dimensiunea reală a oportunităților egale pentru toți copiii în cadrul sistemului de educație: de exemplu, pentru băieți și fete; rural și urban; persoane cu dizabilități și membri ai comunităților minoritare.
- Pot oare elevii influența regulile și procedurile disciplinare prin intermediul consiliilor școlare sau ale consiliilor locale ale tinerilor? Pot copiii să aleagă ce lecții să frecventeze? Aflați dacă și în ce mod părinții pot influența curricula și serviciile de educație. Ce rol dețin aceștia în administrarea școlilor?
- Comparați diferitele tipuri de instituții școlare – pre-școlare, primare și secundare, de stat și private. Există și copii care nu frecventează școala din cauza plăților prea mari pentru serviciile de educație?
- Examinați raportul dintre numărul de profesori și copii. Cât de mult contează dimensiunea clasei? Ce resurse sunt disponibile pentru profesori? Au copiii acces la echipament modern? Investigați siguranța edificiilor în care se află școlile.
- Sunt permise abordările 'alternative' ale educației? Cum sunt metodele de predare, prezența, disciplina și reușita acestor abordări 'alternative' în comparație cu cele din școlile obișnuite?
- Cum soluționează școlile problema copiilor 'neascultători'? Pedepsele sunt corecte sau aspre? Mai folosesc profesorii pedepsele corporale? Au oare copiii excluși sau exmatriculați din școală dreptul de contestare? Ce se întâmplă cu acești copii și cu aceste contestații mai departe? Cum rezolvă școlile problema violenței? Se poate vorbi despre problema violenței împotriva profesorilor? Dacă se poate, care sunt cauzele?

Educație

> Vă este familiar modul în care funcționează serviciile de educație din țara Dumneavoastră? Înțelegeți problemele curente, modificările sau inițiativele pozitive din sistemul de educație, după ce ați vizitat instituții de educație?

> Dispune publicația sau compania Dvs de o unitate de specialist pentru educație? Cine produce materialul publicat sau difuzat - reporteri specializați, profesioniști în educație, profesori? Cum sunt încurajați copiii și tinerii să contribuie?

> Subiectele Dvs consacrate educației includ perspectiva elevilor, la fel ca și pe cea a diriginților și managerilor? Cum obțineți comentarii ale părinților, directorilor de școală, profesorilor de clasă și ale asociațiilor acestora?

> V-ați asigurat că elevii sunt conștienți de faptul că ar putea fi citați și ați verificat ca subiectul Dvs să nu le cauzeze probleme pe care nu le-au bănuțit?

> Ce puteți face pentru a-i ajuta pe copii să înțeleagă rolul media în societate? S-a gândit compania Dvs la modalități de producere a informației în forme accesibile care i-ar putea atrage pe copii și chiar să-i sprijine pe profesorii în munca lor?

> Cum folosește Internetul organizația media pe care o reprezentați? Investigați utilizarea de către copii a rețelei www (world wide web)? Compania Dvs produce materiale pe care copiii vor dori să le acceseze electronic? A luat în considerare modalitățile pozitive de implicare a tinerilor în realizarea știrilor, relatarea evenimentelor curente și producției media pentru dezvoltarea unei relații interactive cu instituțiile școlare?

Copiii și crimele

- Mențineți subiectele despre copii și crime în perspectivă. Tinerii sunt mai degrabă victime decât autori ai crimelor. Evidențiați istoriile umane din spatele statisticilor. Atenționați copiii asupra procedurilor prin care ei înșiși se pot proteja împotriva pericolelor.
- Legislația tratează copiii și tinerii în mod diferit decât adulții? Cum sunt priviți și percepuți tinerii victime ale crimelor? Cum sunt protejate și monitorizate drepturile tinerilor infractori / suspecti? Există judecători, avocați, polițiști și gardieni instruiți în domeniul drepturilor copilului? Copiii sunt crezuți mai ușor sau mai greu decât adulții?
- În ce mod copiii percep poliția? Cum poliția tratează copiii, în special, copiii fără adăpost și copiii arestați?
- Investigați restricțiile pentru relatările de presă despre copiii aflați în sistemul de justiție: procese de judecată, detenție și asistență post-detenție? Sunt acestea potrivite? Există prevederi legale pentru a împiedica dezvăluirea numelor copiilor acuzați de încălcarea legii?
- Sistemul de justiție se axează pe reabilitare sau pedeapsă? Mai este utilizată pedeapsa corporală în instituții ori ca sentință pentru crimă? Realizați o anchetă despre numărul și condițiile copiilor aflați în toate formele de asistență socială și arest penal. Sunt sentințele de arest folosite doar în ultima instanță? Serviciile de probațiune și reabilitare pentru copii sunt adecvate și eficiente?
- Investigați subiectul utilizării de droguri și solvenți de către copii. De ce ei consumă droguri? Este ușor să obții droguri periculoase? Acești copii sunt stigmatizați ca infractori sau sunt ajutați prin intermediul terapiei și reabilitării? Sunt consultați asupra stilului și conținutului programelor de educație anti-drog și al serviciilor de reabilitare?

Copiii și crimele

> Comportamentul violent și antisocial al copiilor este determinat inevitabil de violența adulților și atitudinile lor față de acestea. Relatarea Dumneavoastră sugerează că infractorii tineri merită mai puține drepturi decât alți oameni?

> Cum ați evitat utilizarea inutilă a numelor și imaginilor tinerilor infractori? Identificarea gratuită i-ar putea plasa în fața unui risc suplimentar, încurajând un fel de celebritate, de exemplu, și reducând șansele lor de recuperare. În plus, aceasta este o încălcare a drepturilor lor.

> V-ați asigurat că acei copii care fac subiectul unor acuzații ale publicului sau autorităților beneficiază de oportunitatea de a răspunde? Nu este corectă presupunerea că unii copii sunt implicați în activități criminale doar pentru că sunt fără adăpost.

> Ați urmărit în continuare cazurile pe care le-ați relatat despre arestarea sau acuzarea unor copii? Sunt ei în siguranță? Dacă se află în arest, care sunt condițiile? Sunt deținuți împreună cu alți copii sau împreună cu adulții? Beneficiază de servicii adecvate, precum asistență legală și consiliere?

> Reportajul Dvs despre droguri și abuzul de droguri este exact și susținut de probe științifice? Relatarea falsă sau senzaționalistă nu ajută la elaborarea unor strategii sensibile pentru acordare de asistență consumatorilor de droguri sau pentru condamnarea traficantilor de droguri. Ați realizat cercetări asupra persoanelor care furnizează droguri copiilor? Mulți oameni au încredere în mass-media atunci când beneficiază de informații esențiale – ați luat în considerare prezentarea unor informații clare, bazate pe fapte, pentru copii și părinți cu privire la efectele diverse ale diferitelor droguri, de exemplu, sau cu privire la proceduri de tratament?

Abuzul sexual și exploatarea copiilor

- Scrieți despre educația sexuală și despre legislația în domeniul activității sexuale cu implicarea copiilor. Care este vârsta ce permite copiilor să accepte raporturi sexuale?
- Investigați subiectul abuzului sexual și exploatării copiilor, precum și tabu-urile existente vizavi de acestea. Folosiți dovezi provenind din alte țări despre dimensiunea fenomenului de abuz sexual în familii. Informațiile colectate și publicate sunt exacte? Pot oare toți copiii (inclusiv cei cu dizabilități și cei deținuți) să depună în siguranță plângeri despre abuzul din familie, școală sau instituție? Cum sunt instruiți polițiștii, asistenții sociali, profesorii și angajații din domeniul sănătății să examineze contestațiile? În ce măsură este asigurată confidențialitatea, protecția, asistența și consilierea pentru copii?
- Reprezintă o infracțiune producerea, difuzarea sau posesia de produse ale pornografiei infantile? Anchetati eficiența măsurilor de prevenire a abuzului și prostituției copiilor, precum și a protecției copiilor împotriva pornografiei, liniilor telefonice erotice și pornografiei pe Internet.
- Relatați despre procedurile legale inițiate după depunerea unor asemenea plângeri. Copiii martori beneficiază de protecție și sprijin? Sunt tratați drept infractori sau hărțuiți prin procese de investigație? Pot fi oare cetățenii sau rezidenții pedepsiți ori expatriați în alte țări pentru abuz sau exploatare a copiilor?
- Realizați reportaje de investigație despre abuzul sexual al copiilor, folosind tehnici de securitate personală și beneficiind de suport profesional, aplicate atât copiilor, cât și reporterilor. Siguranța copiilor exploatați în scopuri comerciale sau în familie trebuie să fie maximă.
- Comerțul cu călători a început să pună în lumina publicului abuzul sexual de către turiști. Țara Dvs aplică pedepse cetățenilor care au supus abuzului copii în alte țări?

Abuzul sexual și exploatarea copiilor

> Este oare subiectul Dumneavoastră despre abuzul sexual sau exploatarea sexuală în scopuri comerciale a copiilor deosebit de exact? A fost exagerată 'valoarea de șoc' a relatării – deși demască activitatea criminală sau neglijența oficialilor?

> Ați portretizat copiii supuși abuzului sau exploatați ca victime, infractori sau ființe umane cu drepturi și demnitate? A fost posibil și potrivit să le oferiți copiilor spațiu ca să vorbească ei înșiși? Ați dezvăluit din neatenție în cuvinte și imagini identitatea copilului supus abuzului? Relatarea Dvs oferă informație asupra modului în care poate fi obținut acces la copii vulnerabili?

> Au acceptat copiii să fie fotografiați? Ați obținut și consimțământul unui responsabil adult? A fost prezentă persoana adultă? Imaginile pe care le folosiți pentru a ilustra reportajul Dvs prezintă copilul din perspectivă sexuală sau lasă impresia că acest copil este un participant voluntar la acțiunea de abuz sau exploatare? Ce aranjamente ați făcut pentru a vă asigura că imaginile copiilor nu vor fi utilizate într-un mod impropriu?

> Relatarea Dvs prezintă farmecele 'turismului sexual', pornografiei sau oricărei alte forme de exploatare a copilului? Sunteți sigur că subiectul Dvs nu va fi plasat într-un context sexual explicit sau împreună cu un material ce promovează serviciile sexuale?

> Care este impactul probabil al reportajului publicat despre copiii implicați? Există sisteme de sprijin pentru a-i proteja? Există linii telefonice de asistență confidențială care să ofere răspunsuri persoanelor care doresc să declare alte exemple de abuz sau exploatare? Ce elemente de suport există pentru reporterii care ar putea fi traumatizați de realizarea unor astfel de subiecte?

Responsabilitățile statului

- Cum implementează guvernul Dumneavoastră Convenția cu privire la Drepturile Copilului? S-a conformat exigențelor de a publica principiile și prevederile Convenției? Guvernul se află în întârziere în ceea ce privește prezentarea rapoartelor sale către Comitetul pentru Drepturile Copilului de la Geneva? Dacă da, care sunt motivele? A fost organizată vreo consultare publică?
- Observațiile Comitetului pentru Drepturile Copilului au fost făcute publice? Ce acțiuni sunt planificate ca răspuns la observațiile Comitetului? Când va fi prezentat următorul Raport? Aflați amănunte despre activitatea Comitetului. Realizați un interviu cu reprezentantul regiunii Dvs.
- Intervievați responsabilii care monitorizează implementarea Convenției în țara Dvs. Provocați-i să Vă vorbească despre progrese (sau lipsa acestora). Întrebați copiii la ce întrebări ar dori ei să obțină răspunsuri. Solicitați pledoarii oficiale pentru politici în favoarea copiilor sau acțiuni în probleme specifice care afectează copiii.
- În ce mod a implicat guvernul Dvs organizațiile non-guvernamentale în eforturile sale de ameliorare a vieții copiilor? Au prezentat acest organizații propriile rapoarte către Comitetul pentru Protecția Drepturilor Copilului? Cât de exacte sunt dovezile pe care le-au colectat? Contrazic acestea afirmațiile guvernului?
- Relatați despre campaniile din țara Dvs în favoare unei vieți mai bune a copiilor. Ce părere au copiii despre ele? Comparați viețile loc acum cu experiențele din copilărie ale părinților acestora.

Responsabilitățile statului

- > Subiectele Dumneavoastră contribuie la o mai bună înțelegere de către public a drepturilor copilului și a rolului politicilor guvernamentale în promovarea și protecția acestora?
- > Jurnaliștii sunt plasați într-o poziție ideală pentru a cere acțiuni guvernamentale de onorare a obligațiilor internaționale ale acestuia. Ar putea iniția programul / publicația Dvs campanii de conștientizare a Convenției în rândurile publicului și politicienilor?
- > Ați discutat cu experți, cu promotori ai drepturilor copilului și cu copiii înșiși pentru a Vă informa despre problemele cu care se confruntă copiii din țara Dvs?
- > Ați solicitat explicații autorităților locale și centrale cu privire la insuficiența sau lipsa de servicii pentru copii și de apărare a drepturilor acestora?
- > Ați oferit spațiu pentru ca vocile copiilor să fie auzite de guvern și societatea civilă?
- > Ați verificat revendicările organizațiilor non-guvernamentale și ați consemnat reușitele și insuccesele acestora?
- > Ați evaluat modalitățile de cooperare între instituția media pe care o reprezentați și organizații non-guvernamentale care oferă informații și recomandări pentru publicul care reacționează la subiectele Dvs?

ANEXA 1

Sumar al Convenției Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Copilului realizat de jurnaliști

Preambulul reamintește principiile fundamentale ale Națiunilor Unite - în special, spiritul păcii, demnității, toleranței, libertății, egalității și solidarității – și prevederile unor tratate și declarații relevante în domeniul drepturilor omului.

Convenția nu include nici o mențiune specifică pentru responsabilitatea jurnaliștilor, însă în calitatea lor de câine de pază pentru public profesioniștii media au de jucat un rol special atunci când guvernele ignoră obligațiunile lor în favoarea copiilor.

1. Definiția copilului

Orice ființă umană sub vârsta de 18 ani, cu excepția cazurilor în care legea aplicabilă copilului stabilește limita majoratului sub această vârstă.

2. Non-discriminare

Toate drepturile se aplică tuturor copiilor fără excepție, iar statul este obligat să protejeze copiii împotriva oricărei forme de discriminare. Statul nu trebuie să violeze nici un drept și este obligat să realizeze acțiuni pozitive pentru promovarea tuturor drepturilor pentru toți copiii.

3. Interesul superior al copilului

Toate acțiunile care vizează copilul trebuie realizate în interesul superior al acestuia. Statul trebuie

să asigure protecția și îngrijirea necesare atunci când părinții sau reprezentanții săi legali nu o pot face.

4. Implementarea drepturilor

Statul este obligat să pună în aplicare drepturile recunoscute în Convenție.

5. Îndrumarea și orientarea familială și asigurarea capacităților de dezvoltare ale copilului

Statul are datoria de a respecta drepturile și responsabilitățile părinților sau ale membrilor familiei extinse de a asigura de o manieră corespunzătoare capacităților în continuă

dezvoltare ale copilului, îndrumarea și orientarea necesare în exercitarea de către copil a drepturilor sale.

6. Supraviețuire și dezvoltare

Copilul are un drept inerent la viață și statul trebuie să asigure la maximum supraviețuirea și dezvoltarea copilului.

7. Nume și naționalitate

Fiecare copil are, prin naștere, dreptul la un nume și dreptul de a dobândi o cetățenie.

8. Păstrarea identității copilului

Statul este obligat să protejeze și, dacă este necesar, să restabilească bazele identității copilului (nume, naționalitate și relațiile familiale).

9. Separarea de părinți

Copiii au dreptul să locuiască împreună cu copiii săi, cu excepția cazului în care aceasta este incompatibil cu interesul lui superior; să mențină contactul cu părinții dacă a fost separat de unul sau de ambii; și dreptul de a fi informat de către stat despre

situația părinților dacă separarea a rezultat din măsuri luate de stat.

10. Reunificarea familiei

Copiii și părinții lor au dreptul de a părăsi orice stat și de a intra în propria lor țară pentru a-și reunifica sau a-și menține relația copil / părinte.

11. Transfer ilicit și împiedicare a reîntoarcerii

Statul este obligat să încerce să prevină și să remedieze răpirea sau reținerea copilului într-o altă țară de către un părinte sau o terță parte.

12. Opinia copilului

Copilul are dreptul să-și exprime liber opinia asupra oricărei probleme care îl privește, opiniile copilului urmând să fie luate în considerare ținându-se seama de vârsta sa și de gradul său de maturitate.

13. Libertatea de exprimare

Copiii au dreptul la libertatea de exprimare; acest drept cuprinde libertatea de a căuta, de a primi și de a difuza informații și idei de orice natură, indiferent de

frontiere, sub formă orală, scrisă, tipărită sau artistică ori prin orice alte mijloace, la alegerea copilului, cu excepția cazurilor în care acestea violează drepturile altora.

14. Libertatea de gândire, de conștiință și religie

Copilul are dreptul la libertatea de gândire, de gândire, de conștiință și religie, subiect al îndrumării corespunzătoare a părinților și al legislației naționale.

15. Libertatea de asociere

Copilul are dreptul la libertatea de asociere și la libertatea de întrunire pașnică, cu excepția cazurilor în care acestea violează drepturile altora.

16. Protecția vieții private

Copiii au dreptul de a fi protejați împotriva imixtiunilor arbitrare sau ilegale în viața lor privată, în familia lor, în domiciliul ori în corespondența lor, precum și nici unui fel de atac ilegal la onoarea și reputația sa.

17. Acces la informații adecvate

Mass-media are datoria de a difuza copiilor informații care urmăresc promovarea bunăstării lor sociale, morale, educaționale și culturale, care respectă formația lor culturală. Statul trebuie să adopte măsuri pentru a încuraja publicarea și difuzarea unor materiale în beneficiul copiilor și pentru a proteja copiii împotriva informațiilor care dăunează bunăstării lor.

18. Responsabilități ale părinților

Ambii părinți au responsabilități comune pentru creșterea și dezvoltarea copilului și statul va acorda ajutor părinților în exercitarea acestor responsabilități ale lor.

19. Protecție împotriva abuzului și neglijenței

Statul este obligat să protejeze copiii împotriva tuturor formelor de violență fizică sau emoțională exercitată de părinți sau de reprezentanții lor legali și să adopte programe de prevenție și tratament în acest sens.

20. Protecția copiilor fără familie

Statul este obligat să asigure protecție specială copilului

lipsit de mediul său familial și să-i ofere protecție adecvată prin plasament familial sau, în caz de necesitate, plasament instituțional, ținând cont de formația culturală a copilului.

21. Adopția

În țările în care adopția este recunoscută și / sau autorizată, aceasta trebuie făcută în interesul superior al copilului, cu toate măsurile necesare și cu autorizarea oficialităților sau organelor competente.

22. Copii refugiați

Copiii refugiați sau cei care solicită statutul de refugiat trebuie să beneficieze de protecția specială și statul este obligat să coopereze cu organizații competente care asigură asemenea protecție și asistență.

23. Copii cu dizabilități

Copiii cu dizabilități au dreptul la asistență specială, educație și instruire care le va garanta demnitatea, le va favoriza

autonomia și le va facilita participare activă la viața comunității.

24. Sănătate și servicii de sănătate

Copilul are dreptul la cea mai bună stare de sănătate posibilă și la acces la sănătate și servicii medicale, cu accent special pe asistența sanitară primară și de prevenție, educație de sănătate publică și reducerea mortalității infantile. Statul este obligat să elimine practicile tradiționale periculoase sănătății copilului. În acest context, este necesară fortificarea cooperării internaționale pentru asigurarea acestui drept.

25. Revizuirea periodică a plasamentului

Un copil care a fost plasat de autoritatea competentă pentru a beneficia de asistență, protecție sau tratament are dreptul la evaluarea cu regularitate a tuturor aspectelor acestui plasament.

26. Asistență socială

Copiii au dreptul de a beneficia de asistență socială.

27. Standarde de viață

Copiii au dreptul să beneficieze de standarde de viață adecvate. Asigurarea acestora este responsabilitatea primară a părinților, iar datoria statului este de a ajuta părinții să valorifice această responsabilitate. Statul poate oferi în caz de nevoie asistență materială și poate solicita recuperarea pensiei alimentare pentru copil de la părinții săi sau de la alte persoane care sunt responsabile din punct de vedere financiar pentru acesta.

28. Educație

Copilul are dreptul la educație, iar statul are datoria de a asigura învățământul primar obligatoriu și gratuit pentru toți. Administrarea disciplinei școlare va răspunde demnității umane a copilului. Va fi necesară o cooperare internațională pentru asigurarea acestui drept.

29. Scopurile educației

Statul trebuie să recunoască faptul că educația va urmări dezvoltarea plină a personalității, a vocațiilor și a aptitudinilor mentale și fizice ale copilului, pregătirea copilului pentru o viață activă ca adult, într-un spirit de înțelegere, de pace, de toleranță, de egalitate între sexe și prietenie între toate popoarele și grupurile etnice, naționale și religioase și cu persoanele de origine autohtonă.

30. Copii ai minorităților ori având origine autohtonă

Copiii comunităților minoritare sau având origine autohtonă au dreptul să beneficieze de propria cultură și să practice propria religie și limbă.

31. Odihnă, vacanță, activități recreative și participare la viața culturală

Copiii au dreptul la odihnă și la vacanță, dreptul de a practica activități recreative și de a participa la viața culturală și artistică.

32. Copiii și munca

Statul este obligat să protejeze copiii împotriva

angajării la vreo muncă ce comportă un risc pentru sănătatea, educația sau dezvoltarea lor și să fixeze o vârstă minimă de angajare, adoptând reglementări cu privire la orele și la condițiile de muncă.

33. Abuzul de droguri

Copilul are dreptul la protecție împotriva folosirii de stupefiante și substanțe psihotrope și împotriva implicării în producerea și distribuirea acestora.

34. Exploatarea sexuală

Copilul are dreptul la protecție împotriva exploatării și abuzului sexual, inclusiv împotriva prostituției și implicării în pornografie.

35. Vânzare, trafic și răpire

Statul este obligat să depună toate eforturile pentru a preveni vânzarea, traficul și răpirea copiilor.

36. Alte forme de exploatare

Copilul are dreptul la

protecție împotriva oricărei forme de exploatare care nu a fost menționată în Articolele 32-35.

37. Tortura și privațiunea de libertate

Tortura, pedepsele sau tratamentele crude, pedeapsa capitală și închisoarea pe viață sunt interzise. Arestul și orice formă de restrângere a libertății nu vor fi decât o măsură extremă și cât mai scurt posibil. Copiii au dreptul la un tratament uman, de a fi separat de adulți, de a menține contactul cu familia și de a avea acces la asistență juridică sau la orice altă asistență.

38. Conflicte armate

Statele au obligația de a respecta și de a asigura respectul pentru regulile dreptului umanitar internațional menite să garanteze protecția copilului. Copiii cu vârstă sub 15 ani nu vor participa

direct la ostilități și nu vor fi recrutați în forțele armate. Toți copiii afectați de conflictul armat vor beneficia de protecție și de îngrijire.

39. Recuperare fizică și psihologică

Statul este obligat să asigure copiilor afectați de un conflict armat, tortură, neglijență, maltratare sau exploatare asistență pentru recuperarea și reintegrarea lor socială.

40. Administrarea justiției juvenile

Copiii acuzați sau cu privire la care s-a dovedit că au comis o încălcare a legii penale au dreptul la un tratament conform cu drepturile lor umane, în particular, de a beneficia de toate aspectele procesului legal, inclusiv asistență juridică sau orice altă asistență în vederea formulării și susținerii apărărilor lor. Trebuie evitată, ori de câte ori este posibil și recomandabil, recurgerea la procedura judiciară și la plasamentul în instituții.

41. Respect pentru standardele existente

Nici o dispoziție a Convenției nu aduce

atingere prevederilor mai favorabile pentru realizarea drepturilor copilului care pot figura în legislația națională sau în dreptul internațional în vigoare pentru statul respectiv.

42-54. Diseminarea și implementarea Convenției

- Statul este obligat să facă larg cunoscute adulților și copiilor principiile și dispozițiile Convenției.

- Statele desemnează un Comitet pentru Drepturile Copilului format din 10 experți, care examinează rapoartele prezentate de statele părți ale Convenției la doi ani de la ratificare și în continuare, la fiecare cinci ani.

- Statele asigură difuzarea pe scară largă a propriilor rapoarte pe teritoriul lor.

- Comitetul poate recomanda Adunării Generale a Națiunilor Unite să ceară Secretarului General să dispună efectuarea, în numele Comitetului, a unor studii asupra problemelor specifice care afectează drepturile copilului și să facă sugestii și recomandări de ordin general.

- Pentru a stimula implementarea Convenției și pentru a încuraja cooperarea internațională, agenții precum Organizația Internațională a Muncii (ILO), Organizația Mondială a Sănătății (OMS), Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură (UNESCO) și Fondul Națiunilor Unite pentru Copii (UNICEF) sunt încurajate să acorde consiliere Comitetului și li se permite să asiste la reuniunile acestuia.

- Agențiile pot prezenta Comitetului informații corecte și pot fi solicitate să acorde consultanță cu privire la implementarea eficientă a Convenției, împreună cu alte instituții recunoscute ca fiind competente – inclusiv alte agenții ale Națiunilor Unite și organizații non-guvernamentale cu statut consultativ în cadrul Națiunilor Unite.

TEXTE INTEGRALE

Convenția Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Copilului în limba română:
http://www.unicef.org/magics/media/documents/CRC_romanian_language_version.pdf

Convenția Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Copilului în limba engleză: www.ohchr.org/english/law/crc.htm

În iulie 2005, Convenția era disponibilă în 48 de limbi la adresa:
<http://www.unicef.org/magics/briefing/uncorc.htm>

Protocolul Opțional cu privire la prostituția copiilor și pornografia infantilă:
www.ohchr.org/english/law/crc-sale.htm

Protocolul Opțional cu privire la implicarea copiilor în conflicte armate: www.ohchr.org/english/law/crc-conflict.htm
Protocolul de la Palermo împotriva traficului:
www.ohchr.org/english/law/protocoltraffic.htm

ANEXA 2

Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului

Toate cele 191 de state membre ale Națiunilor Unite au adoptat opt Obiective de Dezvoltare ale Mileniului, care sunt inspirate inclusiv din Convenția ONU cu privire la Drepturile Copilului. Evaluarea progreselor față de sarcinile pe care și le-au asumat țările poate reprezenta un pretext reușit pentru subiecte interesante și informative. Națiunile Unite fac publice detalii privind modul în care realizările pot fi măsurate în fiecare țară.

1. Eradicarea sărăciei extreme și a foamei

- Reducerea cu jumătate, către anul 2015, a populației mondiale cu un venit inferior unui dolar pe zi și a populației mondiale care suferă de foame.

2. Asigurarea educației primare pentru toți

- A oferi, către anul 2015, tuturor copiilor, băieți și fete, mijloacele necesare pentru a încheia un ciclu complet de studii primare.

3. Promovarea egalității dintre genuri și afirmarea femeii

- Eliminarea discriminării dintre genuri din învățământul primar și secundar, preferabil, până în 2005 și la toate nivelele, până în 2015.

4. Reducerea mortalității infantile

- Diminuarea cu două treimi, între 1990 și 2015, a ratei mortalității copiilor cu vârstă până la cinci ani.

5. Ameliorarea sănătății materne

- Reducerea cu trei pătrimi, între 1990 și 2015, a ratei mortalității materne.

6. Combaterea HIV/SIDA, a malariei și a altor maladii

- Stoparea răspândirii HIV/SIDA și retragerea tendinței actuale și reducerea incidenței malariei și altor maladii majore, către anul 2015.

7. Asigurarea unui mediu durabil

- Integrarea principiilor dezvoltării durabile în politicile și programele naționale și reducerea pierderilor de resurse ale mediului;
- Reducerea cu jumătate a numărului de persoane care nu au un acces durabil la apă potabilă sigură, către anul 2015;
- Realizarea unor îmbunătățiri semnificative în viața a cel puțin 100 de milioane de locuitori din zonele suburbane, către anul 2020.

8. Crearea unui parteneriat global pentru dezvoltare

- Continuarea aplicării unui sistem comercial și financiar multilateral deschis, bazat pe reguli, previzibil și non-discriminatoriu. Aceasta presupune un angajament în favoarea bunei guvernări, dezvoltării și luptei contra sărăciei, atât la nivel național, cât și la nivel internațional;
- Abordarea necesităților particulare ale țărilor mai puțin dezvoltate. Realizarea obiectivului presupune crearea de condiții pentru circulația exporturilor acestora, aplicarea unui program de diminuare a datoriei țărilor sărace cu cele mai mari datorii, anularea datoriilor bilaterale față de creanțele oficiale și oferirea unei asistențe oficiale pentru dezvoltare mai mari țărilor care demonstrează voința lor în lupta contra sărăciei;
- Abordarea necesităților speciale ale țărilor în curs de dezvoltare fără ieșire la mare sau situate pe insule mici;
- Abordarea globală a problemei datoriei țărilor în curs de dezvoltare prin măsuri de ordin național și internațional pentru diminuarea datoriei lor pe termen lung;
- În cooperare cu țările în curs de dezvoltate, crearea de locuri de muncă decente și productive pentru tineri;
- În cooperare cu industria farmaceutică, asigurarea accesului la medicamente esențiale disponibile în țările în curs de dezvoltare;
- În cooperare cu sectorul privat, obținerea de beneficii din noile tehnologii, în particular din tehnologiile de informare și comunicare.

[Vedeți www.un.md/mdg, www.un.org/millenniumgoals,
http://millenniumindicators.un.org/unsd/mi/mi_goals.asp]

Resurse: „Millennium Development Goals: They are about children”, UNICEF, New York, May 2003,
www.unicef.org/publications/pub_mdg_en.pdf

„Tinerii din Moldova: Soluția pentru Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului”, http://www.un.md/mdg/toolkit/tineri_onu_n2.pdf

ANEXA 3

Strategia Moldovei de Creștere Economică și Reducere a Sărăciei și Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului

Obiectivele și prioritățile pe termen mediu și pe termen lung ale Strategiei Moldovei de Creștere Economică și Reducere a Sărăciei sunt strâns corelate cu Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului, ajustate la realitățile Republicii Moldova, precum și cu indicatorii ce reflectă realizarea acestora către anii 2006, 2010 și 2015.

Reducerea cu mai mult de două ori, în perioada 2002-2015, a numărului de oameni cu un venit zilnic sub 2,15 dolari SUA (conform Parității puterii de cumpărare):

- de la 39,8% în anul 2002 până la 28,0% în 2006, la 23,0% în 2010 și la 18,0% în 2015.

Asigurarea, pentru toți copiii, a posibilităților de frecvență a gimnaziului:

- majorarea ratei încadrării nete în învățământul gimnazial de la 88,0% în anul 2002 până la 88,9% în 2006, la 93,8% în 2010 și la 100% în 2015.

Reducerea, în perioada 2002-2015, cu mai mult de două ori a ratei mortalității copiilor cu vârstă până la cinci ani:

- diminuarea ratei mortalității copiilor cu vârstă până la cinci ani de la 18,3 (la 1000 de copii) în anul 2002 până la 15,0 în 2006, la 11,9 în 2010 și la 8,4 în 2015;
- diminuarea ratei mortalității infantile de la 14,7 (la 1000 de născuți-vii) în anul 2002 până la 12,1 în 2006, la 9,6 în 2010 și la 6,3 în 2015;
- creșterea ponderii copiilor cu vârstă până la doi ani vaccinați împotriva rujeolei de la 99,2% în anul 2002 până la 100% începând cu 2006.

Reducerea, în perioada 2002-2015, cu mai mult de două ori a ratei mortalității materne:

- micșorarea ratei mortalității materne de la 28,0 (la 100 000 de nașteri) în anul 2002 până la 23,0 în 2006, la 21,0 în 2010 și la 13,3 în 2015;
- asistarea tuturor nașterilor de către un personal medical calificat, începând cu 2006 (actualmente – 99%).

Stoparea, către anul 2015, a răspândirii și demararea procesului de reducere a incidenței HIV/SIDA:

- reducerea incidenței HIV/SIDA de la 4,66 (la 100 000 de locuitori) în anul 2002 până la 4,0 în 2006, la 3,5 în 2010 și la 3,2 în 2015;
- reducerea incidenței HIV printre populația cu vârstă între 15-24 de ani de la 6,0 în anul 2002 până la 4,9 în 2006, la 4,2 în 2010 și la 4,0 în 2015.

Stoparea, către anul 2015, a răspândirii și demararea procesului de reducere a incidenței tuberculozei și a malariei:

- reducerea ratei mortalității cauzate de tuberculoză de la 15,8 (la 100 000 de locuitori) în anul 2002 până la 12,0 în 2010 și la 7,0 în 2015.

Integrarea principiilor dezvoltării durabile în politicile și programele țării și reducerea pierderilor de resurse naturale:

- creșterea ponderii terenurilor acoperite cu păduri de la 10,3% în anul 2002 până la 11,0% în 2006, la 12,1% în 2010 și la 13,2% în 2015;
- creșterea ponderii ariilor naturale protejate în vederea conservării diversității biologice de la 1,96% în anul 2002 până la 2,1% în 2006, la 2,2% în 2010 și la 2,4 % în 2015.

Reducerea în jumătate, către anul 2015, a numărului de oameni fără acces stabil la sursele de apă îmbunătățite:

- majorarea ponderii populației cu acces stabil la sursele de apă îmbunătățite de la 38,5% în anul 2002 până la 47,7% în 2006, la 57,0% în 2010 și la 68,5% în 2015.
- creșterea ponderii populației cu acces la sistemele de salubritate îmbunătățite de la 40,0% în anul 2001 până la 56,0% în 2006, la 73,3% în 2010 și la 90,0% în 2015.

Resurse: Strategia de Creștere Economică și Reducere a Sărăciei, www.scers.md

„SCERS pentru toți. Strategia de Creștere Economică și Reducere a Sărăciei într-o ediție pentru toată lumea”, Chișinău, 2004, http://www.scers.md/files/SCERS_pentru_toti.pdf

ANEXA 4

O lume demnă pentru copii?

Sesiunea Specială a Adunării Generale ONU din 2002 a adoptat o Declarație, care asigură un standard adecvat pentru a măsura politicile și realizările guvernelor și ale altor actori vizând bunăstarea copiilor.

1. Să acordăm prioritate copiilor

În toate acțiunile vizând copiii, interesul superior al acestora trebuie să fie principalul considerent.

2. Să eradicăm sărăcia: să investim în copii

Reafirmăm angajamentul nostru de a pune capăt sărăciei pe durata unei singure generații, uniți în convingerea că investiția în copii și respectarea drepturilor lor se numără printre modalitățile cele mai eficiente de eradicare a sărăciei. Trebuie întreprinse, fără întârziere, acțiuni pentru eliminarea celor mai grave forme de exploatare prin muncă a copiilor.

3. Să nu excludem nici un copil

Orice copil este născut liber și egal în demnitate și drepturi; prin urmare, trebuie să înceteze toate formele de discriminare care îi afectează pe copii.

4. Să avem grijă de toți copiii

Copiii trebuie să aibă parte de un start cât mai bun în viață. Supraviețuirea, protecția, creșterea și dezvoltarea lor în condiții de sănătate și beneficiind de alimentație adecvată reprezintă însăși esența dezvoltării umane. Vom depune eforturi concertate pentru combaterea bolilor infecțioase, vom aborda cauzele majore ale malnutriției și vom încuraja creșterea copiilor într-un mediu sigur în care își vor putea păstra sănătatea fizică, abilitatea mentală, siguranța afectivă, competența socială și capacitatea de învățare.

5. Să-i educăm pe toți copiii

Toți copiii trebuie să aibă acces și să încheie un ciclu de învățământ primar, care trebuie să fie gratuit, obligatoriu și de bună calitate, ca premisă a unui învățământ de bază inclusiv. Vor trebui eliminate inegalitățile gender în învățământul primar și secundar.

6. Să-i protejăm pe copii împotriva abuzului și exploatării

Copiii trebuie să fie protejați față de orice acte de violență, abuz, exploatare și discriminare, precum și de toate formele de terorism și luare de ostatici.

7. Să-i protejăm pe copii împotriva războiului

Copiii trebuie să fie protejați de ororile conflictelor armate. Trebuie să fie protejați și copiii aflați sub ocupație străină, în conformitate cu prevederile dreptului umanitar internațional.

8. Să combatem HIV/SIDA

Copiii și familiile acestora trebuie să fie protejați de efectul distrugător al virusului imunodeficienței umane / al sindromului imunodeficienței dobândite (HIV/SIDA).

9. Să-i ascultăm pe copii și să le asigurăm participarea

Copiii și adolescenții sunt cetățeni care dispun de capacitatea de a contribui la construirea unui viitor mai bun pentru toți. Trebuie să respectăm dreptul copiilor de a se exprima și de a participa la soluționarea tuturor problemelor care îi privesc, în funcție de vârsta și maturitatea lor.

10. Să protejăm Pământul pentru copii

Este necesar să ne protejăm mediul natural, cu diversitatea sa de forme de viață, frumuseți și resurse, care toate contribuie la îmbunătățirea calității vieții pentru generațiile prezente și viitoare. Vom oferi tot ajutorul necesar pentru a-i proteja pe copii și pentru a reduce la minim impactul catastrofelor naturale și al degradării mediului înconjurător asupra acestora.

[Vedeți www.unicef.org/specialsession/wfoc/index.html]

ANEXA 5

Recomandări și principii cu privire la relatarea despre copii, formulate de Federația Internațională a Jurnaliștilor

Toți jurnaliștii și profesioniștii media au datoria de a menține cele mai înalte standarde etice și profesionale și de a promova în cadrul industriei diseminarea cât mai largă posibil a informațiilor despre Convenția Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Copilului (UNCRC) și despre implicările acesteia pentru exercitarea unui jurnalism independent.

Organizațiile media trebuie să țină cont de încălcarea drepturilor copilului și de subiectele legate de siguranța, viața privată, securitatea copilului, educația lui, sănătatea și bunăstarea socială, precum și de toate formele de exploatare drept repere importante pentru investigații și dezbateri publice. Copiii au un drept absolut la viață privată, singurele excepții fiind cele formulate explicit de aceste recomandări și principii.

Activitatea de jurnalism care vine în contact cu viețile și bunăstarea copiilor ar trebui să țină cont întotdeauna de situația vulnerabilă a copiilor.

Jurnaliștii și organizațiile media trebuie să lupte pentru menținerea celor mai înalte standarde de conduită la realizarea subiectelor ce vizează copiii și, în special, trebuie:

- **să tindă** spre standarde de excelență în ceea ce privește exactitatea și sensibilitatea atunci când abordează teme cu implicarea copiilor;
- **să evite** difuzarea și publicarea în spațiul media al copiilor a unor informații și imagini care sunt dăunătoare pentru ei;
- **să evite** utilizarea de stereotipuri și prezentări senzaționaliste pentru a promova produsul jurnalistic ce implică tineri și copii;

- **să țină cont** cu grijă de consecințele publicării oricărui material ce vizează copiii și să minimalizeze daunele provocate copiilor;
- **să vegheze** împotriva identificării vizuale sau de altă natură a copiilor, cu excepția cazurilor în care interesul public este evident;
- **să ofere** copiilor, atunci când este posibil, dreptul de acces la media pentru a-și exprima opiniile, fără a fi influențați în nici un fel;
- **să asigure** verificarea independentă a informației oferite de copii, acordând o atenție deosebită asigurării faptului că verificarea se va desfășura fără a-i supune vreunui risc pe copiii care au furnizat informațiile;
- **să evite** utilizarea imaginilor cu conținut sexual al copiilor;
- **să folosească** metode corecte, deschise și simple pentru a obține imagini și, atunci când este posibil, acestea să fie obținute conștient și cu acceptul copilului sau al unui adult responsabil, tutore sau asistent social;
- **să verifice** credibilitatea oricărei organizații care pretinde că vorbește în numele copiilor sau le prezintă interesele;
- **să nu plătească** copiilor, părinților ori tutorilor copiilor pentru materialul referitor la bunăstarea copilului, cu excepția cazului în care aceasta este într-adevăr în interesul copilului.

Jurnaliștii trebuie să supună examenului critic rapoartele și afirmațiile guvernelor referitoare la implementarea Convenției Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Copilului în țările respective. Mass-media nu trebuie să considere și să prezinte condițiile copiilor numai ca pe niște evenimente, ci să relateze în mod continuu despre procesul care a condus sau conduce la apariția acestor evenimente.

Document lansat la Recife, Brazilia, în mai 1998, și adoptat de către Congresul IFJ din Seul, 2001.

UNICEF a elaborat propriile Principii Etice în relatarea despre copii:

www.unicef.org/media/media_tools_guidelines.html

Versiunea în limba română a Principiilor Etice UNICEF în relatarea despre copii poate fi citită în cartea „OMUL, MAI ALES. Ghid de bune practici în domeniul Jurnalismului pentru Dezvoltare Umană”

http://www.usm.md/jurn/doc_pdf/guzun_rom.pdf

http://www.centrulmedia.md/index_files/Jurnalism_rom.pdf

http://www.usm.md/jurn/doc_pdf/guzun_rus.pdf

ANEXA 6

Recomandări ale Rețelei Europene de Comunicare în domeniul Sănătății pentru profesioniștii media ce abordează subiecte de sănătate

Elaborată în 1998 de către PressWise (MediaWise) și dezvoltată apoi timp de peste doi ani în cadrul unor consultări cu practicieni în domeniul comunicării pentru sănătate, jurnaliști și IFJ, versiunea finală a fost adoptată în 2000 de către Rețeaua Europeană de Comunicare în domeniul Sănătății a Organizației Mondiale a Sănătății ca ghid de bune practici.

1. În primul rând, nu provocați daune. Drepturile omului și beneficiul public sunt valorile supreme.
2. Fiți exacti. Verificați faptele și sursele de care dispuneți, chiar dacă sunteți amenințați de închiderea ediției.
3. Nu creați speranțe false. Fiți atenți în special când relațați despre 'medicamente miraculoase' sau 'pericole de sănătate' potențiale.
4. Fiți atent la interesele mascate. Întrebați-vă 'cine beneficiază cel mai mult de acest subiect?'
5. Respingeți stimulentele personale. Anunțați întotdeauna în mod clar dacă materialul este publicat în rezultatul unei sponsorizări.
6. Nu divulgați niciodată sursa de informații confidențiale.
7. Respectați întotdeauna viața privată a bolnavilor, a persoanelor cu dizabilități și a familiilor acestora. Fiți conștienți de consecințele relatării. Rețineți că persoanele care ar putea fi bolnave sau cu dizabilități – în special copiii – au vieți pe care le trăiesc în continuare după ce media își pierde interesul.
9. Nu interveniți niciodată în durerea personală. Respectați sentimentele oamenilor aflați în doliu, mai ales când este vorba de dezastre. Evitați, pe cât este posibil, prim-planurile și imaginile televizate ale victimelor și familiilor acestora.
10. Dacă aveți îndoieli, renunțați la subiect.

ANEXA 7

Calendar al Națiunilor Unite

Este întotdeauna util să aveți la îndemână cărți sau agende care să vă ofere idei pentru subiecte. Această selecție de evenimente internaționale oferă câteva sugestii. Există însă mult mai multe evenimente și aniversări naționale, culturale și religioase care pot fi abordate din 'perspectiva copiilor'.

Martie

- 8 Ziua Internațională a Femeilor
- 21 Ziua Internațională pentru Eliminarea Discriminării Rasiale
- 22 Ziua Mondială a Apei
- 24 Ziua Mondială de Luptă împotriva Tuberculozei

Aprilie

- 7 Ziua Mondială a Sănătății

Mai

- 3 Ziua Mondială a Libertății Presei
- 31 Ziua Mondială anti-Tutun

Iunie

- 4 Ziua Internațională a Copiilor Victime ale Agresiunii
- 12 Ziua Mondială de Eliminare a Muncii Copiilor
- 20 Ziua Mondială a Refugiaților
- 26 Ziua Internațională de Combatere a Consumului și Traficului Illicit de Droguri
- 26 Ziua Internațională pentru Sprijinirea Victimelor Torturii

August

- 9 Ziua Internațională a Populațiilor Indigene
- 12 Ziua Internațională a Tinerilor
- 23 Ziua Internațională de Comemorare a Abolirii Comerțului cu Robi

Septembrie

- 8 Ziua Internațională a Alfabetizării
- 16 Ziua Internațională pentru Protejarea Stratului de Ozon
- 21 Ziua Internațională a Păcii

Octombrie

- 1 Ziua Internațională a Vârstnicilor
- 5 Ziua Mondială a Învățătorului
- 16 Ziua Mondială a Alimentației
- 24 Ziua Națiunilor Unite

Noiembrie

- 16 Ziua Internațională a Toleranței
- 20 Ziua Universală a Copiilor
- 25 Ziua Internațională pentru Eliminarea Violenței împotriva Femeilor

Decembrie

- 1 Ziua Mondială anti-SIDA
- 2 Ziua Internațională pentru Abolirea Sclaviei
- 3 Ziua Internațională a Persoanelor cu Dizabilități
- 5 Ziua Internațională a Voluntarilor
Ziua Internațională a Emisiunilor pentru Copii
- 10 Ziua Drepturilor Omului
- 18 Ziua Internațională a Migrantilor
- 29 Ziua Internațională pentru Diversitate Biologică

ANEXA 8

Adrese internaționale

Multe dintre aceste organizații au birouri naționale și filiale locale în fiecare țară.

1. Organizații consacrate drepturilor copilului

Amnesty International

99-119 Rosebery Avenue, London, EC1R4RE, UK
tel +44 20 7814 6200
fax +442078331510
email amnestyls@amnesty.org
web www.amnesfy.org

Anti-Slavery International

Thomas Clarkson House, The Stable Yard, Broomgrove Road, London SW9 9TL, UK
tel +44 20 7501 8920
fax +442077384110
email info@antislavery.org web www.antislavery.org

Centre for the Study of Children, Youth and Media

Institute of Education, London University, 20 Bedford Way, London WC1HOAL, UK
tel +442076126515
fax +442076126177
email d.buckingham@ioe.ac.uk
web www.ccsonline.org.uk/mediacentre/main.html

ChildHope

Lector Court, 151 Farringdon Road, London EC1 3AF, UK
tel +44 207 833 0868
fax +44 207 833 2500 email chuk@gn.apc.org web www.childhopeuk.org

Children and Armed Conflict Unit

Human Rights Centre, Essex University, Wivenhoe Park, Colchester, CO4 3SQ, UK
tel +441206873483
fax +44 1206 874 026
email armedcon@essex.ac.uk
web www.essex.ac.uk/A/armedcon

Children's Express Worldwide

Exmouth House, 3-11 Pine Street, London EC1ROJH.UK
tel +44 207 833 2577
fax +44 207 278 7722
email enquiries@childrens-express.org
web www.childrens-express.org

**Childwatch International
Research Network**
P.O. Box 1132 Blindern, N-0317
Oslo, Norway
tel +47 22854350
fax +47 22 85 50 28
email childwatch@uio.no web
www.childwatch.uio.no

**Coalition to Stop the Use of
Child Soldiers**
2nd floor, 2-12 Pentonville Road,
London, N1 9FP, UK
tel +442077132761
fax +442077132794
email info@child-soldiers.org
web www.child-soldiers.org

**Committee on the Rights of
the Child**
c/o Office of the United Nations
High Commissioner for Human
Rights, 8-14 Avenue de la Paix,
1211 Geneva 2, Switzerland
tel +41229179000
fax +41229179022
email crc@ohchr.org web
www.unhcr.ch/html/menu2/6/crc

Concerned for Working Children
303/2 L B Shastri Nagar,
Vimanapura Post, Bangalore
560017, Kamataka, India

tel +91805234611
fax +91 80 52 34 258
email civc@pobox.com
web www.workingchild.org

**Defence for Children
International**
Ruede Varembe 1, CH-1211
Geneva 20, Switzerland
tel +41 22 734 05 58
fax +41227401145
email dc-hq@pingnet.ch
web
www.defence-for-children.org

Early Childhood Unit
UNESCO, 7 Place de Fontenoy,
75352 Paris, 07 SP France
tel +330145680812
fax +33 01 45 68 56 27 email
secretariat@unesco.org web
[www.unesco.org/
education/educprog/ecf](http://www.unesco.org/education/educprog/ecf)

Education International
5, Bd du Roi Albert II (8th floor),
B-1210 Brussels, Belgium
tel +3222240611
fax + 32 2 224 0606
email headoffice@ei-ie.org
web www.ei-ie.org

**End Child Prostitution, Child
Pornography and the Trafficking
of Children for Sexual Purposes
(ECPAT) International**

328 Phaya Thai Road, Bangkok
10400, Thailand

tel +6622153388

fax **+6622158272**

email info@ecpat.net

web www.ecpaf.nef

**European Council for Refugees
and Exiles**

103 Worship Street, London, EC2A
2DF, UK

tel **+44 207 377 7556**

fax **+44 207 377 7586**

email ecre@ecre.org

web www.ecre.org

EveryChild

4 Bath Place, Rivington St, London,
EC2A3DR, UK

tel **+44 207 749 2468**

fax **+44 207 729 8339**

email paul.dimmick@everychild.org.uk

web www.everychild.org.uk

Human Rights Internet

8 York Street, Suite 302,
Ottawa, Ontario K1N 5S6 Canada

tel +16137897407

fax +16137897414 email

hri@hri.ca web

www.hri.ca

Human Rights

Watch-Children's Rights

Project

350 Fifth Avenue, 34th Floor, New
York 10118-3299, USA

tel +12122904700

fax +12127361300 email

hrwnyc@hrw.org web

www.hrw.org/children

**International Centre of Films for
Children and Young People**

3774 St-Denis, Bureau 200,
Montreal QC, Canada H2W2M1

tel +15142849388

fax +1514284-0168

email info@cifej.com web

www.cifej.com

**International Committee of the
Red Cross (ICRC)**

Public Information Centre, 19
Avenue de la Paix, CH 1202,
Geneva, Switzerland

tel +41 22 734 60 01

fax +41 22 733 20 57

email press.gva@icrc.org

web www.icrc.org

International Confederation of Free Trade Unions (ICFTU)
5 Boulevard du Roi Albert II, Bte 1,
1210-Brussels, Belgium
tel +3222240211
fax +3222015815 email
internetpo@icftu.org web
www.icftu.org

International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies
PO Box 372, CH-1211 Geneva 19,
Switzerland
tel +41 22 730 4222
fax +41 22 733 0395
email secretariat@ifrc.org
web www.ifrc.org

International Programme on the Elimination of Child Labour (IPEC)
International Labour Organisation,
4, Route des Morillons, CH-1211
Geneva 22, Switzerland
tel +41 227998181
fax +41 22 799 8771
email ipecc@ilo.org web
www.ilo.org/public

Save the Children Alliance
2nd Floor, Cambridge House,
100 Cambridge Grove, London,
W6 OLE, UK
tel +44 208 748 2554

fax +44 208 237 8000
email burkhard@save-children-alliance.org
web www.savethechildren.net

International Society for the Prevention of Child Abuse and Neglect (ISPCAN)
25 W.560 Geneva Road, Suite
L2C, Carol Stream, IL 60188, USA
tel +1 630221 1311
fax +16302211313 email
ISPCAN@ispcan.org web
www.ispcan.org

International Youth Foundation
32 South Side, Suite 500,
Baltimore, MD21202, USA
tel +14109511500
fax +14103471188
email youth@iyfnet.org
web www.iyfnet.org

Medzasi (First Children's Embassy in the World)
Str. 'Kosta Novakovikj' 22a,
1000 Skopje, Macedonia
tel +3892465316
fax +389 2 46 39 00
email first@childrensembassy.org.mk
web www.childrensembassy.org.mk

Minority Rights Group International
379 Brixton Road, London,
SW9 7DE, UK
tel +44 207 978 9498
fax +44 207 738 6265
email minority.rights@mrgmail.org
web www.minontyrights.org

Street Kids International
38 Camden Street, Suite 201,
Toronto M5V 1V1, Canada
tel +14165048994
fax +14165048977
email ski@streetkids.org
web www.streetkids.org

Terre des Homme
Ruppenkampstrasse 11 a, D-49084
Osnabruck, Germany
tel +495417101-0
fax +49 541 7072 33
email info@tdh.de
web www.fctf.cte

United Nations Children's Fund (UNICEF)
3 United Nations Plaza,
New York NY 10017, USA
tel +1 212 326 7000
fax +1 212 887 7465
email netmaster@unicef.org
web www.unicef.org/media/media_fastfacts.html

UNICEF Innocenti Research Centre on Children's Rights
Piazza SS. Annunziata 12
50122 Florence Italy
tel +39 055 20 330
fax +39055244817
email florence@unicef.org
web www.unicef-icdc.org

United Nations High Commissioner for Human Rights (UNHCHR)
8-14 Avenue de la Paix, 1211
Geneva 2, Switzerland
tel +41229179000
email 1503@ohchr.org web www.ohchr.org

War Child International
5-8 Anglers Lane, London NWS
3DG, UK
tel +442079169276
fax +442079169280 email info@warchild.org.uk web www.warchild.org

World Bank- Early Child Development
1818 H Street, NW Washington,
DC 20433, USA
tel +12024731000
fax +1 202 477 6391
web www.worlcfbanfc.org/children

World Health Organization

Avenue Appia 20, 1211 Geneva 2,
Switzerland
tel +41 22791 21 11
fax +41 22791 31 11
email info@who.int
web www.who.int

World Tourism Organisation

Capitan Haya 42, E-28020
Madrid, Spain
tel +34915678165
fax +34915678219
email omt@world-tourism.org
web www.world-tourism.org

2. Organizații Media**Articolul 19**

6-8 Amwell Street, London EC1R
1UQ, UK
tel +44 207 278 9292
fax + 44207 278 7660
email info@article19.org
web www.article19.org

Committee to Protect Journalists

330 7th Avenue, 11th Floor, New
York YK 10001, USA
tel +12124651004
fax +1 212 465 9568
email info@cpj.org
web www.cpj.org

European Broadcasting Union

Ancienne Route 17A, CH-1218
Grand-Saconnex, Geneva,
Switzerland
tel +41227172111
fax + 41 22 747 4000
email ebu@ebu.ch
web www.ebu.ch

INDEX on Censorship

6-8 Amwell Street, London, EC1R
1UQ, UK
tel +442072782313
fax +442072781878
email contact@indexon-censorship.org
web www.indexonline.org

**Federația Internațională a
Jurnaliștilor**

IPC-Residence Palace, Bloc
C, RuedelaLoi 155,8-1040
Brussels, Belgium

tel +32 2 235 22 00

fax +3222352219

email ifj@ifj.org

web www.ifj.org

MediaWise Trust (în trecut,
PressWise)

38 Easton Business Centre,
Felix Rd, Bristol BS5 OHE, UK

tel +441179415889

fax +441179415848

email train@mediawise.org.uk

web www.mediawise.org.uk

**Young People's Media Network
in Europe and Central Asia
(YPMN)**

c/o European Centre for Media
Competence, Bergstrasse 8, D-
45770 Marl, Germany

tel +49 2365 502480

fax +491212512521981

email cschuepp@unicef.org

3. Pagini Web

Advocates for Youth

US-based information service;
section on youth sexuality
[www.advocatesforyouth.org/
glbtq.htm](http://www.advocatesforyouth.org/glbtc.htm)

**BOES-Children's Rights
Across the World**

Multi-lingual links to children's
rights and development
organisations. www.boes.org

Child Helpline International

www.childhelplineinternational.org

Children's House

Links to child welfare experts.
www.child-abuse.com/childhouse

**Children's Rights Information
Network**

www.crin.org

**Dart Centre for Journalism and
Trauma Europe**

www.dartcentre.org/europe

**Defence for Children
International**

www.defence-for-children.org

European Union (EU)-Youth Programme

Multi-lingual youth information about European Union
http://eunopa.eu.int/comm/youth/index_en.html

Every Child

International charity working in Eastern Europe, Balkans and Caucasus www.everychild.org.uk

Human Rights Watch

www.hrw.org

International News Safety Institute

NGO for protection of journalists
www.neivssafefy.com

Internet Watch

Combating sexual exploitation of children via the internet
www.iwf.org.uk

Internews Network

Non-profit organization supporting independent media in emerging democracies. www.intemews.org

Media Activities and Good Ideas by, with and for Children (MAGIC)

www.unicef.org/magic

NGOs concerned with children and youth

www.ngo.org/links/index.htm

Safer Internet Programme

European Union initiative on internet safety issues
www.saferinternet.org/index.asp

World Radio Forum

www.worldradioforum.org

Youth Guardian Services

Internet-based support for homosexual or transgender young people www.youth-guard.org

ANEXA 9

Adrese naționale

UNICEF Moldova

Str. 31 August 1989, 131, Chișinău, 2005
tel 22-00-34
fax 22-02-44
email chisinau@unicef.org
www.unicef.org

Centrul Media pentru Tineri

Str. Drumul Viilor, 30/2, Chișinău, 2021
tel/fax 73-14-52
email centrulmedia@yahoo.com
www.centrulmedia.md

Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării, Universitatea de Stat din Moldova

Str. Alexei Mateevici, 60, Blocul Central,
Chișinău, 2012
tel 57-76-03
tel/fax 57-76.01
www.usm.md/jurn

Centrul Național de Resurse pentru Tineri

Str. Serghei Lazo, 15,
Chișinău, 2004
tel/fax 23-28-87,
238891
email cnrt@youth.md
www.youth.md

Centrul Independent de Jurnalism

Str. Șciusev, 53, Chișinău,
2012
tel 22-75-39, 21-36-52
tel/fax 22-66-81
www.ijc.iatp.md